Nr. 3 11 ianuarie 1979

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

TOVARĂŞEI ELENA CEAUŞESCU

Omagiul fierbinte al partidului, al ţării

România în conştiinţa lumii

România — acţiuni statornice, iniţiative constructive în direcţia dezarmării

Omagiul fierbinte al partidului, al țării

SĂRBĂTORIREA TOVARĂȘEI ELENA CEAUȘESCU

Simbătă, 6 ianuarie, a avut loc, la sediul C.C. al P.C.R., solemnitatea decorării tovarășei Elena Ceaușescu, membru al Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, pentru activitatea îndelungată în mișcarea muncitorească, revoluționară, pentru contribuția remarcabilă la dezvoltarea și afirmarea științei românești, pentru aportul deosebit la înfăptuirea politicii partidului și statului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră, cu prilejul aniversării zilei de naștere.

La solemnitate au participat tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, ceilalți tovarăși din conducerea partidului și statului.

Tovarășul Manea Mănescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-ministru al guvernului, a dat citire Scrisorii Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român adresate tovarășei Elena Ceaușescu.

Tovarășul Ștefan Voitec, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Stat, a înmînat tovarășei Elena Ceaușescu înalta distincție Ordinul „Steaua Republicii Socialiste România" clasa I, conferit prin decret prezidențial.

A luat cuvîntul tovarășa Elena Ceaușescu.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, ceilalți tovarăși din conducerea partidului și statului au felicitat-o cu deosebită căldură pe tovarășa Elena Ceaușescu, i-au exprimat cele mai alese urări de sănătate, viață îndelungată și putere de muncă.

LUMEA

Săptămînal de politică externă

apare în limbile română, engleză, franceză, rusă, germană, spaniolă

3 (794)

11 ianuarie 1979

TOVARĂȘEI ELENA CEAUȘESCU
Omagiul fierbinte al partidului, al poporului 2
„O lucrare științifică de mare valoare teoretică și practică a unei femei savant de renume mondial" 4

ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII
Interviuri cu : Giselle Rabesahala, Chaker Al-Faham, Jose Araujo 5–6

ARTICOLE, CORESPONDENȚE
România – acțiuni statornice, inițiative constructive în direcția dezarmării. Nicolae Chilie 7
Conflictul între Republica Socialistă Vietnam și Kampuchia Democrată. Să fie restabilită pacea, pe baza respectării reciproce a independenței și integrității teritoriale 10
Orientul Mijlociu. Activitate diplomatică pentru deblocarea tratativelor de pace egipteano-israeliene 11
Guadelupa. „Reuniunea de reflecție" a celor patru. Eugeniu Obrea 12
Madrid. Fermitate împotriva terorismului. Rodica Dumitrescu 13
Teheran. După investirea noului premier. Liana Enescu 14
S.U.A. Un an sub semnul schimbărilor. Stelian Țurlea 19
Economia occidentală 1978–1979 : persistența dificultăților 22

REPORTAJ PE GLOB
Tradiții și prefaceri în Afganistan. Constantin Țintea 16

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI
R. P. Polonă „Un plan al gospodăririi eficiente". Iosif Dumitrașcu 18

RĂSPUNDEM CITITORILOR
Grecia și perspectivele aderării la C.E.E. I. Madoșa 20
Canalul Beagle : reluarea negocierilor 21

1000 + 1 24–25

PANORAMIC
Oceanul – noi resurse, noi speranțe 26

SERIAL
Robert Kennedy și vremea sa (IV). După Dallas... 28

POȘTA REDACȚIEI 30–32

Sărbătorirea tovarășei ELENA CEAUȘESCU

ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

Din actualitatea internațională

- **GUADELUPA. „Reuniunea de reflecție" a celor patru**
- **MADRID. Fermitate împotriva terorismului**
- **TEHERAN. După învestirea noului premier**
- **WASHINGTON. Un an sub semnul schimbărilor**

Economia occidentală 1978–1979: persistența dificultăților

Răspundem cititorilor

GRECIA și perspectivele aderării la C.E.E.

CANALUL BEAGLE: reluarea negocierilor

TOVARĂȘEI ELENA CEAUȘESCU

Omagiul fierbinte al partidului, al poporului

În onoarea tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, cu prilejul aniversării zilei sale de naștere, Comitetul Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român a oferit, la Palatul Primăverii, o masă tovărășească

Partidul, întregul nostru popor au adus un fierbinte omagiu tovarășei Elena Ceaușescu, cu prilejul aniversării zilei sale de naștere. O aniversare care coincide cu împlinirea a peste 40 de ani de activitate în rîndurile mișcării revoluționare, ale Partidului Comunist Român. Prin solemnitatea de la sediul Comitetului Central al partidului, cînd tovarășei Elena Ceaușescu i s-a conferit, prin decret prezidențial, înalta distincție Ordinul „Steaua Republicii Socialiste România" clasa I, întreaga țară își exprima sentimentele de caldă apreciere și profund respect pentru bogata și complexa activitate a tovarășei Elena Ceaușescu — militant de frunte al partidului nostru, eminent om de știință, de prestigiu internațional.

Momentele solemne și emoționante din ziua de 6 ianuarie s-au impus cu firescul cinstirii, de către întregul partid, de către întreaga țară, a muncii neobosite pe care tovarășa Elena Ceaușescu o închină binelui patriei, libertății și independenței ei, cauzei socialismului, păcii și prieteniei între popoare. Vedem, în aceasta, expresia limpede a dragostei cu care națiunea noastră își omagiază reprezentanții săi de frunte, pe cei care, prin întreaga lor activitate, slujesc țara cu fierbinte devotament, cu remarcabilă abnegație, pentru bunăstarea și afirmarea ei cu strălucire în conștiința lumii.

Pildă însuflețitoare și mobilizatoare, activitatea neobosită a tovarășei Elena Ceaușescu se relevă, prin multilateralitatea ei, ca o minunată sinteză de însușiri în care se îmbină fericit acțiunea omului politic, a militantului comunist, cu munca stăruitoare, de prodigioasă creație științifică, în care viziunea, curajul și decizia conducătorului politic dau forță vie și orizont de largă cuprindere activității laborioase de cercetare științifică — totul pus în slujba aceluiași ideal : ridicarea patriei noastre socialiste pe noi culmi de civilizație și progres, a prestigiului ei internațional, slujirea omului și fericirii sale, a științei în accepțiunea sa cea mai umană, a păcii și colaborării libere și demne între toate națiunile.

Scrisoarea Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. adresată tovarășei Elena Ceaușescu, conferirea distincției Ordinul „Steaua Republicii Socialiste România" clasa I, mesajele de felicitare, cu prilejul aniversării zilei sale de naștere, constituie, toate, împreună cu alte calde manifestări omagiale, recunoașterea inestimabilei contribuții aduse de tovarășa Elena Ceaușescu, alături de tovarășul Nicolae Ceaușescu, la înfăptuirea politicii interne și externe a partidului, pentru ca România socialistă să se afirme în lume mereu mai puternică, liberă și deplin stăpînă pe destinul ei.

„Recunoașterea uriașei contribuții pe care ați adus-o și o aduceți necontenit la progresul multilateral pe care îl cunoaște astăzi țara noastră este — se subliniază în Scrisoarea Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. — **reflectată de prezența dumneavoastră deosebit de activă la nivelul superior al conducerii partidului nostru, de înaltele funcții încredințate de partid și popor, pe care le îndepliniți cu strălucire. Împreună cu noi toți, comuniștii, întregul popor român dau o înaltă apreciere aportului deosebit de prețios pe care îl aduceți la elaborarea și înfăptuirea politicii partidului și statului de dezvoltare în ritm înalt a economiei naționale, a științei, tehnicii și culturii, de creștere susținută a nivelului de trai material și spiritual al întregii națiuni, de întărire**

„Programul adoptat de Congresul al XI-lea privind făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea României spre comunism deschide perspective minunate în fața întregului nostru popor. Vreau să vă asigur, stimați tovarăși, să asigur Comitetul nostru Central, întregul partid că și în continuare mă voi strădui să fac totul pentru a-mi aduce, împreună cu ceilalți tovarăși, contribuția la înfăptuirea acestui măreț program, că voi munci întotdeauna cu abnegație și energie pentru înfăptuirea neabătută a politicii partidului — politică pe care o slujesc cu întreaga mea ființă din cei mai tineri ani ai vieții mele și care nu cunoaște țel mai înalt decît bunăstarea și fericirea poporului, libertatea și demnitatea națiunii noastre socialiste".

ELENA CEAUȘESCU

continuă a independenței și suveranității patriei noastre libere și demne, de înălțare a ei pe culmi tot mai înalte de civilizație și progres".

Este elogiul adresat militantului revoluționar, omului politic dinamic, de mare inițiativă și responsabilitate, care, alături de tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu ceilalți tovarăși din conducerea de partid și de stat, s-a distins și se distinge prin neobositul efort consacrat edificării societății socialiste multilateral dezvoltate în România, propășirii continue — materiale și spirituale — a națiunii noastre. Totodată — așa cum se evidențiază în Scrisoarea Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. — **partidul, întregul nostru popor dau o înaltă apreciere contribuției de seamă pe care tovarășa Elena Ceaușescu a adus-o și o aduce la promovarea politicii externe a partidului și a României socialiste de dezvoltare a colaborării cu toate țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cu țările nealiniate, cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială, pentru participarea activă și constructivă a tuturor statelor la soluționarea marilor probleme ale lumii contemporane, la crearea unui climat de destindere și securitate, la înfăptuirea dezarmării și garantarea păcii pentru toate popoarele.**

Ascultînd și, apoi, recitind cuvîntul de răspuns al tovarășei Elena Ceaușescu, o asociere firească de termeni ni se pare a fi deosebit de elocventă pentru sensurile profund politice și morale ale unei activități care strălucește printr-o unitate de esență: unitatea dintre știință și conștiință, dintre geniul inteligenții umane și responsabilitatea politică și socială, a comunistului, o unitate luminată de consacrarea omului ca țel suprem.

Mîndria și dragostea patriotică, pe care cu toții le încercăm în fața prestigioasei activități științifice a tovarășei Elena Ceaușescu, a renumelui său internațional, își au resorturile adînci în conștiința clară că întreagă această pasionată și asiduă muncă de creație reprezintă un exemplu emoționant de înaltă slujire, prin știință, a energiilor constructive — și nu distructive — ale omenirii, a marilor valori de progres și de civilizație. Revoluția științifică și tehnică numai și numai pentru om și prosperitatea sa, conlucrarea neîngrădită între oamenii de știință și cultură în serviciul exclusiv al popoarelor, pentru libertatea și independența lor — sînt comandamente exemplar traduse în viață de omul de știință și omul politic Elena Ceaușescu. Fundamentată pe o generoasă viziune politică și umanistă, pe ferma concepție revoluționară despre lume și viață, prodigioasa operă a tovarășei Elena Ceaușescu întrunește larga și binemeritata apreciere internațională, îmbogățind tezaurul creației științifice universale, sporind, prin aceasta, prestigiul țării în conștiința lumii moderne. O lume pentru care omul de știință și militantul revoluționar Elena Ceaușescu face totul pentru a fi izbăvită de povara armelor și pericolul războaielor, o lume a păcii și înțelegerii internaționale.

Admirație, gratitudine, respect pentru bogata activitate politică și științifică, dorința fierbinte de a fi demni de înaltul exemplu de acțiune novatoare, de competență profesională și dăruire pentru înfăptuirea politicii partidului — acesta este sentimentul cu care întreaga țară a sărbătorit pe tovarășa Elena Ceaușescu. În acest consens național, distingem o realitate profundă, o realitate pe care tovarășa Elena Ceaușescu, în cuvîntul rostit, o evidențiază cu claritate: **„Se poate spune că niciodată, în întreaga sa istorie, poporul nostru n-a avut o asemenea forță unită, conștientă, care să-l însuflețească și să-l conducă în lupta pentru o viață liberă, independentă, demnă și fericită, cum este Partidul Comunist Român. Niciodată ca acum, poporul, toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, din patria noastră n-au fost mai strîns uniți în jurul partidului, al Comitetului Central, al secretarului general al partidului".**

Istorică, pentru că definește ascensiunea revoluționară a întregului popor român, această realitate este rodul politicii generale a partidului nostru, sub conducerea înțeleaptă, clarvăzătoare și fermă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, o politică pe deplin confirmată de viață, în succesele realizate în planul construcției interne, în larga audiență de care se bucură țara noastră pe arena mondială. **„Îndeplinindu-mi înaltele răspunderi încredințate de partid, de popor,** — spunea tovarășa **Elena Ceaușescu — mi-am adus și îmi aduc contribuția la înfăptuirea acestei politici".** Este o contribuție remarcabilă, pe care toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, o cinstesc și o sprijină din tot sufletul. Este o pildă de devotament patriotic, de acțiune militantă, revoluționară, de umanism socialist, de pătrunzătoare și curajoasă detectare și promovare a noului, de energie creatoare pentru bunăstarea și fericirea poporului, pentru propășirea lui liberă și demnă, pentru afirmarea puternică a României socialiste în lume.

Cu întreaga ființă pentru înfăptuirea politicii partidului — aceste cuvinte solemne, rostite de tovarășa Elena Ceaușescu, vibrează, prin incandescența adevărului și marea lor forță de mobilizare, în inimile tuturor oamenilor muncii din țara noastră. Omagiul adus, în aceste zile, de partid, de popor tovarășei Elena Ceaușescu, urările calde de sănătate, viață îndelungată și putere de muncă, spre a putea contribui, alături de conducătorul iubit al națiunii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la înflorirea și prestigiul patriei, se constituie, firesc, în angajamentul ferm al întregii națiuni. Angajamentul de a face totul pentru îndeplinirea sarcinilor trasate pe drumul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării României spre comunism.

Radu Pascal

Tovarășa Elena Ceaușescu s-a întîlnit cu oameni de știință, care i-au înmînat mesaje de felicitare cu prilejul aniversării zilei sale de naștere

„O lucrare științifică de mare valoare teoretică și practică a unei femei savant de renume mondial"

Apariția, la Atena, a traducerii în limba greacă a volumului acad. dr. ing. ELENA CEAUȘESCU — „Cercetări asupra sintezei și caracterizării compușilor macromoleculari"

În Editura „Aimos" din capitala Greciei a apărut cartea tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu **„CERCETĂRI ASUPRA SINTEZEI ȘI CARACTERIZĂRII COMPUȘILOR MACROMOLECULARI"**.

Volumul, tipărit inițial în limba română, în anul 1974, grupează o parte reprezentativă din lucrările de cercetare științifică și inginerie tehnologică consacrate producerii și analizei cu mijloace moderne de investigare a unei largi varietăți de polimeri și elastomeri realizate de tovarășa Elena Ceaușescu în cadrul valorosului colectiv al Institutului Central de Chimie, pe care îl conduce.

Studiu cu valoare de referință, el se bucură de o largă popularitate internațională, ce a condus la editarea lucrării și în limbile engleză și germană.

În cuvîntul introductiv la ediția în limba greacă, semnat de cunoscutul om de știință AMALIA FLEMING, președinte al Asociației femeilor de știință din Grecia, se menționează :

„În urmă cu aproape trei ani, am avut onoarea de a-i prezenta doamnei Elena Ceaușescu, îndată după primirea sa ca membru al Academiei din Atena, omagiul tuturor femeilor de știință din Grecia. Am simțit atunci o dublă bucurie : mai întîi aceea că, în sfîrșit, înaltul for științific atenian primea în rîndurile sale o femeie ; apoi, aceea că aleasa Academiei era reprezentantul prestigios al științei românești, al poporului român, prieten de totdeauna al poporului elen. Știam încă de atunci că multe alte academii și institute științifice din diferite țări ale lumii o primiseră în sînul lor, pentru meritele sale excepționale în domeniul cercetărilor chimice. Între timp, alte asemenea foruri științifice prestigioase din S.U.A., din Anglia și din alte țări ale lumii i-au recunoscut valoarea studiilor de specialitate, onorînd-o cu înaltele lor titluri".

Referindu-se la importanța lucrării, autorul cuvîntului introductiv continuă : **„Acum mi se oferă din nou prilejul de a omagia personalitatea doamnei Elena Ceaușescu, recomandînd cercurilor științifice elene, în special inginerilor și cercetătorilor care lucrează în domeniul compușilor macromoleculari, această carte care sintetizează studiile întreprinse de domnia-sa în cadrul Institutului Central de Chimie din București. Valoarea teoretică și practică a acestor studii devine evidentă pentru orice specialist care parcurge atent paginile acestei cărți. Și eu sînt încă o dată bucuroasă să reliefez acest fapt, cu atît mai mult cu cît știu, din vizita pe care am întreprins-o în România, că doamna Elena Ceaușescu este adevăratul promotor al transpunerii noilor teorii și cercetări în practica industrială, orientare cu adevărat modernă și eficientă în condițiile economice ale lumii de azi.**

Apariția acestei cărți în limba greacă mai are, după părerea mea, încă o semnificație majoră. Ea demonstrează dorința sinceră și adevărată a oamenilor de știință din țara noastră de a lărgi și diversifica relațiile tradiționale de prietenie dintre Grecia și România, conlucrarea fructuoasă a specialiștilor din cele două țări. Iar noi știm foarte bine că, alături de marele om politic care este președintele României, doamna Elena Ceaușescu a contribuit mult la extinderea prieteniei eleno-române dincolo de hotarele științei, la ceea ce numim o mai bună cunoaștere reciprocă a țărilor și popoarelor noastre, iar prin aceasta, la afirmarea lor în Balcani, în Europa și în întreaga lume.

Cu aceste sentimente de stimă și înaltă prețuire o întîmpinăm din nou printre noi pe academician doctor inginer Elena Ceaușescu, prin această valoroasă carte a sa, care vede lumina tiparului pe pămîntul primitor al Eladei. Întîmpinăm astfel o femeie savant de renume mondial, o prietenă eminentă a țării noastre".

Presa elenă, reflectînd apariția în limba greacă a acestei lucrări, dă o înaltă apreciere activității tovarășei Elena Ceaușescu pe tărîmul științei în general, și îndeosebi în domeniul chimiei, activitate care se bucură de o largă prețuire pe plan internațional, subliniază marea valoare teoretică și practică a studiilor cuprinse în acest volum. Materialele dedicate acestei lucrări sînt însoțite de portretul tovarășei Elena Ceaușescu. În articolul **„Cartea Elenei Ceaușescu în limba greacă — importantă îmbogățire a bibliografiei științifice elene"**, inserat în paginile ziarului „Avghi", se menționează : „În Editura «Aimos» a apărut, tradusă în limba greacă, cu o prefață semnată de Amalia Fleming, prima carte românească de cercetări în domeniul științei chimiei. Este vorba de o lucrare valoroasă a distinsului savant român, membru al Academiei Române, care este soția președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu.

Elena Ceaușescu este bine cunoscută în Grecia, îndeosebi după vizita făcută împreună cu președintele României la Atena, vizită care a inaugurat o nouă etapă a prieteniei și colaborării dintre cele două țări. În cursul acestei vizite, savantul român Elena Ceaușescu a fost primită la Academia din Atena și aleasă membru de onoare al acesteia. Elena Ceaușescu este, de asemenea, membră a numeroase alte instituții științifice străine. Lucrarea tovarășei Elena Ceaușescu, care contribuie la îmbogățirea bibliografiei științifice elene, extinde legăturile dintre țara noastră și Republica Socialistă România asupra unui nou domeniu, acela al cercetărilor științifice".

La rîndul său, cotidianul „Eleftherotypia" publică o recenzie a cărții în care se spune, între altele : „Inginer doctor, membru al Academiei Republicii Socialiste România, membru de onoare al Academiei din Atena și a numeroase universități și înalte foruri științifice din numeroase țări, autoarea cărții, doamna Elena Ceaușescu, concentrează în cele 250 de pagini ale lucrării sale cercetările și studiile făcute în cadrul Institutului Central de Chimie din București. Fără îndoială, titlurile dobîndite pe calea cercetărilor științifice de către autoare constituie o recomandare și, în același timp, o certificare a valorii cărții".

„Un studiu, fie și rapid al acestei cărți — se relevă în articolul publicat în ziarul «Makedonia», care apare la Salonic — oferă imaginea vastului domeniu de cercetare pe care-l abordează autoarea. Foarte important este și faptul că aceste cercetări sînt strîns legate de latura practică a dezvoltării industriei chimice. Iar, după cum este cunoscut, chimia constituie unul dintre cele mai moderne sectoare ale industriei românești, care se dezvoltă în ritmuri înalte. De altfel, acesta este și obiectivul nobil pe care-l servesc cercetările și întreaga activitate a doamnei Elena Ceaușescu".

„Relațiile româno-siriene se vor dezvolta și diversifica pe multiple planuri"

Chaker Al-Faham

ministrul învățământului superior din R.A. Siriană

La invitația Ministerului Educației și Învățământului, a făcut o vizită în țara noastră Chaker Al-Faham, **ministrul învățământului superior din Republica Arabă Siriană, care, înaintea plecării, a avut o convorbire cu colaboratorul revistei noastre.**

Apreciind rezultatele vizitei sale în România, oaspetele a spus :

– În primul rînd, doresc să vă spun că a fost cea mai fructuoasă vizită din activitatea mea și mă întorc în Siria cu impresii deosebite. Această vizită se înscrie pe linia dezvoltării și diversificării cooperării culturale dintre țările noastre prietene, cooperare ce se bazează pe principiile stabilite de președinții Hafez Al-Assad și Nicolae Ceaușescu, privind continua consolidare a colaborării dintre România și Siria în diferite domenii de activitate. Programul nostru – care se referă în special la domeniul învățământului – este menit să transpună în practică cele stabilite de conducătorii celor două state. În acest context, am avut întîlniri cu ministrul educației și învățământului, cu alți miniștri. Am vizitat, de asemenea, universitățile din București și Craiova, Institutul de petrol și gaze din Ploiești, Institutul de învățămînt superior din Pitești, precum și Academia Republicii Socialiste România. Peste tot, alături de oameni cu veche experiență, am întîlnit cadre didactice tinere care, cu entuziasm și curaj, își asumă responsabilitatea învățământului românesc și educării tinerei generații. Concluzia acestor întîlniri este că România a realizat o mare dezvoltare a instituțiilor de învățămînt, succesele deosebite ale acestora avînd la bază procesul integrării învățământului cu cercetarea științifică și producția.

Referitor la colaborarea româno-siriană în domeniul învățământului superior, ministrul Chaker Al-Faham a spus :

– Unul dintre rezultatele prieteniei dintre România și Siria îl constituie faptul că un mare număr de studenți sirieni vin în țara dumneavoastră pentru a urma cursuri în diferite facultăți, unde, alături de prietenii lor români, pătrund tainele științei, primind din partea profesorilor toată grija și atenția necesare. După terminarea studiilor, acești tineri vor participa la procesul complex al dezvoltării economico-sociale a Siriei.

– Deși scurtă, vizita în România v-a permis un contact direct cu unele din realitățile țării noastre...

– Lucrul cel mai impresionant în România îl constituie eforturile tuturor cetățenilor, munca lor plină de abnegație pentru ca țara să se dezvolte multilateral și cît mai repede posibil. Am întîlnit în drumul nostru mari întreprinderi industriale, ce dovedesc înalta dezvoltare economică a României, mai ales în ultimii ani. Ritmul deosebit de rapid al acestei dezvoltări se răsfrînge direct asupra nivelului de civilizație ; amintesc, în acest sens, miile de construcții noi de la orașe și sate puse la dispoziția cetățenilor. În afară de aceasta, ne-a atras atenția admirația, încrederea tuturor cetățenilor patriei dumneavoastră în forța lor, dragostea lor puternică pentru țară, mîndria pentru personalitatea poporului român, sentimentul de prietenie pentru toate popoarele iubitoare de pace. Cînd am întîlnit savanți sau învățători în diferitele regiuni pe care le-am vizitat și am vorbit cu ei, aveam impresia că-i cunosc de mult timp, mă simțeam ca între prieteni.

– Vă rugăm, domnule ministru, să vă exprimați opinia privind unul din imperativele lumii contemporane : soluționarea pe cale pașnică, politică a marilor probleme ale vieții internaționale.

– Deși nu sînt ministru al afacerilor externe, pot să vă spun că atît România cît și Siria sînt țări dornice de pace și luptă pentru realizarea libertății tuturor popoarelor lumii, pentru decolonizare, pentru ca toți oamenii să trăiască în pace și securitate, pentru victoria socialismului care, și în viziunea noastră, reprezintă abolirea exploatării omului de către om. Credem în virtuțile cooperării între toate popoarele dornice de pace, progres și libertate, în vederea realizării fericirii și păcii pe pămînt. Obiectivul prioritar al luptei noastre este libertatea popoarelor, eliberarea teritoriilor, astfel încît toate popoarele să se bucure de libertate și drepturile lor legitime, să fie abolită exploatarea și colonizarea.

– Impresiile cu care părăsiți România...

– Ceea ce ne-a atras atenția și admirația, în mod special, este încrederea poporului român în el însuși, sentimentele sale pline de mîndrie față de istoria atît de lungă și bogată a țării, viziunea sa plină de optimism cu privire la viitor, viziune dominată de idealurile fericirii și prosperității, ale cooperării fructuoase cu toate popoarele. Sîntem convinși că sub conducerea celor doi președinți, Hafez Al-Assad și Nicolae Ceaușescu, relațiile de prietenie dintre cele două țări, la a căror evoluție am contribuit și noi prin această vizită, se vor dezvolta și diversifica în multiple domenii – economic, social, comercial, cultural etc.

Doresc din toată inima poporului român progresul și prosperitatea și transmit tuturor celor care lucrează zi și noapte pentru dezvoltarea României urările mele cele mai călduroase.

Convorbire realizată de Aristotel Bunescu

România — Madagascar: domenii ample de colaborare și cooperare

Giselle Rabesahala

secretar general al partidului Congresul pentru Independența Madagascarului – A.K.F.M. –

S-a aflat în țara noastră, la invitația C.C. al P.C.R., Giselle Rabesahala, secretar general al partidului Congresul pentru Independența Madagascarului – A.K.F.M. –, membru al Biroului Frontului Național pentru Apărarea Revoluției, ministrul culturii din Madagascar. În timpul vizitei sale la București, oaspetele a fost primit de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU. De asemenea, a avut convorbiri la Consiliul Culturii și Educației Socialiste și la alte instituții centrale. Înainte de a părăsi România, Giselle Rabesahala a avut amabilitatea să acorde un interviu revistei „Lumea".

Începem dialogul nostru solicitîndu-vă cîteva detalii despe vizita dv. în țara noastră.

– La capătul acestei scurte șederi în Republica Socialistă România țin, mai întîi, să exprim viile și sincerele mele mulțumiri autorităților române, Partidului Comunist Român pentru primirea călduroasă și tovărășească. M-am reintors cu mare plăcere în această țară, pe care am mai vizitat-o acum 13 ani, în 1966. În cele cîteva zile petrecute în România am putut constata schimbările survenite și progresele realizate de poporul român pe calea dezvoltării socialiste.

Subliniez că am fost foarte onorată că am fost primită de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România. În cursul convorbirii am avut un schimb de informații care, sînt convinsă, vor permite o mai bună cunoaștere reciprocă.

De asemenea, am avut mai multe convorbiri cu alte personalități române și sînt convinsă că aceste întrevederi vor contribui în mod deosebit la lărgirea cooperării culturale între țările și popoarele noastre.

Totodată, în timpul actualei vizite, am putut lua cunoștință de realizările economice, sociale și culturale din țara dumneavoastră, care contribuie la îmbunătățirea permanentă a condițiilor de viață ale oamenilor muncii și întregului popor român.

Am apreciat în mod deosebit dezvoltarea culturii române sub diverse aspecte și aș vrea să transmit întregului popor român, partidului său comunist și conducătorilor săi, îndeosebi tovarășului Nicolae Ceaușescu, urările mele de succes în nobila acțiune pentru prosperitatea României, pentru socialism, prietenie și solidaritate între toate popoarele.

Relațiile dintre România și Madagascar cunosc o evoluție ascendentă, se diversifică în mod constant. Din această perspectivă, ce rol atribuiți acestor raporturi ?

– Așa după cum știți, de la venirea președintelui Didier Ratsiraka la conducerea Republicii Democratice Madagascar, cooperarea între România și țara noastră s-a intensificat continuu, fiind încheiate acorduri economice, comerciale și culturale.

În ce privește relațiile culturale dintre țările noastre, se știe, de asemenea, că numeroși tineri și tinere din Republica Democratică Madagascar își fac studiile în România și că, pe de altă parte, cadre didactice române participă la formarea cadrelor malgașe, în Madagascar.

Stadiul actual al relațiilor între țările și statele noastre rezultă din orientarea politicii internaționale a Republicii Democratice Madagascar, în toate domeniile, care privește „aderiunea totală a țării noastre la principiile nealinierii și neutralismului pozitiv", așa cum reiese din Carta Revoluției Socialiste Malgașe.

În încheiere, interlocutoarea s-a referit la politica externă a Madagascarului, arătînd între altele :

– Citatul din Carta Revoluției Socialiste Malgașe, pe care l-am evocat mai sus, ar putea fi completat cu următoarele : această nealiniere nu înseamnă deloc lipsă de angajare, deoarece noi participăm activ la lupta antiimperialistă.

Aceasta explică luările de poziții și acțiunea permanentă întreprinsă de puterea revoluționară malgașă pe arena internațională, sprijinul acordat cauzelor juste și luptelor legitime ale tuturor popoarelor oprimate care încearcă să se elibereze de sub jugul colonial și neocolonial, de sub dominația rasistă; eforturile întreprinse pentru a face din Oceanul Indian o zonă a păcii ; sprijinirea tuturor inițiativelor în favoarea unei dezarmări generale. Republica Democratică Madagascar își exprimă solidaritatea și sprijinul față de lupta de eliberare a popoarelor din Africa australă. Totodată, ea sprijină drepturile poporului palestinian. Frontul Național pentru Apărarea Revoluției, care grupează șase partide politice malgașe, a participat la o conferință a partidelor progresiste din sud-vestul Oceanului Indian, desfășurată la Mahe (Seychelles) care a avut în vedere concertarea și coordonarea activităților respective pentru a se face din Oceanul Indian o zonă a păcii.

Această politică internațională a Republicii Democatice Madagascar, bazată pe principiile unității naționale, independenței, neamestecului în treburile interne ale altor state este strîns legată de schimbările profunde petrecute în interiorul țării noastre. Astfel, au trecut trei ani de cînd revoluția socialistă malgașă, sub conducerea președintelui Didier Ratsiraka, a elaborat și pus la punct structurile economice, politice și sociale care rezultă din opțiunea noastră socialistă.

„Relațiile dintre P.C.R. și P.A.I.G.C.: largi posibilități de intensificare"

Jose Araujo

membru al Comitetului Executiv de luptă al Partidului African al Independenței din Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde – P.A.I.G.C. –, secretar executiv

Recent s-a aflat în vizită oficială în țara noastră o delegație a P.A.I.G.C., condusă de Jose Araujo, membru al Comitetului Executiv de luptă, secretar executiv al acestui partid. În timpul vizitei sale în România, delegația P.A.I.G.C. a fost primită de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU și a avut convorbiri la C.C. al P.C.R. și la o serie de ministere și instituții centrale.

– Vă rugăm să prezentați cititorilor noștri obiectivele vizitei dv. în România și rezultatele cu care aceasta s-a încheiat.

– Pot să spun că am venit aici cu dorința clară de a contribui la impulsionarea cooperării dintre P.C.R. și P.A.I.G.C., dintre țările și popoarele noastre. Este bine cunoscut faptul că, în perioada luptei noastre de eliberare, partidul, statul și poporul român ne-au acordat un ajutor multilateral, au dovedit cu fiecare prilej sentimente de solidaritate militantă și simpatie față de cauza nobilă a acestei lupte. În acest cadru, reamintesc că, după vizita tovarășului Aristides Pereira, secretar general al P.A.I.G.C., efectuată înaintea eliberării noastre totale, călătoria la București a tovarășului Luis Cabral, președinte al Consiliului de Stat al Republicii Guineea-Bissau, din mai 1976, a permis reafirmarea voinței de a dezvolta pe multiple planuri cooperarea dintre țările, partidele și popoarele noastre. Ca urmare, au fost semnate mai multe documente de colaborare în diverse domenii.

Cu prilejul primirii noastre de către tovarășul președinte Nicolae Ceaușescu, am înmînat un mesaj prietenesc din partea tovarășului Aristides Pereira și am transmis un salut prietenesc din partea tovarășului Luis Cabral. Cu același prilej, tovarășul președinte Nicolae Ceaușescu a reafirmat voința P.C.R. de a acționa în direcția consolidării și diversificării relațiilor de cooperare, voință care întrunește adeziunea noastră.

Plecăm cu sentimentul că prezența noastră la București a fost utilă, că am fost înțeleși de tovarășii cu care am avut întrevederi și convorbiri, care, toate, s-au soldat cu exprimarea dorinței de a impulsiona relațiile multilaterale. Este, acesta, un fapt important pentru noi, care ne aflăm în a doua fază a luptei – etapa reconstrucției țării și orientării ei pe făgașul progresului și prosperității economice și sociale.

– Vă rugăm să exemplificați cîteva domenii de cooperare între țările noastre.

– Atît între România și Guineea-Bissau, cît și între țara dv. și Republica Capului Verde există, într-adevăr, acțiuni importante de cooperare în numeroase domenii : pescuit, petrolier, formarea cadrelor, asistență tehnică, agricultură etc. Aș sublinia îndeosebi faptul pe care-l considerăm ca foarte semnificativ că, în România, studiază peste 100 de tineri din Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde, ce se pregătesc în domenii de mare importanță pentru obiectivele ce le-am fixat.

– P.A.I.G.C. a ținut de curînd al 3-lea Congres al său. Vă rugăm să vă referiți la semnificația acestui eveniment în viața partidului și a țării.

– Sînt cunoscute, credem, condițiile dificile în care s-au găsit Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde în momentul eliberării de sub colonialism. De asemenea, se știu condițiile economice și financiare grele pe care le-am moștenit. Acestora li s-au adăugat traumele morale, provocate de lunga exploatare colonială. În plus, în Insulele Capului Verde a bîntuit aproape un deceniu o secetă dintre cele mai grave. În consecință, o primă preocupare a P.A.I.G.C. a fost de a realiza al 3-lea Congres al său, menit să stabilească tactica și strategia etapei noi în care ne aflăm după proclamarea independenței. Ne-am mobilizat toate eforturile pentru a avansa pe calea reconstrucției și dezvoltării.

Cu prilejul desfășurării celui de al 3-lea Congres al partidului, am reafirmat dorința noastră fermă de a continua și consolida politica de unitate națională pe care am aplicat-o mereu de-a lungul luptei noastre armate de eliberare, de a elimina totdeauna exploatarea omului de către om și de a mobiliza masele în edificarea unei economii naționale independente, ca premisă esențială pentru o independență autentică.

Am definit măsuri concrete în diverse sectoare, care să ducă, în mod treptat, la realizarea obiectivului nostru : unitatea dintre Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde ; acesta este un principiu de bază al existenței și vieții P.A.I.G.C., fondat de guineezi și cap-verdieni pe baza trăsăturilor și a voinței comune a oamenilor din Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde. Evident, pentru noi, unitatea nu poate fi rodul unei decizii sau al unui decret, ci este vorba de un proces care se va realiza gradual, pe toate planurile, astfel încît el să fie viabil, eficient, durabil.

Am convenit ca guvernele de la Bissau și Praia să organizeze acțiuni comune care să accelereze acest proces și să-l facă cît mai profund. În cîteva cuvinte, se poate spune că al 3-lea Congres al P.A.I.G.C. a fost un congres al independenței noastre, al luptei pentru unitate și dezvoltare. El s-a soldat cu decizii concrete, prin adoptarea noului statut, instalarea unor noi structuri la toate nivelurile care să facă viabilă activitatea ce o depunem în actuala etapă pe care o parcurge țara.

Interviu realizat de C. Dumitru

ROMÂNIA — acțiuni statornice, inițiative constructive în direcția dezarmării

Atașamentul ferm și sincer al României la cauza dezarmării își găsește suporturi temeinice în îndelungata experiență istorică a poporului român — care a trebuit să poarte nenumăratele lupte pline de sacrificii pentru a-și apăra ființa națională, libertatea și independența —, în interesul său vital de a-și asigura un climat internațional pașnic propice desfășurării operei vaste de construcție a noii orînduiri în care este angajat, pe baza principiilor și obiectivelor nobile ale politicii externe a partidului și statului nostru — o politică orientată ferm și consecvent în direcția promovării păcii și securității, cooperării și înțelegerii între popoare. Sînt rațiuni puternice pentru care poporul român prețuiește mult pacea, aspiră să trăiască în liniște și securitate, pentru a-și putea realiza, deplin stăpîn pe soarta sa, proiectele cutezătoare de dezvoltare economică și socială, într-o lume fără arme și fără războaie. Asumîndu-și misiunea istorică de a conduce destinele poporului român pe calea civilizației socialiste, Partidul Comunist Român a înscris obiectivul dezarmării în Programul său, ca o coordonată definitorie a politicii externe a țării noastre.

Cristalizată de-a lungul anilor, concepția românească despre dezarmare se distinge prin realism și forță mobilizatoare ; ea pornește de la postulatul că împlinirea aspirațiilor legitime ale tuturor popoarelor spre o existență liberă și demnă, spre bunăstare și progres social presupune, în mod necesar, o pace trainică, excluderea războiului și, în general, a forței din raporturile între state, oprirea cursei înarmărilor, înfăptuirea dezarmării și, în special, a celei nucleare. Concepția românească vede realizarea unei securități autentice pe baze noi, esențialmente superioare, fundamental opuse așa-numitelor categorii „tradiționale" — ale împărțirii lumii în blocuri militare, ori ale „echilibrului militar" și „descurajării nucleare" — care, așa cum arată experiența, alimentează cursa înarmărilor, mențin o „pace înarmată", cu pericolul și riscul permanent al unor confruntări și războaie pustiitoare. Pentru aceste motive, politica externă românească atribuie o însemnătate de prim ordin înfăptuirii dezarmării nu ca un țel abstract sau un scop în sine, ci ca o componentă esențială a edificării unui sistem nou și eficient de pace și securitate, în măsură să ofere fiecărui popor garanția materială că se află la adăpost de pericolul folosirii forței și al amenințării cu folosirea forței.

Un rol determinant în fundamentarea teoretică și transpunerea în practică a concepției românești în problemele dezarmării îl au gîndirea politică și activitatea internațională a președintelui Nicolae Ceaușescu, care plasează oprirea cursei înarmărilor și înfăptuirea dezarmării între comandamentele prioritare ale vieții internaționale actuale, între obiectivele centrale ale politicii externe a României. În lumina concepției președintelui României, dezarmarea se află într-o relație de strînsă interdependență cu dezvoltarea, destinderea, pacea și securitatea, reprezentînd o dimensiune de bază a procesului de făurire a unei noi ordini politice și economice mondiale.

Concepția României în problemele dezarmării s-a tradus într-o activitate continuă și perseverentă, caracterizată atît de susținerea și promovarea fermă a unei poziții principiale în favoarea dezarmării, cît și de avansarea, de-a lungul anilor, a unui mare număr de inițiative vizînd găsirea celor mai bune căi pentru declanșarea unui proces real de dezarmare. România a depus, în acest sens, eforturi susținute în cadrul organizațiilor internaționale, în special la O.N.U. Ca membru fondator, din 1960, al Comitetului pentru dezarmare de la Geneva, țara noastră a participat activ la lucrările acestui organism, acționînd pentru creșterea eficienței negocierilor, pentru trecerea de la declarații generale despre dezarmare la măsuri practice. Concomitent, problemele încetării cursei înarmărilor și ale dezarmării au figurat, statornic, cu o importantă pondere, pe agenda convorbirilor bilaterale prilejuite de dialogul la nivel înalt promovat activ de președintele Nicolae Ceaușescu. Declarațiile solemne comune, comunicatele oficiale și alte documente politice semnate cu ocazia schimburilor de vizite la nivel înalt cu țări de pe toate meridianele subliniază stăruitor imperativul dezarmării, al trecerii de la vorbe la fapte în acest domeniu.

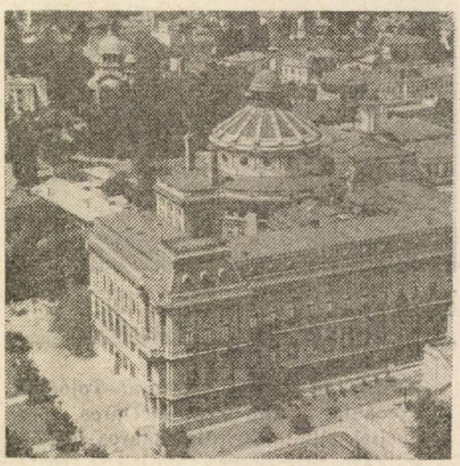

Din Apelul Marii Adunări Naționale către parlamentele și guvernele tuturor statelor, către toate popoarele lumii : *„... România va milita neabătut pentru continuarea fermă a cursului spre destindere și înțelegere între națiuni, pentru dezangajare militară și dezarmare"...*

În dorința de a-și aduce contribuția proprie, originală, la eforturile în direcția opririi cursei înarmărilor și realizării dezarmării, România a prezentat, de-a lungul anilor, o serie de inițiative valoroase în sfera dezarmării care, prin importanța lor, s-au bucurat de un larg ecou internațional și se mențin în deplină actualitate. Este vorba de asemenea propuneri și inițiative cum sînt: crearea unei zone de pace, colaborare și bunăvecinătate, liberă de arme nucleare, în Balcani (propunere avansată încă în 1957) ; angajarea unor negocieri concrete asupra unui tratat de dezarmare generală și totală ; înfăptuirea unor măsuri eficiente de dezangajare militară și dezarmare în Europa; proclamarea perioadei 1970—1980 ca primul Deceniu al dezarmării al Națiunilor Unite ; înscrierea, pentru prima dată, a problemei consecințelor economice și sociale ale cursei înarmărilor pe agenda O.N.U. și elaborarea, în baza acestei inițiative, în anii 1971 și 1977, a două rapoarte purtînd girul de prestigiu al Națiunilor Unite pe tema efectelor nocive, pe multiple planuri, ale cursei înarmărilor ; avansarea, încă în 1969, a propunerii privind elaborarea și adoptarea unui program cuprinzător de dezarmare, care să confere substanță și perspectivă tratativelor în acest domeniu ; propuneri privind îmbunătățirea activității, structurilor și metodelor de lucru ale Comitetului de dezarmare și democratizarea activității acestui organism ; întărirea rolului și autorității O.N.U. în sfera dezarmării și altele.

România s-a preocupat consecvent și intens de găsirea celor mai potrivite căi și mijloace pentru a ataca frontal problemele dezarmării, cu dorința de a ajunge la rezultate practice. În cadrul acestor preocupări, un loc de seamă îl ocupă avansarea ideii de a se stabili o strategie globală și un program concret și cuprinzător de dezarmare care să asigure dezarmării un caracter de continuitate și de proces unitar, cu obiective clare, bine precizate, atît imediate, cît și de perspectivă.

În acest scop, Congresul al XI-lea al

P.C.R. a aprobat și avansat, la inițiativa președintelui Nicolae Ceaușescu, un program concret și cuprinzător de dezarmare, care sintetizează, într-o concepție unitară, propunerile României în domeniul dezarmării, înscriindu-se ca un nou și substanțial aport al țării noastre la promovarea acestui deziderat vital al umanității.

După cum se știe, acest program a fost prezentat de țara noastră în Comitetul pentru dezarmare, precum și la Organizația Națiunilor Unite, unde guvernul român a difuzat, în 1975, un document oficial intitulat „Poziția României în problemele dezarmării, în primul rînd ale dezarmării nucleare, și în instaurarea unei păci trainice în lume". Întocmit sub directa îndrumare a șefului statului român, acest document este o expresie concretă a modului dinamic, profund responsabil și realist în care România abordează problemele dezarmării, în relație strînsă cu cerințele întăririi păcii și securității, ale abolirii definitive a politicii de forță, ale făuririi unei noi ordini politice și economice mondiale. Ansamblul de propuneri din acest document, vizînd realizarea de pași efectivi pe calea dezarmării, are ca idee centrală abordarea, de la bază, a problemelor dezarmării, atacarea lor pe un front larg, pornindu-se de la aspectele esențiale, asigurîndu-se încheierea unor acorduri practice, de dezarmare reală, care să consacre și să transpună în fapt prioritatea absolută a dezarmării nucleare.

Inițiatoare, alături de alte țări, a sesiunii speciale a Adunării Generale a O.N.U. consacrată dezarmării, România a dovedit, și cu acest prilej, înalta ei responsabilitate față de idealurile dezarmării și păcii prin ampla activitate depusă atît ca membră a Comitetului pregătitor, cît și pe parcursul lucrărilor propriu-zise ale sesiunii, urmărind elaborarea unor documente cît mai clare și angajante, care, odată adoptate, să permită inaugurarea unei noi etape în acest domeniu — era dezarmării reale, concrete. Semnificative pentru participarea României la sesiunea specială a Adunării Generale au fost prezentarea, la acest for al dezarmării, de către primul ministru al guvernului român, din însărcinarea președintelui Nicolae Ceaușescu, a programului românesc de dezarmare, depunerea de către delegația română a unor proiecte proprii la toate cele trei secțiuni ale Documentului final — Declarația asupra dezarmării, Programul de acțiune, Mecanismele de negocieri. Multe dintre propunerile și sugestiile conținute în programul concret de dezarmare al României au fost încorporate sau reflectate în Documentul final al sesiunii, devenind o bază temeinică și utilă de lucru pentru viitoarele eforturi și negocieri în domeniul dezarmării.

În esență, programul românesc de dezarmare preconizează negocierea și elaborarea graduală a unor măsuri concrete de dezarmare, menite să conducă la oprirea cursei înarmărilor și la înfăptuirea dezarmării, după cum urmează : a) înghețarea cheltuielilor militare, a efectivelor militare și armamentelor la nivelul anului 1978, odată cu angajamentul ca, ulterior, încă în anul 1979, să se treacă la reducerea treptată a acestora. Într-o primă etapă, pînă în 1985, România preconizează ca această reducere să fie de cel puțin 10—15 la sută față de nivelurile actuale și să cuprindă toate componentele forțelor armate — terestre, navale, aeriene —, toate categoriile de armamente, atît cele convenționale, cît și cele nucleare ; b) măsuri de dezangajare militară și de reducere a pericolului confruntării între state ; c) înlăturarea scindării omenirii în blocuri militare și, în acest scop, asumarea de către statele membre ale diverselor alianțe militare a angajamentului de a nu primi noi membri, de a nu spori efectivele militare și armamentele peste nivelul anului în curs, de a reduce treptat activitatea blocurilor militare; în acest mod, s-ar putea ajunge la negocieri privind desființarea concomitentă a NATO și Tratatului de la Varșovia ; d) adoptarea unor măsuri de dezangajare militară și dezarmare în Europa ; e) asigurarea, în cadrul eforturilor consacrate dezarmării, a priorității absolute a dezarmării nucleare, prin adoptarea unor măsuri concrete care să conducă la scoaterea în afara legii și distrugerea tuturor tipurilor de arme nucleare și a mijloacelor de transportare la țintă a acestora. Totodată, România susține ferm încetarea producției, eliminarea din dotarea forțelor militare, interzicerea folosirii și scoaterea în afara legii a armelor chimice, biologice, ecologice, radiologice, inclusiv a armei cu neutroni și a tuturor celorlalte arme de nimicire în masă ; f) garantarea, în cadrul procesului de reducere a înarmărilor nucleare, a dreptului inalienabil al tuturor statelor de a folosi plenar, nestingherit, energia nucleară în scopuri pașnice ; g) crearea unor zone de pace și cooperare, libere de arme nucleare, în diferite părți ale lumii, inclusiv în Balcani ; h) asigurarea dreptului inalienabil al fiecărui stat de a se dezvolta în condiții de securitate deplină, de a-și asigura capacitatea de apărare atît timp cît nu se realizează dezarmarea, de a dispune de garanții ferme împotriva oricăror ingerințe în treburile interne, a pericolului vreunei agresiuni armate ; România a propus încheierea unui acord internațional prin care toate statele să se angajeze să soluționeze orice diferende și probleme litigioase exclusiv prin mijloace pașnice, pe cale politică, prin tratative între părțile interesate și înființarea, în acest scop, a unui organism de bune oficii și conciliere, subordonat Adunării Generale a O.N.U. ; i) creșterea rolului O.N.U. și, în special, al organului său suprem — Adunarea Generală — în domeniul dezarmării, prin analiza sistematică a activității pe tărîmul dezarmării, prin definirea principiilor care să guverneze negocierile, prin formularea de recomandări pentru organismele de deliberare și de decizie, prin primirea unor rapoarte periodice asupra îndeplinirii și respectării lor, prin urmărirea realizării efective a dezarmării și, în primul rînd, a dezarmării nucleare ; j) asigurarea unui control internațional corespunzător al aplicării ansamblului de măsuri vizînd oprirea cursei înarmărilor și trecerea la dezarmare.

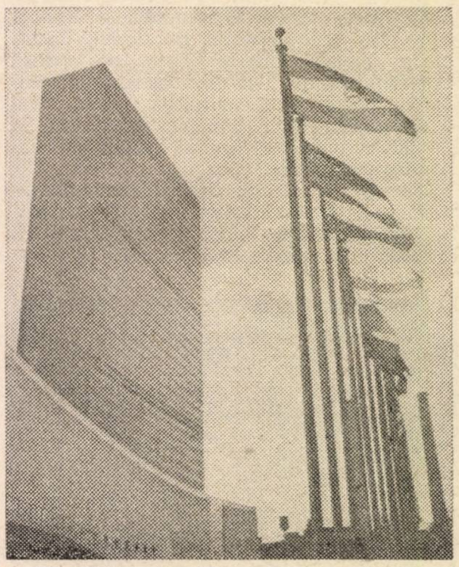

Națiunile Unite — *exigența creșterii rolului lor în domeniul dezarmării*

În spiritul înaltei responsabilități istorice care revine tuturor statelor, tuturor popoarelor, România a subliniat și subliniază insistent că escaladarea permanentă a cursei cantitative și calitative a înarmărilor, perfecționarea tehnologiilor militare au atins, în prezent, un grad de intensitate fără precedent, care periclitează grav atît pacea și securitatea omenirii, cît și eforturile de dezarmare, progres și bunăstare ale tuturor statelor, mari și mici, bogate sau sărace, fără excepție. Enorme fonduri financiare — care au atins în anul 1977 peste 400 miliarde dolari —, uriașe resurse materiale și umane, un imens potențial tehnico-științific sînt deturnate de la scopurile prosperității sociale și orientate spre crearea unor mijloace de distrugere din ce în ce mai sofisticate. Și aceasta într-o lume confruntată cu nevoi economice și sociale adeseori cronice, o lume în care — potrivit datelor ediției pe anul 1978 a Anuarului SIPRI — „circa 570 milioane de oameni de pe planeta noastră sînt subnutriți, circa 2,8 miliarde nu dispun de apă potabilă (bolile provocate de apa impură ucid, în prezent, circa 25 000 oameni pe zi), circa un miliard de persoane nu au locuințe corespunzătoare, aproximativ 1,5 miliarde duc lipsă de asistență medicală efectivă, aproximativ 250 milioane de copii nu urmează școlile, iar 800 milioane de oameni sînt complet analfabeți".

În condițiile în care cursa înarmărilor a devenit o povară apăsătoare pe umerii tuturor popoarelor, într-o lume în care peste două treimi din populația planetei trăiește în țări în curs de dezvoltare, confruntate cu gravele probleme ale subdezvoltării și decalajelor economice, se relevă cu pregnanță valoarea și actualitatea propunerilor realiste ale României de a se adopta neîntîrziat măsurile concrete de înghețare și reducere a cheltuielilor militare, de stăvilire și dezamorsare a cursei înarmărilor. Propunerile avansate în programul românesc de dezarmare cu privire la reducerea cheltuielilor militare ar contribui la eliberarea unor fonduri considerabile, necesare pentru acoperirea unor nevoi pașnice urgente ale omenirii. Țara noastră a propus ca o parte a sumelor astfel eliberate să fie alocată de fiecare stat pentru dezvoltarea propriei economii, pentru acțiuni sociale și ridicarea nivelului de trai al poporului său. Cealaltă parte ar urma să fie depusă într-un fond al O.N.U., în vederea sprijinirii țărilor în curs de dezvoltare, în primul rînd a celor cu un venit pe locuitor de pînă la 500—600 dolari anual, pentru a grăbi dezvoltarea lor economică și socială. În felul acesta, procesul dezarmării ar stimula progresul economic al tuturor statelor, inclusiv al ce-

ROMÂNIA — acțiuni statornice, inițiative constructive în direcția dezarmării

lor avansate economic, ar permite creșterea nivelului de trai al tuturor popoarelor, ar fi legat, de la bun început, de rezolvarea problemelor sociale acute ale maselor largi populare din toate țările, de lichidarea fenomenului atît de grav al subdezvoltării.

Cu conștiința pericolului fără seamăn al înarmărilor nucleare, al perfecționării permanente a armamentului atomic și a mijloacelor de transportare la țintă ale acestuia, România se situează ferm pe poziția că, în ansamblul eforturilor și negocierilor din domeniul dezarmării, un loc prioritar trebuie să fie acordat măsurilor de dezarmare nucleară.

Țara noastră a propus, în cadrul programului de dezarmare avansat la O.N.U. adoptarea urgentă a unor asemenea măsuri de dezarmare nucleară cum sînt : încheierea unui acord prin care statele posesoare de arme nucleare să-și asume angajamentul de a nu folosi astfel de arme împotriva statelor nenucleare ; renunțarea de către statele nucleare la amplasarea de noi arme nucleare pe teritoriul altor țări ; încetarea perfecționării armelor nucleare ; oprirea producției de armament nuclear ; încetarea producției de materiale fisionabile cu destinație militară ; reducerea treptată a stocurilor de armament nuclear și mijloace de transportare la țintă, pînă la lichidarea lor completă ; asumarea de către toate statele a angajamentului solemn de a trece la negocierea unui Acord de interzicere totală a armelor nucleare.

În cadrul eforturilor tinzînd la diminuarea pericolului nuclear, România apreciază pozitiv convorbirile de la Geneva dintre U.R.S.S. și S.U.A. privind limitarea înarmărilor strategice ofensive (S.A.L.T. II), ca un pas de natură să deschidă calea unor noi progrese în consolidarea destinderii, în îmbunătățirea climatului internațional, să stimuleze eforturile îndreptate spre oprirea cursei înarmărilor, spre trecerea la măsuri de dezarmare și, în primul rînd, de dezarmare nucleară — obiectiv fundamental și urgent al zilelor noastre.

Ținînd seama de experiența istorică, de faptul că, pe continentul european, se află masate cele mai mari concentrări de efective militare, România se pronunță ferm pentru adoptarea unor măsuri de dezangajare militară și dezarmare în Europa, inclusiv prin urgentarea încheierii unui acord în cadrul negocierilor de la Viena privind reducerea forțelor armate și armamentelor și măsuri adiacente în Europa centrală.

Ținînd seama de rezultatele nesatisfăcătoare cu care s-a încheiat reuniunea de la Belgrad — în cadrul căreia problemele dezangajării militare și dezarmării în Europa nu și-au găsit locul corespunzător importanței lor —, țara noastră consideră că trebuie depuse eforturi intense pentru pregătirea temeinică și desfășurarea corespunzătoare a reuniunii de la Madrid. Preocuparea consecventă a partidului și statului nostru pentru promovarea dezangajării militare, dezarmării și securității în Europa și-a găsit o nouă expresie în importantele propuneri formulate de președintele Nicolae Ceaușescu în magistrala expunere rostită la 1 decembrie 1978 în fața forurilor superioare de partid și de stat.

„Ținînd seama de uriașa acumulare de armament pe continentul nostru — care, după cum s-a declarat nu o dată de ambele părți, este suficientă pentru a distruge de cîteva ori întreaga planetă — sublinia președintele **Nicolae Ceaușescu — singura soluție rațională ce se impune este încetarea alocării oricăror noi mijloace financiare pentru sporirea potențialului militar, de către toate statele, și în primul rînd de către marile puteri. O importanță deosebită ar avea, de asemenea, adoptarea angajamentului de a nu se mai amplasa noi trupe și armamente pe teritoriile altor state și de a se trece la reducerea treptată și apoi la retragerea tuturor trupelor străine în limitele frontierelor naționale, la desființarea bazelor militare, în primul rînd a celor nucleare, de pe teritoriile altor state, precum și asumarea angajamentelor tuturor statelor de a nu instala pe teritoriile proprii baze militare străine. Se impune, totodată, să se treacă la reducerea**

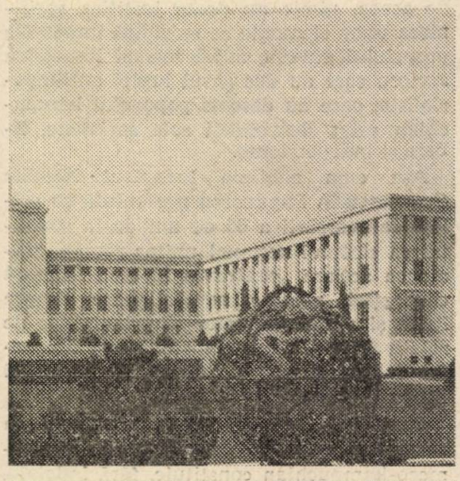

Geneva : *necesitatea sporirii eficacității Comitetului pentru dezarmare, a îmbunătățirii activității, structurilor și metodelor sale de lucru*

și încetarea manevrelor militare și în general a oricăror demonstrații de forță în apropierea frontierelor naționale ale altor țări". Între propunerile românești, figurează, de asemenea, încheierea unui pact general-european, la care să ia parte toate statele participante la Conferința general-europeană, conținînd angajamentul renunțării la forță și la amenințarea cu folosirea forței, precum și restrîngerea activității blocurilor militare, în vederea creării condițiilor pentru desființarea concomitentă a NATO și Tratatului de la Varșovia, iar, pînă la realizarea acestui obiectiv, crearea unei zone demilitarizate între cele două blocuri, în care să nu fie amplasate nici un fel de armate și armamente și să nu aibă loc nici un fel de manevre militare.

România consideră că, în etapa actuală, după încheierea cu anumite rezultate pozitive a sesiunii speciale consacrate dezarmării, a fost creat un nou cadru organizatoric, mai democratic, de dezbatere și soluționare a problemelor importante și urgente ale dezarmării. În concepția țării noastre, imperativul momentului actual este să se treacă de la vorbe la fapte, să se facă totul pentru a se negocia și adopta măsuri practice de oprire a cursei înarmărilor și de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară.

Pornind de la analiza lucidă, realistă a vieții internaționale, a raportului de forțe pe plan mondial, cît și de la realitatea uriașelor capacități de „suprauciderе" acumulate în arsenalele militare, luînd în considerare povara uriașă pe care înarmările o reprezintă pentru toate popoarele, precum și celelalte consecințe negative ale cursei înarmărilor pe plan național și internațional, România apreciază că nimic nu justifică în etapa actuală, sporirea cheltuielilor militare și intensificarea înarmărilor, avînd în vedere nu numai faptul că nu există un pericol iminent de război, ci că, dimpotrivă, războiul poate și trebuie să fie preîntîmpinat prin eforturile hotărîte ale popoarelor.

Țara noastră consideră că parametrii fără precedent atinși de cursa înarmărilor, povara apăsătoare pe care ea o reprezintă pentru toate statele, mari sau mici, bogate și sărace, periculozitatea fără seamăn a arsenalelor militare existente reclamă imperios adoptarea unor măsuri concrete de reducere a cheltuielilor militare, de oprire a cursei înarmărilor și de dezarmare. În acest sens, se relevă marea importanță și actualitatea propunerii constructive, realiste, a României de a se îngheța cheltuielile militare la nivelul anului 1978, trecîndu-se apoi la reducerea lor treptată, într-o primă etapă pînă în 1985, cu cel puțin 10—15 la sută — propunere reafirmată de tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea de la 1 decembrie 1978.

România, personal președintele Nicolae Ceaușescu, și-au afirmat, în repetate rînduri, încrederea nestrămutată în capacitatea popoarelor, a opiniei publice, a forțelor democratice, progresiste, iubitoare de pace din întreaga lume, de a acționa pentru a determina oprirea cursei înarmărilor și realizarea dezarmării, pentru a impune guvernelor trecerea la adoptarea unor măsuri practice de dezarmare, care să ofere omenirii perspectiva unei dezvoltări pașnice, pe calea progresului și civilizației, într-o lume fără arme și fără războaie.

Hotărîrea partidului și statului nostru, a întregului popor român, de a-și aduce contribuția, în continuare, la eforturile pentru materializarea aspirațiilor de pace, progres și prosperitate ale omenirii, și-a găsit, la sfîrșitul anului 1978, o nouă expresie în Apelul Marii Adunări Naționale către parlamentele și guvernele tuturor statelor, către toate popoarele lumii. Prin acest solemn și vibrant document, guvernele și popoarele lumii sînt chemate să-și intensifice conlucrarea și să nu-și precupețească eforturile pentru promovarea și consolidarea cursului destinderii, a securității și păcii, pentru oprirea cursei înarmărilor și înfăptuirea dezarmării.

Prin poziția principială și constructivă în favoarea dezarmării, prin propunerile și inițiativele valoroase, de prestigiu, avansate în acest domeniu, România, personal președintele Nicolae Ceaușescu, își aduc o contribuție de seamă, larg apreciată pe plan mondial, la eforturile pentru stăvilirea cursei înarmărilor și înfăptuirea dezarmării, pentru făurirea unei lumi a păcii și conlucrării rodnice între toate națiunile, o lume fără arme și fără războaie, în care fiecare popor, liber și stăpîn pe destinele sale, să-și poată dedica plenar resursele și energiile nu unor scopuri distructive, ci înaintării pe treptele progresului, prosperității și civilizației.

Nicolae Chilie

Conflictul între Republica Socialistă Vietnam și Kampuchia Democrată

Să fie restabilită pacea, pe baza respectării reciproce a independenței și integrității teritoriale

Evenimentele din ultimele zile privind desfășurarea conflictului dintre Republica Socialistă Vietnam și Kampuchia Democrată au stîrnit profunda îngrijorare a opiniei publice din țara noastră. Potrivit informațiilor publicate, intensificarea operațiunilor militare desfășurate pe teritoriul kampuchian a pricinuit poporului din această țară mari pierderi și suferințe, a creat o intensă stare de încordare în regiune, afectînd, totodată, întregul climat internațional.

După cum se știe, încă de la declanșarea acestui conflict, de la începerea tragicelor evenimente de la frontiera vietnamezo-kampuchiană, poporul român — ca prieten al popoarelor vietnamez și kampuchian — și-a exprimat regretul și adînca durere pentru situația creată, pronunțîndu-se pentru oprirea grabnică a acestui curs profund contrar intereselor celor două țări și popoare.

România — care, potrivit orientării ei statornice, a militat și militează în mod ferm pentru dezvoltarea relațiilor de colaborare și solidaritate dintre toate țările socialiste — privește cu profundă dezaprobare sprijinul acordat unor elemente care, ridicîndu-se împotriva conducerii din propria lor țară, au acționat, pe calea forței militare, pentru înlăturarea de la conducerea Kampuchiei Democrate — țară socialistă, membră a O.N.U., — a guvernului și organelor legal constituite, recunoscute pe arena internațională.

Amplificarea și continuarea acestui conflict, situația deosebit de gravă la care s-a ajuns în prezent constituie o grea lovitură pentru însuși prestigiul socialismului, pentru principiile de deplină egalitate, respect reciproc al independenței și suveranității naționale, de neamestec în treburile interne, principii care trebuie să călăuzească neabătut relațiile dintre toate statele lumii și, cu atît mai mult, dintre țările socialiste. Nici un fel de motive și argumente nu pot justifica intervenția și amestecul în treburile unui alt stat, — sub orice formă s-ar manifesta acestea — și cu atît mai mult cînd este vorba de două țări socialiste !

Kampuchia — ca și Vietnamul — a dus ani îndelungați o luptă grea, plină de sacrificii, împotriva dominației imperialiste, pentru cucerirea dreptului sacru la independență și suveranitate națională, la dezvoltare liberă, de sine stătătoare. Tocmai de aceea, nimic nu poate justifica sprijinirea unor elemente ce se ridică împotriva propriului guvern, adică tocmai împotriva acelora care au dus greul luptei antiimperialiste, care au deschis poporului kampuchian calea dezvoltării sale socialiste, libere și independente.

Așa cum sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu** în Expunerea prezentată cu prilejul aniversării a 60 de ani de la constituirea statului național unitar român, asemenea acțiuni **„contravin în mod flagrant concepției noastre revoluționare despre lume și viață, normelor și principiilor de relații între țările socialiste, însuși dreptului internațional și Cartei Organizației Națiunilor Unite".**

Situația la care s-a ajuns în prezent, ca urmare a agravării conflictului vietnamezo-kampuchian constituie, fără îndoială, o grea lovitură la adresa politicii de destindere, a solidarității și luptei unite a tuturor forțelor care se ridică împotriva vechii politici, imperialiste, de dominație și asuprire, pentru apărarea dreptului popoarelor la libertate și dezvoltare suverană ; ea prejudiciază în mod grav însăși politica de pace și independență a popoarelor.

Evoluția conflictului dintre Vietnam și Kampuchia preocupă profund poporul nostru, deoarece acest conflict poate crea o stare de instabilitate și agrava mult situația în această zonă, constituind un grav pericol la adresa politicii de pace și destindere internațională. Continuarea conflictului nu poate decît să aducă mari daune și suferințe atît poporului kampuchian, cît și poporului vietnamez, să creeze noi probleme și greutăți acestor popoare, care, și așa, au avut foarte mult de suferit în trecut și care astăzi au atîta nevoie de liniște și colaborare pentru a-și putea realiza planurile de construcție pașnică, de înaintare pe calea socialismului. Problemele interne complexe pe care le au de rezolvat țările din această regiune, și în general lupta pentru înlăturarea grelei moșteniri a trecutului de dominație și asuprire imperialistă, pentru lichidarea subdezvoltării și făurirea noii ordini economice internaționale, cer întărirea continuă a solidarității și colaborării dintre toate țările în curs de dezvoltare, dintre toate țările lumii, fără deosebire de orînduire socială. Asemenea conflicte aduc daune serioase însăși luptei pentru lichidarea subdezvoltării și făurirea noii ordini economice internaționale, pentru înaintarea tot mai rapidă a tuturor națiunilor pe calea progresului și bunăstării.

Ținînd seamă de toate acestea, România consideră că este în interesul stabilității și păcii în această zonă, ca și în interesul celor două popoare, să se ajungă cît mai grabnic la încetarea acțiunilor militare, la retragerea oricăror trupe de pe teritoriul Kampuchiei Democrate, lăsînd poporul kampuchian să asigure dezvoltarea socialistă a țării sale așa cum dorește el, potrivit voinței și aspirațiilor proprii.

Este în interesul tuturor popoarelor, și în primul rînd al popoarelor din țările socialiste, ca problemele dintre R.S. Vietnam și Kampuchia Democrată să fie soluționate nu pe calea folosirii forței, a confruntărilor militare, nu prin sprijinirea elementelor și acțiunilor antistatale, ci pe calea tratativelor pașnice, purtate în spiritul stimei și înțelegerii reciproce, al deplinei egalități în drepturi, al respectului independenței și suveranității naționale, al neamestecului în treburile interne.

Ca prieten atît al poporului vietnamez, cît și al poporului kampuchian, poporul român își exprimă speranța că, pornindu-se de la interesele păcii și stabilității în regiune, ale destinderii și colaborării internaționale, se va ajunge la încetarea acțiunilor militare, a oricărui amestec în treburile interne și la restabilirea de îndată a independenței și suveranității Kampuchiei Democrate și, pe această cale, la reluarea relațiilor de prietenie și colaborare dintre popoarele vienamez și kampuchian. O asemenea evoluție a situației ar corespunde pe deplin intereselor celor două popoare, dezvoltării lor libere, socialiste, pe calea progresului, cauzei generale a socialismului, colaborării, păcii și destinderii internaționale.

ORIENTUL MIJLOCIU

Activitate diplomatică pentru deblocarea tratativelor de pace egipteano-israeliene

Negocierile de pace egipteano-israeliene continuă să se afle, deocamdată, în impas, dar anumite semne de ordin diplomatic, apărute în aceste zile ale noului an, lasă să se întrevadă o posibilă deblocare într-un viitor apropiat. Ziarul „New York Times" din 7 ianuarie, citînd surse oficiale, consideră că negocierile ar putea fi reluate foarte curînd la nivel de experți și, în cazul cînd nu s-ar ajunge la un rezultat concret, ar urma o nouă reuniune, la nivel mai înalt. Din surse israeliene se relatează că tratativele ar fi posibil să se reia, la Washington, în următoarele zile, delegația israeliană avînd în componență pe miniștrii afacerilor externe și apărării, Moshe Dayan și, respectiv, Ezer Weizman, iar, din partea Egiptului, urmînd să participe primul ministru Mustafa Khalil și ministrul ad-interim al afacerilor externe, Boutros Ghali. Referindu-se la viitorul negocierilor israeliano-egiptene, premierul Israelului, Menahem Begin, declara, la 6 ianuarie, că „pacea cu Egiptul se apropie și că nu ar trebui să se piardă răbdarea".

Declarațiilor optimiste înregistrate în ultimele zile în Israel ca și în Egipt — care urmează întîlnirii tripartite Khalil-Vance-Dayan, desfășurată la 23 decembrie anul trecut, în capitala Belgiei — li s-a adăugat, în cursul zilei de duminică, mesajul adresat de primul ministru egiptean secretarului de stat american privind reluarea tratativelor. Conform relatărilor din 8 ianuarie ale ziarului cairot „Al Ahram", mesajul de 16 pagini trimis de șeful guvernului egiptean, Mustafa Khalil, lui Cyrus Vance, reafirmă prioritatea acordată de Egipt obligațiilor sale față de alte țări arabe și legăturii ce trebuie să fie stabilită între acordul asupra Sinaiului și punerea în practică a autonomiei administrative palestiniene. Propunerile egiptene subliniază din nou necesitatea de a se ajunge la un acord global privind Orientul Mijlociu, fără de care o pace trainică n-ar fi viabilă.

Egiptul sugerează — după cum afirmă „Al Ahram" — un schimb de scrisori privind punerea în practică a autonomiei în Cisiordania și Gaza, fixînd începerea negocierilor asupra acestei probleme la două luni după semnarea tratatului de pace dintre Egipt și Israel. Se propune, de asemenea, ca stabilirea relațiilor diplomatice să aibă loc după instaurarea autonomiei în Gaza. „Al Ahram" indică, totodată, că Egiptul a subliniat necesitatea de a se ajunge la „o interpretare comună" de către părțile egipteană, israeliană și americană a diverselor puncte în litigiu. Egiptul a cerut, de asemenea, o explicație oficială a celei de-a doua clauze din articolul 6 al proiectului de tratat, afirmînd obligația militară a Egiptului față de alte țări arabe, îndeosebi în cazul cînd „Israelul ar întreprinde o agresiune împotriva unei țări arabe, membre a Cartei de apărare comună".

După cum reiese din ultimele precizări de poziții egiptene și israeliene, ambele părți își mențin opiniile divergente privind unele puncte ale acordului de pace, răminînd în sarcina unei noi runde de negocieri de a găsi un numitor comun, care să poată împinge lucrurile înainte.

• Obiectivul prioritar: „dinamica păcii"

• Prin continuarea negocierilor, la depășirea obstacolelor existente

Convorbire cu Boutros Ghali

ministru de stat pentru afacerile externe al R.A. Egipt

Ideea eforturilor pentru deblocarea negocierilor egipteano-israeliene a fost punctul de pornire și, de altfel, tema centrală a convorbirii pe care ziariștii români Ion Badea, Constantin Vasile și George G. Potra au avut-o, recent, la Cairo, cu Boutros Ghali, ministru de stat pentru afacerile externe al R.A. Egipt. Era după vizita secretarului de stat american Cyrus Vance la Cairo și imediat după întîlnirea tripartită egipteano-israeliano-americană de la Bruxelles (dintre primul ministru egiptean Mustafa Khalil și miniștrii de externe ai S.U.A. și Israelului, Cyrus Vance și, respectiv, Moshe Dayan). Cu precizări asupra acestei întîlniri, asupra conținutului și scopurilor ei, a debutat convorbirea cu interlocutorul nostru egiptean.

Obiectivul tratativelor : „mai ales menținerea dinamicii negocierilor". „Negocierile — a reamintit Boutros Ghali — au fost întrerupte după plecarea celor două delegații de la Washington. Cînd secretarul de stat american Cyrus Vance a sosit aici, la Cairo, am reușit să ajungem la o poziție comună, egipteano-americană, asupra a ceea ce trebuie făcut, asupra elementelor care ar trebui să ducă la încheierea unui tratat de pace. Israelienii au refuzat, însă, aceste propuneri comune". „Menținerea dinamicii păcii" — acesta a fost, deci, scopul reuniunii de la Bruxelles, „care — precizează interlocutorul — viza, mai ales, să mențină contactul, pentru că, dacă s-ar rupe contactul, am ajunge la un punct fără întoarcere pentru reluarea negocierilor. Cert, a fost vorba de soluționarea unor chestiuni de procedură : cum să fie reluate negocierile, la ce nivel trebuie să fie reluate — la nivel de experți, de subcomisii, la nivelul miniștrilor de externe sau printr-o întîlnire la nivel înalt, ca la Camp David —, precum și unde să fie locul acestor întîlniri etc".

În continuare, Boutros Ghali s-a referit la conceptul egiptean privind soluționarea conflictului în zonă. „Noi — a subliniat el — nu vrem o soluție bilaterală a crizei din Orientul Mijlociu. Noi vrem o soluție globală, și, pentru a realiza această soluție globală, proiectul de tratat între Egipt și Israel prevede că el este o primă etapă"... „La data semnării acestui tratat — subliniază Boutros Ghali — va avea loc semnarea unui alt tratat complementar, sub forma unui schimb de scrisori identice între Egipt și Israel. Acest tratat complementar se va referi la problema Palestinei, prevăzînd să înceapă negocieri la o lună după semnarea tratatului de pace. Aceste negocieri trebuie să ducă la crearea unei autorități palestiniene, prin alegeri care ar urma să aibă loc în Gaza și Cisiordania. Odată creată autoritatea palestiniană în Gaza și Cisiordania — și, în această chestiune, noi avem un calendar fix — regimul militar israelian trebuie să ia sfîrșit, trebuie să aibă loc o retragere a trupelor israeliene din Gaza și Cisiordania. În ce privește Gaza și Cisiordania, intenția noastră este de a se începe cu alegeri în Gaza, urmînd ca, ulterior, să fie organizate și în Cisiordania, dar menținîndu-se unitatea acestor două teritorii". „După ce aceste două teritorii vor avea propria lor entitate, propriul lor stat, noi — a precizat ministrul egiptean — ne vom retrage, rolul nostru de intermediar se va termina și le va reveni palestinienilor misiunea să decidă ce vor să facă".

În continuare, reafirmînd că esența actualelor eforturi diplomatice este încurajarea „procesului de pace", Boutros Ghali a menționat că, desigur, nu dorește să sub-

aprecieze dificultăţile existente, acestea derivînd, mai ales, din diversitatea poziţiilor părţilor implicate. „În pofida acestor dificultăţi, vă voi spune, încă o dată, că a lupta pentru pace este cu mult mai uşor decît a pregăti noi războaie“ — a subliniat, în acest sens, interlocutorul.

Firesc, în discuţie a revenit problema palestiniană, legătura — asupra căreia insistă Egiptul — dintre aceasta şi problema Sinaiului. În context, Boutros Ghali a rememorat eforturile egiptene în direcţia sublinierii acestei legături : „La 12 octombrie, noi am prezentat preşedintelui Carter o notă privind legătura — şi importanţa unei legături — între ce se va întîmpla în Palestina şi ce se va întîmpla în Sinai. Noi doream să existe un text, un articol care să figureze în proiectul de acord, pentru a menţiona existenţa unei legături între ceea ce se va întîmpla în Cisiordania şi Gaza şi ce se va întîmpla în Sinai. Şi, datorită faptului că israelienii au refuzat aceasta, am ajuns la un compromis care ne-a fost prezentat de preşedintele Carter în dimineaţa de 21 octombrie, sub forma unui schimb de scrisori identice. Schimbul de scrisori este un tratat complementar, care va prevedea un calendar fix ce va stabili că negocierile în problema palestiniană trebuie să înceapă după o lună de la semnarea tratatului egipteano-israelian şi că alegerile pentru a da naştere unei autorităţi palestiniene trebuie să aibă loc în şase-şapte-opt luni ; nouă şi israelienilor ne revine să ne punem de acord“.

Care sînt perspectivele de depăşire apropiată a dificultăţilor actuale ? La această întrebare, Boutros Ghali ne răspunde astfel : „Cred că, dacă se negociază şi iar se negociază, se pot depăşi dificultăţile. Vreau să vă reamintesc că Moshe Dayan zicea : pot să fac război cu Sharm El-Sheik şi pace fără Sharm El-Sheik. Pot să spun că, dacă se continuă negocierile, se pot oricînd găsi soluţii care să permită depăşirea obstacolelor existente. Trebuie să negociem, să continuăm să negociem“.

Abordînd, în continuare, problema relaţiilor dintre ţările arabe, ministrul egiptean a opinat : „Relaţiile dintre ţările arabe reprezintă o chestiune care este, deseori, greşit înţeleasă în străinătate şi, uneori, mult exagerată. Nu este pentru prima dată cînd există dispute interarabe... Sînt dispute foarte speciale ; sînt dispute între state aparţinînd aceleiaşi comunităţi. Aceste dispute, de cele mai multe ori, sînt soluţionate pe cale paşnică“.

În încheiere, Boutros Ghali s-a referit la relaţiile româno-egiptene, la conţinutul şi importanţa lor :

„Este bine cunoscut că există relaţii foarte strînse între preşedintele Nicolae Ceauşescu şi preşedintele Anwar El Sadat, că între cele două ţări ale noastre există raporturi extrem de importante. Aş adăuga, la aceasta, că ţinem seama de însemnătatea acestor raporturi, cu atît mai mult cu cît dorim, în acelaşi timp, să demonstrăm opiniei publice internaţionale, comunităţii naţiunilor, că sîntem ataşaţi mult politicii de nealiniere, pe care o urmăm. Şi, pentru a realiza o adevărată nealiniere, trebuie să dezvoltăm relaţii extrem de strînse, în egală măsură, cu ţările socialiste, cît şi cu ţările capitaliste. Aceasta, independent de raporturile foarte strînse care există între cele două ţări ale noastre şi între cei doi şefi de stat ai noştri...

Şi doresc să spun că relaţiile dintre Republica Socialistă România şi Republica Arabă Egipt sînt relaţii strînse, bazate pe principiile coexistenţei paşnice, relaţii întemeiate pe demersul îndreptat spre realizarea unui obiectiv comun : instaurarea păcii în Orientul Mijlociu, o pace dreaptă, globală, o pace care să ducă la întărirea legăturilor dintre toate popoarele din zonă“.

GUADELUPA

„Reuniunea de reflecţie“ a celor patru

O întîlnire ieşită din schemele curente : preşedinţii S.U.A. şi Franţei, premierul britanic şi cancelarul vest-german au dezbătut, timp de două zile, în apropiere de Saint-François, probleme ale actualităţii. Se reeditează, astfel, formula „cluburilor restrînse“ în care se adoptă unele decizii occidentale ?

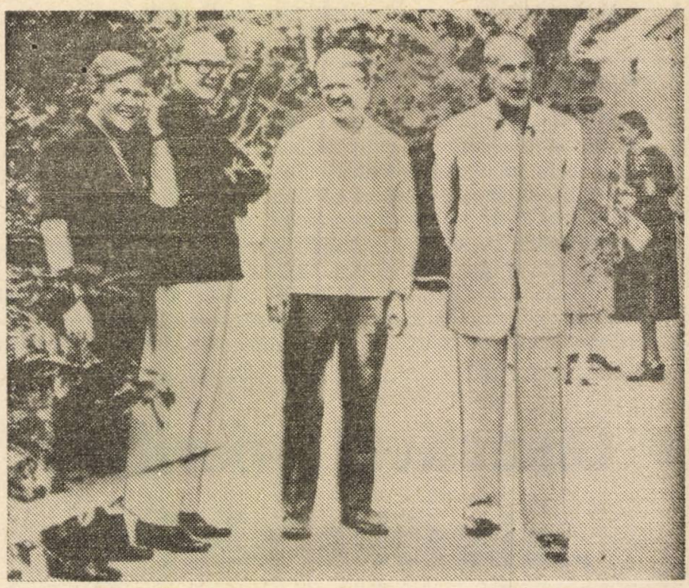

Departe de o Europă a gerurilor, sub soarele fierbinte al Antilelor, preşedinţii S.U.A. şi Franţei, premierul britanic şi cancelarul vest-german au discutat probleme esenţiale ale actualităţii mondiale

Un decor de carte poştală ilustrată, pe care reporterii refugiaţi sub palmierii din insulă l-au descris cu risipă de amănunte. Departe de o Europă chinuită de geruri şi viscole, cei patru şi puţinii lor însoţitori s-au bucurat de generozitatea soarelui antilez şi, în acest început de ianuarie în care se doboară destule recorduri ale frigului, au desfăşurat reuniunea lor într-o ambianţă estivală. Scenariul întîlnirii a insistat deliberat asupra atmosferei de vacanţă. N-au lipsit nici partidele de tenis şi nici demonstraţiile acvatice. Despre temele convorbirilor s-a manifestat o relativă discreţie, avertizîndu-se, în prealabil, că nu va exista o ordine de zi, nu se vor adopta hotărîri şi nici măcar nu se va elabora un comunicat. Ceea ce indica voinţa de a conferi acestui „conclav“ un rol neoficial, mai modest decît cel pe care ar fi fost tentaţi să-l atribuie mulţi observatori politici. Ideea întîlnirii a apărut, se afirmă, în octombrie, în cursul unei convorbiri telefonice între preşedinţii Jimmy Carter şi Valéry Giscard d'Estaing. Paternitatea iniţiativei pare, totuşi, lipsită de importanţă. Însemnătatea majoră constă în faptul că patru din cele mai importante state industrializate ale lumii occidentale au decis să se întîlnească, la nivelul cel mai înalt, în afara cadrului obişnuit de contacte. Cei doi preşedinţi şi cei doi şefi de guvern au mai avut prilejul să converseze direct în ultimul an. Trei dintre ei — participanţii europeni — au efectuat un schimb de păreri la începutul lui decembrie, la Bruxelles. Reuniunea desfăşurată lîngă Saint-François, la 40 km. de Pointe-à-Pitre, să fi reprezentat doar o simplă evadare într-un decor exotic ? Evident, călătoria în Guadelupa n-a fost dictată de dorinţa unui antract agreabil într-o perioadă în care viaţa internaţională aduce în actualitate probleme complicate. „Dialogul prietenesc“, promis, avea menirea să înlăture fisurile pe care le cunoaşte solidaritatea occidentală şi să favorizeze o strategie comună.

„Ajoupa“, coliba cu acoperiş de paie instalată pe o peluză presărată cu flori tropicale şi palmieri pitici, îngăduia o largă vedere către mare. De acolo, orizontul părea senin. Dar, remarcau corespondenţii de presă, dosarele pe care cei patru le-au dezbătut ofereau subiecte mai puţin liniştitoare. Înarmările, energetica, „punctele fierbinţi“ de pe glob, perspectivele destinderii au fost examinate în cele două zile de convorbiri. Este practic imposibil de determinat cu exactitate întreaga tematică abordată. Ceea ce se ştie din „indiscreţii“ calculate şi din declaraţiile finale ale participanţilor îngăduie constatarea că problemele politice vitale ale momentului au reţinut atenţia. După prima rundă de convorbiri s-a precizat că a fost examinată situaţia internaţională „aşa cum se prezintă în acest început de an, procedîndu-se la aprecierea noilor echilibruri strategice ce se conturează în lume“. La, sfîrşit, sîmbătă spre prînz, cînd cei patru au pus punct dialogului, s-au definit deliberările ca „foarte substanţiale şi foarte profunde“. Preşedintele Franţei a subliniat că „recunoaşterea legitimă a realităţilor lumii trebuie să fie însoţită de continuarea eforturilor pentru ameliorarea situaţiei mondiale“. Valéry Giscard d'Estaing a arătat că reuniunea s-a pronunţat pentru „continuarea politicii de destindere şi limitare a armamentelor“.

Din relatări reiese că cei patru au examinat stadiul negocierilor S.A.L.T.-II, pledînd pentru încheierea cît mai grabnică a unui acord. Sprijinul partenerilor vest-europeni întăreşte atuurile Casei Albe

într-o posibilă confruntare cu adversarii din Senatul american ai acordului. Premierul Callaghan a declarat că Marea Britanie „așteaptă cu interes negocierea unui acord S.A.L.T.-III, care se anunță foarte utilă pentru fiecare din cele patru țări prezente la întîlnirea din Guadelupa". Franța a readus în discuție propunerea sa privind o conferință europeană a dezarmării, președintele Valéry Giscard d'Estaing năzuind ca 1979 să marcheze un început de diminuare a cheltuielilor militare care, după cum amintea „France Presse", depășesc un miliard de dolari pe zi, pe ansamblul planetei. Șansele unei asemenea conferințe în acest an sînt greu de estimat, însă „consultări pregătitoare" ar putea fi angajate în lunile care urmează.

Problemele energiei au avut ca punct de pornire scumpirea petrolului și situația din Iran. Occidentalii, în ansamblu, nu par, deocamdată, afectați de întreruperea livrărilor de petrol iranian. Doar R.F.G. ar putea avea unele probleme, deoarece importă din Iran 13 la sută din consumul său petrolier. Celelalte state își bazează necesitățile într-o măsură mai mică pe petrolul iranian : Anglia doar 11 la sută, Franța — 9 la sută, iar S.U.A. — 5 la sută. Aspectele politice ale evenimentelor de la Teheran au preocupat, în primul rînd, pe cei patru interlocutori, chiar dacă numele Iranului n-a fost pomenit nici de purtătorii de cuvînt și nici de protagoniștii întîlnirii în declarațiile lor. În sfîrșit, s-au evocat relațiile cu țările în curs de dezvoltare și importanța dialogului Nord-Sud.

Evaluarea „noilor echilibre strategice" a oferit prilejul unei discuții pe marginea consecințelor stabilirii relațiilor diplomatice dintre Washington și Pekin, indicîndu-se dorința ca acest act, apreciat drept „pozitiv", să nu afecteze raporturile cu terțe țări. Trecerea în revistă a realităților mondiale n-ar fi omis Orientul Mijlociu, Africa, Asia de sud-est, adică zonele de conflict.

Au reușit cei patru, în două zile de convorbiri, performanța de a elimina sursele de dezacord ? Președintele francez vorbea de „deosebiri de accent asupra anumitor probleme". Președintele Carter exprima părerea că „nu există decît puncte de vedere divergente minore și fără importanță". „Obiectivele noastre sînt realmente aceleași" — a proclamat premierul Callaghan. Dar comentatorul agenției „France Presse", care compara întîlnirea cu „un exercițiu dificil", avea perfectă dreptate : „Un bilanț provizoriu lasă întregi mari zone de umbră" — aprecia Michel Leleu. Întîlnirea din Guadelupa a fost, din pornire, condamnată la ambiguitate și prudență. În primul rînd, deoarece relațiile dintre cei patru, în pofida ameliorărilor, rămîn ipotecate de diferende. Cei trei vest-europeni nu utilizează „o singură voce" în raporturile cu Washingtonul. Dimpotrivă. Desigur, tradiționalele „relații speciale" anglo-americane au găsit un oarecare echilibru în tandemul Bonn-Paris. Dar cei doi parteneri vest-europeni s-au arătat despărțiți de un diferend în problema noului sistem monetar vest-european (S.M.E.) a cărui apariție a fost întîrziată. S.M.E. n-a luat ființă la 1 ianuarie, și aceasta deoarece inițiatorii săi nu s-au pus de acord în privința prețurilor agricole comunitare. Dialogul dintr-o dimineață antileză va permite ștergerea neînțelegerilor ? Rămîne de văzut dacă „deblocarea" va interveni prompt.

O problemă esențială pentru cei patru a fost aceea de a nu crea impresia că s-a născut un „club" ce-și propune să direcționeze lumea occidentală. Umbra „marilor absenți" a planat peste coliba din care cei patru admirau Marea Caraibilor (ziarul democrat-creștin italian „Il Popolo" atrăgea atenția asupra componenței „incomplete" a reuniunii). Lipsa Japoniei, Canadei și Italiei a rămas stingheritoare. Ca și neliniștea manifestată de statele mai mici din Piața comună sau N.A.T.O. care s-au văzut, încă o dată, excluse din forul dezbaterilor fundamentale. Repetatele asigurări că, în Guadelupa, nu s-au adoptat hotărîri, că întîlnirea a fost un simplu schimb amical de opinii, n-au putut risipi temerile partenerilor absenți.

Cei doi președinți vor informa Japonia, partenerii din C.E.E. și membrii N.A.T.O. O comunicare, oricît ar fi de detaliată, va fi suficientă spre a șterge urmele amărăciunii celor excluși de la dezbaterea din Antile ?

Într-o lume complexă, cu nenumărate probleme, nu mai este posibilă obținerea unor soluții viabile fără participarea directă a tuturor statelor interesate. „Directoratele" de orice gen nu pot înlocui dezbaterea deschisă, largă, a problemelor cardinale ale contemporaneității, contribuția egală pe care pot și trebuie să o aducă toate țările, indiferent de mărimea lor.

„Reuniunea de reflecție" din Guadelupa a luat sfîrșit într-o notă de optimism. Dar abia săptămînile care vin vor putea oferi verificarea viabilității unei „strategii comune" prea des infirmată de realități.

Eugeniu Obrea

MADRID

Fermitate împotriva terorismului

Pe fundalul crizei economico-sociale și al pregătirii viitoarelor două importante momente electorale — din martie (alegerile legislative) și aprilie (municipale) — și la numai cîteva zile de la dizolvarea oficială a Cortes-urilor, atentatele teroriste, între care asasinarea guvernatorului militar al provinciei Madrid, au reaprins mînia și oprobriul Spaniei democratice care — pentru a cîta oară în decurs de trei ani ? — își vede amenințate echilibrele și speranțele.

Scenariul ține de domeniul banalității. Locul : plin centrul Madridului. Ora : „a los cinco de la tarde", cum ar spune García Lorca, ora cînd învălmășeala străzii atinge la Madrid, ca în orice altă capitală, punctul maxim. Victima : generalul de divizie, Constantino Ortin Gil, 63 de ani, guvernatorul militar al provinciei Madrid, care coboară din mașină în fața casei sale, însoțit de aghiotant. Patru rafale de mitralieră îl doboară la pămînt. Criminalii : doi tineri care, ajutați de alți doi complici, părăsesc, în grabă, locul atentatului, la bordul unui automobil. Totul s-a petrecut atît de rapid, încît nici un trecător nu este capabil să descrie semnalmentele celor patru. Poliția ridică baraje pe șoselele ce ies din capitală. Cîteva ore mai tîrziu, se anunță oficial că asasinii au fost arestați. Nu se dau amănunte. A doua zi, însă, poliția eliberează trei tineri basci, „arestați din greșeală, datorită imposibilității în care se găseau de a justifica prezența lor la Madrid în momentul atentatului"... Între timp, aripa militară a organizației extremiste basce „E.T.A." se declară autoarea asasinatului. Cu o zi înainte, tot E.T.A. semnase, la San Sebastián (Guipúzcoa), uciderea comandantului José Maria Herrera. La fel cum făcuse, la 21 iulie 1978, cu generalul Juan Sanchez Ramos și locotenent-colonelul José Antonio Perez, asasinați, și ei, în plin centrul Madridului. (Pînă în prezent, E.T.A. — declara presei ministrul de interne, Rodolfo Martín Villa — a asasinat 137 de persoane, dintre care 58 civili, 37 gărzi civile, 28 polițiști, 6 gărzi municipale și 8 militari).

Asasinarea guvernatorului militar a fost comisă la numai cinci zile după dizolvarea, de către premierul Adolfo Suárez, a Cortes-urilor și anunțarea alegerilor legislative anticipate. Altfel spus, strania coincidență nu este întîmplătoare. Cuvintele, pe care Suárez le pronunța, în iulie anul trecut, își găsesc o nouă confirmare: „De fiecare dată — spunea el — cînd începem o etapă capitală pe drumul democrației, terorismul își face apariția pentru a încerca să destabilizeze țara". Cu excepția ultimului referendum de la 6 decembrie, practic n-a existat moment crucial în

Condamnare fermă a noului atac terorist. Pe străzile Madridului — demonstrații împotriva terorismului, pentru consolidarea procesului democratic

istoria noii Spanii care să nu fie însoțit de acte teroriste, semnate de diverse organizații și grupuri înarmate extremiste, revendicîndu-se unor orientări și pseudo-ideologii diferite, dar care, indiferent de „culorile" arborate, au menirea să facă jocul reacțiunii, să lovească în interesele forțelor democratice spaniole.

Faptul că victimele sînt, de la o vreme încoace, din rîndurile forțelor armate, este o dovadă clară a intenției teroriștilor de a provoca armata — socotită, altădată, unul din pilonii franchismului, loială, astăzi, regelui Juan Carlos — și a o determina să iasă din cazărmi și să-și asume, din nou, un rol politic pe un drum total opus celui democratic, pe care și l-a ales astăzi țara. Tentativa era cît pe ce să dea roade. Funeraliile generalului Constantino Ortin Gil au fost prilej pentru anumiți ofițeri de a-și manifesta public opiniile franchiste. Incidentele care au marcat aceste funeralii se explică — se afirmă într-o notă oficială a Ministerului apărării — „printr-o stare de emoție", care a suscitat, din partea cîtorva participanți, o atitudine reprobabilă. Din fericire, disciplina militară a fost restabilită. Un raport asupra ultimelor evenimente a fost prezentat și discutat în Consiliul de Miniștri sub președinția lui Adolfo Suárez și în prezența ministrului apărării, generalul Manuel Gutierrez Mellado. O anchetă a fost deschisă și „măsuri necesare" urmează a fi luate împotriva eventualilor responsabili ai incidentelor.

Clarificările sînt cu atît mai importante cu cît, se știe, procesul de democratizare a țării depinde, în mare măsură, de atitudinea militarilor. Ponderea armatei în actualul echilibru politic spaniol nu este deloc neglijabilă, iar cei care vor s-o provoace știu foarte bine că dau, astfel, argumente extremei drepte și-i furnizează pretextul pentru a stigmatiza noul regim. Nu întîmplător, valul de atentate și crime politice din ultimii ani a însoțit procesul de democratizare a țării, legalizarea partidului comunist, ca și a altor partide politice, crearea — după îndelungata noapte franchistă — a cadrului menit să asigure participarea tuturor forțelor democratice la noua viață a Spaniei. Apărînd, așadar, în momente de cotitură și de importante decizii naționale, în preajma sau după adoptarea unor soluții inedite, înnoitoare, violența și terorismul sînt arme ale urii și discordiei, folosite întotdeauna pentru a „curăța" terenul și a-l face propice acțiunii forțelor de dreapta, nostalgice după un trecut ce li se potrivea ca o mănușă. Fenomen deosebit de îngrijorător — nu numai pentru Spania, ci în general pentru majoritatea țărilor occidentale, în care a devenit o prezență cotidiană —, terorismul a născut, însă, un larg consens, un mai pronunțat simț de responsabilitate al forțelor progresiste față de propriul popor și propria istorie.

Toate partidele democratice, comuniști, socialiști, centriști, sindicatele condamnă ferm acest ultim act de violență, calificat drept „o nouă provocare" împotriva democrației. Regele Juan Carlos, în calitatea sa de șef suprem al forțelor armate, făcea sîmbătă un apel solemn la acestea, cerîndu-le „o disciplină totală dar, în același timp, conștientă". „Durerea — a spus regele — este profundă și unanimă, dar la fel este și hotărîrea noastră. În orice caz, terorismul unei minorități nu va putea să prevaleze asupra dorințelor de pace și de libertate ale unui întreg popor".

Din nou, acest ultim episod reamintește Spaniei necesitatea solidarității tuturor forțelor democratice ale societății, care, numai astfel, strîns unite, pot asigura înaintarea pe calea împlinirii aspirațiilor de libertate, progres și bunăstare ale poporului.

Rodica Dumitrescu

TEHERAN

După învestirea noului premier

După ce a primit învestitura din partea celor două camere parlamentare, premierul Shapur Bakhtiar a procedat la formarea echipei care urmează să-l ajute în această nouă încercare de restabilire a ordinii și înțelegerii în țară.

În cadrul ceremoniei de prezentare a noului cabinet — au relatat corespondenții de presă din capitala iraniană — șahinșahul Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr a subliniat : „Constituția va fi respectată scrupulos" ; punînd accentul pe îndeplinirea cu rigurozitate a articolelor constituționale 44 și 45 care definesc îndatoririle și responsabilitățile șefului statului și ale membrilor guvernului, suveranul a reafirmat decizia sa de a sprijini efortul de „soluționare a crizei prin măsuri politice" ; el a remarcat că sarcinile guvernului Bakhtiar nu vor fi ușoare, dar a mărturisit speranța că restabilirea ordinii și reluarea cît mai rapidă a activităților economice vor urma măsurilor luate de noul cabinet.

Este vorba — observa agenția „France Presse" — de un cabinet de „profesioniști și tehnicieni", cu o componență restrînsă

Deteriorarea situației economice

Situația economică n-a încetat să se degradeze în Iran. Înainte ca țara să fie paralizată de greve și de manifestațiile populare, anul economic se anunța mediocru, Iranul cunoscînd patru probleme principale : o inflație accelerată, o scădere a exporturilor, concomitent cu creșterea importurilor, o sporire a datoriei externe și o încetinire a investițiilor.

În cursul anului financiar martie 1977—martie 1978, exporturile de petrol (5 milioane barili pe zi, adică 250 milioane tone anual) au scăzut cu aproximativ 9 la sută față de anul precedent. Exporturile nepetroliere s-au diminuat cu 3,1 la sută în raport cu anul precedent. Cît despre importuri, ele au crescut cu 20 la sută din martie în septembrie 1978.

Iranul a înregistrat anul trecut o încetinire sensibilă a creșterii sale economice. După raportul Băncii centrale, produsul național brut a fost de 3 589 miliarde riali (1 rial = 7 centime) și ar fi crescut cu 1,7 la sută la prețuri constante. Dar, dacă se alătură această cifră celei date de raportul din anul precedent, — 3 676 miliarde riali — se constată, în fapt, o regresie de 2,3 la sută.

Pe de altă parte, sectoarele agricol și petrolier au dat înapoi cu 0,8 la sută, respectiv 7,2 la sută, în vreme ce creșterea în sectorul industrial nu era decît de 8,6 la sută în monedă curentă. Investițiile au crescut cu numai 6 la sută, față de 57 la sută și 12 la sută în cei doi ani precedenți.

După Banca centrală, costul vieții ar fi crescut cu 71 la sută între martie 1974 și iunie 1978. Dar, după precizările furnizate în timpul grevelor de personalul centrului iranian de statistică, în realitate, creșterea ar fi atins 200 la sută în trei ani. Pentru anul trecut ea ar fi fost de 31 la sută. În același timp, evoluția salariilor a fost rapidă, dar inferioară celei a prețurilor : 27 la sută în sectorul industrial și 26 la sută în construcții. Grevele, care continuă de peste două luni, au accentuat acest fenomen. În vreme ce productivitatea nu încetează să scadă, revalorizarea salariilor merge de la 25 la 100 la sută în ultimele trei luni, fără a număra avantajele anexe. Măsurile destinate să amelioreze soarta celor 700 000 de funcționari constituie pentru stat o sarcină estimată la 2 miliarde dolari care se adaugă celor 2 miliarde — deficit prevăzut pentru bugetul anului în curs.

Exodul capitalurilor a înrăutățit și mai mult situația. În timp normal, el ajungea la 2—3 miliarde dolari anual. Or, anul trecut, cifra aceasta a fost atinsă numai în două luni : septembrie și noiembrie, și ritmul a fost menținut de atunci. În prezent, rezervele în devize se ridică la 11,5 miliarde dolari. Ele n-au scăzut, fiindcă Iranul a încasat în ultimele trei luni prețul petrolului vîndut vara trecută. Încasările corespunzînd vînzărilor din ultimul trimestru vor fi tot mai reduse la începutul anului 1979 în momentul în care statul va trebui să plătească importurile.

(După **Le Monde**)

la 14 miniștri, față de 23 sau chiar 36 portofolii cîte au figurat în guvernele anterioare. A fost remarcat faptul că primul ministru a reținut și portofoliul Ministerului de interne, fapt ce ar demonstra intenția șefului guvernului actual de a-și asuma anume responsabilități în ceea ce privește restabilirea și menținerea ordinii în țară.

Adjectivele „profesioniști și tehnicieni" par să se refere cu precădere la titularii portofoliilor afacerilor externe, informațiilor, finanțelor și justiției, posturi încredințate unor personalități din domeniile respective, a căror competență este recunoscută. Astfel, conducerea Ministerului de externe a revenit lui Ahmad Mirfendereski, diplomat de carieră, fost ministru adjunct al afacerilor externe. Pentru Ministerul informațiilor s-a apelat la un editorialist de renume, Cyrus Amuzegar. De asemenea, Yahya Sadeq Vaziri, noul ministru al justiției, este un avocat cunoscut, din rîndul opoziției. La Teheran se apreciază că, printre primele sarcini ale noului ministru de justiție, va figura și organizarea judecării personalităților politice, economice, militare, arestate în timpul administrației precedente, a generalului Gholam Reza Azhari. În ce privește alcătuirea guvernului, o dificultate de ultimă oră au constituit-o ezitările generalului Fereidun Jam în privința acceptării portofoliului apărării. Atitudine pusă în legătură — de unii observatori — și cu starea de spirit din cadrul armatei.

Combaterea abuzurilor de putere, corupției, risipei de bunuri publice — considerate a fi printre principalele motive ale efervescenței maselor — constituie, de altfel, un obiectiv declarat al noului cabinet. „Primul act al guvernului meu — a afirmat Shapur Bakhtiar — va fi pedepsirea celor ce au furat, ucis, torturat". Exprimîndu-și speranța în depășirea „neînțelegerii existente între popor și suveran", primul ministru a subliniat că „libertatea și progresul economic" vor sta în centrul preocupărilor cabinetului său, pe care l-a definit drept „democrat și animat de spirit național".

Procesul de constituire a actualei administrații iraniene — a patra în cinci luni de criză politică acută — a fost însoțit de unele măsuri destinate să aducă o oarecare destindere, atît în „aspectul străzii", cît și pe frontul social. În acest sens au fost interpretate evenimente ca scurtarea interdicțiilor de circulație — cu două ore în capitală —, reapariția marilor publicații, în grevă de 62 de zile, și, mai ales, reluarea activității în unele sectoare legate de industria petrolieră. În acest context, Shapur Bakhtiar a anunțat ridicarea legii marțiale în orașul Shiraz. La apariția lor, cele două mari ziare „Etelaat" și „Kayhan" au publicat materiale rezumînd situația din ultimele două luni ; articolele din primele numere au exprimat — constata comentatorul agenției „France Presse" — vederi apropiate de cele ale opoziției religioase șiite dar, în același timp, a fost acordat spațiu declarațiilor unor personalități politice favorabile noului guvern și măsurilor preconizate de el. Astfel, în paginile ziarului „Etelaat", Ali Amini, premier în anii 1961—62, a îndemnat la susținerea activității depuse de cabinetul Bakhtiar în direcția stabilirii unei „înțelegeri naționale". Un alt om politic iranian, Gholam Reza Sadighi, a vorbit, în același ziar, despre „datoria tuturor liderilor naționali să ajute la salvarea națiunii".

În cadrul eforturilor vizînd restabilirea situației din sectorul petrolier — vital economiei țării —, a reținut atenția redeschiderea, la sfîrșitul săptămînii trecute, a conductei petroliere Ahwaz—Teheran care leagă capitala de exploatările de pe țărmul iranian al Golfului.

Totuși, în primele zile ale acestei săptămîni, din inițiativa Frontului Național — largă mișcare politică de opoziție și a ierarhiei religioase —, s-au desfășurat mari manifestații. Amploarea lor a determinat amînarea prezentării programului noului guvern.

Liana Enescu

Premierul Shapur Bakhtiar, după prezentarea cabinetului său — un cabinet de „profesioniști și tehnicieni"

NICARAGUA

Continuă ofensiva forțelor patriotice

Anul care abia a început a preluat de la cel precedent mandatul luptei antidictatoriale. Ultimele știri din Nicaragua vorbesc despre continuarea acțiunilor de rezistență populară armată împotriva regimului Somoza, despre intensificarea luptelor dintre partizani și trupele de represiune ale autorităților de la Managua.

În cursul operațiunilor declanșate în ultimele zile, efective ale Frontului Sandinist de Eliberare Națională au atacat trupele Gărzii Naționale cantonate în diferite orașe atît din nordul, cît și din sudul țării. La Managua, forțele populare au aruncat în aer postul de radio guvernamental „Estacion X", organizînd un miting antidictatorial la uzina electrică dintr-o localitate vecină. Un comunicat al Frontului lărgit al opoziției (FAO) anunța, zilele trecute, că un număr mare de civili au fost uciși în urma bombardamentelor intensive ale aviației în departamentul Esteli. Se vorbește de un adevărat genocid al populației rurale a departamentului.

Sub presiunea maselor populare și datorită înrăutățirii permanente a situației politice, precum și economice și comerciale din țară — se pierd, de pildă, numai în comerțul exterior circa un milion de dolari pe zi — guvernul de la Managua a redeschis, deocamdată parțial, frontiera cu Costa Rica. De asemenea, a acceptat propunerea constructivă a guvernului costarican de a trimite în zonă observatori pentru a se convinge în mod direct că atacurile sandiniștilor nu sînt declanșate de pe teritoriul costarican.

Organizația Statelor Americane (O.S.A.) a hotărît să trimită acest grup de observatori la frontiera dintre Nicaragua și Costa Rica pentru a încerca să prevîntîmpine acțiuni ostile ale Gărzii Naționale nicaraguaiene împotriva Costa Ricăi. Măsura a fost luată la recomandarea unui grup de lucru al O.S.A. format din reprezentanți ai guvernelor S.U.A., Guatemalei, Paraguayului, Jamaicăi, Republicii Dominicane, Grenadei și Hondurasului, care au analizat plîngerea guvernului costarican referitor la amenințarea cu invadarea teritoriului proferată de cercurile somoziste.

Pe de altă parte, comisia de mediere a O.S.A. (între guvernul Somoza și forțele de opoziție) a anunțat că rămîne fermă asupra propunerii sale privind organizarea, în Nicaragua, a unui plebiscist sub control internațional. Comisia, alcătuită din reprezentanți ai S.U.A., Guatemalei și Republicii Dominicane, a respins contrapropunerile guvernului Somoza, care cerea desfășurarea procesului electoral sub control administrativ nicaraguaian, ceea ce ar fi dus, de fapt, la obținerea unor rezultate de natură să-i asigure menținerea la putere.

Noile confruntări din Nicaragua dau amploare și continuitate ofensivei declanșate anul trecut de către Frontul Sandinist de Eliberare Națională împotriva dictaturii. De altfel, detașamentele F.S.L.N. se bucură de ajutorul maselor populare de la orașe și sate, care sprijină lupta armată pentru înlăturarea de la putere a regimului și crearea unui guvern democratic, de largă unitate națională. În acest cadru, Frontul Sandinist de Eliberare Națională a anunțat că aderă la mișcarea „Poporul unit", alianță a forțelor de opoziție, mai ales din rîndul sindicatelor și clasei muncitoare, care resping orice manevre menite să perpetueze dictatura. Această acțiune face parte din măsurile luate în vederea întăririi unității forțelor revoluționare din Nicaragua, în perspectiva amplificării ofensivei antidictatoriale.

A. V.

REPORTAJ PE GLOB

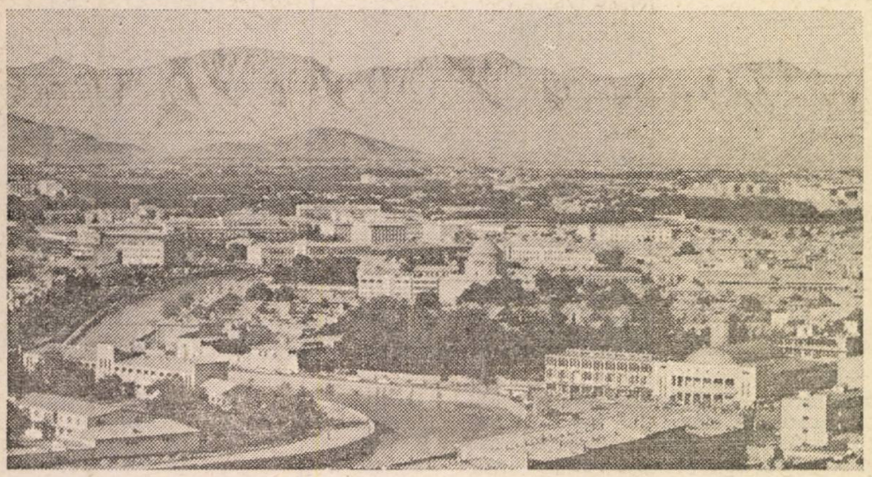

Kabul : Un vechi oraş înscris pe coordonatele modernizării

Tradiţii şi prefaceri în Afganistan

Constantin Ţintea

Dominată, la orizont, de crestele înzăpezite ale Munţilor Paghman şi, mai aproape, de colinele Asmai şi Sherdarwaza, cărora anotimpurile şi razele schimbătoare ale soarelui le conferă parcă însuşiri cameleonice şi printre care se strecoară meandrele riului Kabul, capitala Afganistanului este un oraş în plină dezvoltare, în care sediile instituţiilor guvernamentale, celelalte edificii cu o linie arhitectonică modernă ce au creat în ultimii ani un nou peisaj urban contrastează izbitor cu districtele oraşului vechi, marcate pregnant de patina vremii, purtătoare încă ale unor tradiţii şi obiceiuri seculare. Kabulul este un oraş în care nou duce o luptă dificilă cu vechiul, dar care, ca şi alte centre urbane afgane, s-a înscris ferm pe traiectoria progresului, a unei dezvoltări prospere.

Vechiul, la Kabul, Kandahar sau Herat, nu înseamnă însă numai cartierele sordide, în care funcţionează încă instituţia scribilor, sau aparitiile învăluite din creştet pînă în tălpi care descind direct din epoci revolute şi care par a arăta că nimic nu s-a schimbat în Afganistan de secole ; vechiul înseamnă şi un trecut milenar de o fantastică bogăţie, care îşi găseşte atestarea în scrierea sanscrită Rig-Veda, în textele mazdeene Avesta, ale vechilor perşi, atribuite lui Zaratustra, sau în lucrările lui Ptolemeu. Un trecut istoric purtat peste veacuri de zidurile, înalte de şapte metri şi groase de trei metri, ale fortăreţei Bala Hissar, din imediata vecinătate a Kabulului, martore, timp de 1500 de ani, ale înfloririi şi decăderii unor imperii faimoase ; de marea moschee Masjide Jami, din centrul Heratului, datînd de pe vremea lui Zaratustra, reconstruită şi restaurată de mai multe ori, care îşi dezvăluie în prezent infinita splendoare ; de vestigiile citadelei aceluiaşi oraş, ridicată de Alexandru cel Mare şi cucerită succesiv de ghaznavizi, seleucizi, ghorizi, de mongolii lui Tamerlan ; de templele de la Jalalabad-Hadda, vizitate, se spune, de însuşi Buddha, loc de pelerinaj marcant între secolele II–VII e.n., ale căror vestigii, transformate astăzi într-un muzeu în aer liber, se îmbogăţesc continuu graţie eforturilor arheologilor; de cele două statui colosale ale lui Buddha (înalte de 55 şi 38 m) de la Bamiyan, sculptate în peretele Munţilor Kohe Baba la altitudinea de 2 700 m ; de ruinele moscheei „celor nouă domuri" de la Balkh, cel mai timpuriu monument islamic identificat în Afganistan ; de magnificul mausoleu de la Mazare Sharif, închinat celui de-al patrulea calif al Islamului, Hazarate Ali (nepot şi ginere, afirmă tradiţia orală... al profetului Mahomed), construit pentru prima dată în 1136, distrus de Gingis Han după aproape un secol, reconstruit în 1481 şi restaurat în epoca modernă ; de cele 12 minarete de la Herat, elogiate în secolul al XV-lea ca fiind cea mai măreaţă construcţie din întreaga Asie, dintre care se mai păstrează şase ; de cele două minarete de la Ghazni, înălţate în prima parte a secolului al XII-lea, care mai păstrează doar o fracţiune din înălţimea lor iniţială, dar care au servit ca model grandiosului minaret Jam (65 m) din provincia muntoasă Ghor, un fel de Turn din Pisa al Orientului, despre a cărui existenţă nu s-a ştiut nimic pînă în anul 1957 ; de Arcul de Triumf de la Paghman, situat în imediata apropiere a Kabulului, care marchează victoria în cel de-al treilea război anglo-afgan şi proclamarea independenţei, în 1919 ; de alte şi alte monumente arhitectonice de o inestimabilă valoare, ce aruncă o lumină aparte asupra unui popor curajos şi viteaz, care s-a ridicat cu hotărire împotriva năvălitorilor, dar care, din acest motiv, nu s-a putut dedica în întregime dezvoltării, progresului şi care trebuie să depună în prezent eforturi intense pentru lichidarea înapoierii economice.

Acestui popor, căruia tradiţiile bogate şi ambianţa de o frumuseţe aspră îi conferă o identitate proprie în zona Asiei Centrale, evenimentele de la 27 aprilie 1978 i-au deschis orizonturi noi. „Revoluţia din aprilie – declara preşedintele Nur Mohammad Taraki – a eliberat pentru totdeauna poporul afgan de tiranie şi despotism, pregătind terenul pentru construirea unei societăţi înfloritoare. Ca rezultat al revoluţiei, puterea a revenit adevăraţilor reprezentanţi ai muncitorilor, ţăranilor, ai celor exploataţi, cu alte cuvinte Partidului Popular Democratic din Afganistan, avangarda clasei muncitoare din ţară". Potrivit orientărilor esenţiale ale evoluţiei poporului afgan în actuala etapă, definite în documentul programatic de la 9 mai 1978, intitulat „Direcţiile fundamentale ale sarcinilor revoluţionare ale guvernului Republicii Democratice Afganistan", obiectivul imediat îl constituie „consolidarea şi desăvîrşirea, cu sprijinul şi participarea maselor largi populare, a revoluţiei naţionale şi democratice".

In domeniul politicii interne, sarcinile prioritare sînt „apărarea integrităţii teritoriale, a suveranităţii şi independenţei naţionale, paralizarea şi zdrobirea forţelor contrarevoluţionare, asigurarea unităţii de acţiune a tuturor forţelor progresiste naţionale şi democratice, asigurarea securităţii, libertăţii şi unităţii poporului, paralel cu soluţionarea problemelor legate de lichidarea înapoierii economice, modernizarea agriculturii, industrializarea ţării şi ridicarea nivelului de viaţă al maselor". Pentru îndeplinirea acestor sarcini fundamentale, documentul consideră absolut necesare : efectuarea unei reforme agrare democratice, abolirea vechilor relaţii feudale şi prefeudale, întărirea sectorului public din economie printr-o planificare ştiinţifică, instaurarea unei suveranităţi efective asupra resurselor naturale şi pregătirea de cadre naţionale, zădărnicirea unor noi influenţe din partea imperialismului colonialist în diferite domenii, inclusiv în cele economic, politic, cultural şi ideologic, întărirea armatei de eliberare naţională, asigurarea democraţiei, garantarea drepturilor şi libertăţilor democratice, satisfacerea necesităţilor economice şi profesionale ale muncitorilor, ţăranilor, ofiţerilor şi soldaţilor, meşteşugarilor, intelectualităţii, clerului patriotic, nomazilor, claselor şi păturilor mici şi mijlocii, asigurarea egalităţii între bărbaţi şi femei sub toate aspectele, extinderea relaţiilor economice şi a cooperării tehnice cu ţările prietene, asigurarea învăţămîntului gratuit de toate gradele, desfăşurarea unei lupte eficiente

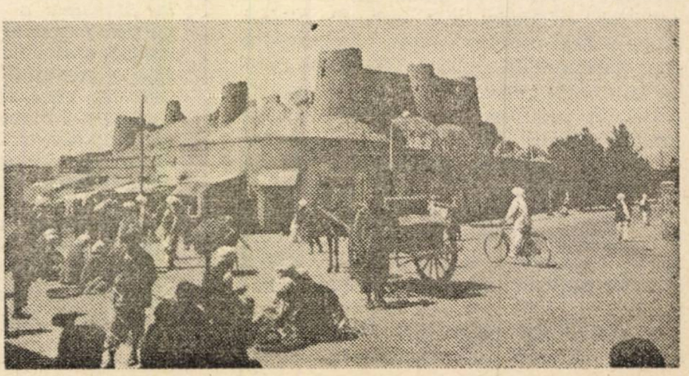

Citadela Herat. Un trecut milenar...

Vedere din centrul capitalei afgane

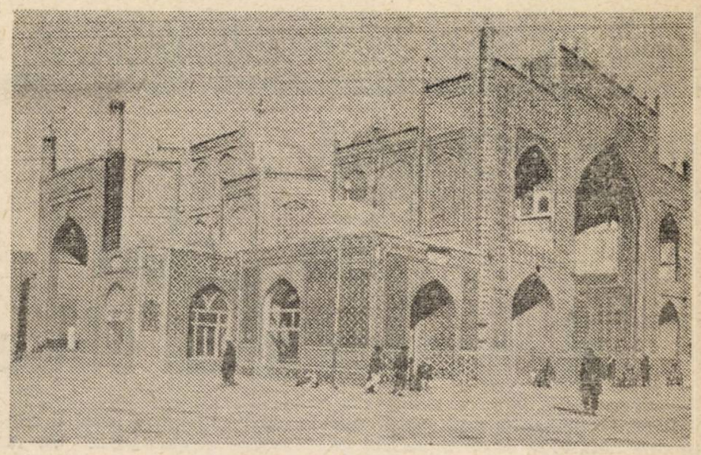

Construcția monumentală a moscheii Mazare Sharif

împotriva analfabetismului, crearea unui sistem național progresist în domeniul culturii, asigurarea unor servicii medicale gratuite.

Unele dintre rezultatele eforturilor desfășurate în aceste direcții de guvern pînă la sfîrșitul anului 1978 mi-au fost prezentate sugestiv de ministrul de externe adjunct pentru probleme politice, Shah Mohammad Dost. „Lucrul principal, cel mai important cred — accentua el — îl constituie faptul că am încercat și am reușit să dăm un rol activ poporului. Concomitent cu creșterea importanței partidului în fiecare domeniu al vieții sociale. Au fost create organizații de partid la Kabul, în provincii, districte, subdistricte. Acestea iau parte foarte activ la rezolvarea nu numai a problemelor politice, dar și a altor probleme cu care este confruntat poporul, ghidînd, ajutînd oamenii, cooperînd cu ei. De asemenea, au fost înființate organizații de tineret și femei, strîns legate de partid, precum și primele sindicate din istoria Afganistanului, care desfășoară o intensă activitate. Decretele emise au ajutat foarte mult oamenii muncii".

Contactul direct cu noile realități afgane, discuțiile cu reprezentanții unor diferite pături sociale, relatările din presă mi-au întregit tabloul prefacerilor ce marchează actuala etapă de dezvoltare a Afganistanului.

Printre problemele urgente aflate în fața guvernului, pentru soluționarea cărora au fost adoptate măsuri hotărîte, figurează menținerea calmului și ordinii în țară. „După schimbarea revoluționară de la 27 aprilie, care a modificat întreg tiparul administrației — menționa în acest sens ministrul de externe adjunct —, a survenit un transfer al puterii de la o pătură foarte îngustă a populației, în speță de la aristocrație, către poporul muncitor. Într-o acțiune de asemenea amploare apar evident și șocuri, dar acestea afectează o parte foarte redusă a populației. Cercurile reacționare încearcă să desfășoare o propagandă ostilă. Eforturile lor sînt însă sortite eșecului".

Un alt domeniu de însemnătate capitală în care s-au realizat succese remarcabile îl constituie cel agricol. După cum este cunoscut, proiectul reformei agrare, aprobat de Consiliul Revoluționar la 2 decembrie, a fost dat recent publicității. „Este vorba — releva Shah Mohammad Dost — de un pas cu adevărat revoluționar în ameliorarea soartei omului în Afganistan. Pe de o parte, reforma va permite realizarea unor recolte înalte ; pe de alta, ea va elibera țăranii fără pămînt sau cu pămînt puțin de condiția mizeră în care se află de secole. Cînd reforma agrară va fi îndeplinită, ultimele vestigii ale feudalismului din țara noastră vor fi lichidate".

În ultimele luni au fost depuse eforturi intense, de asemenea, pentru elaborarea planului cincinal. Obiectivul acestuia îl constituie punerea bazelor unei dezvoltări echilibrate a întregii țări. Prevederile planului vor fi anunțate la sfîrșitul lunii martie, pînă atunci urmînd a se cunoaște mai exact sarcinile, resursele, mijloacele de finanțare.

Măsuri foarte importante, care au trezit un puternic ecou în mase, au fost adoptate și în domeniile educației și asistenței medicale. Învățămîntul a devenit gratuit. Au fost construite peste 300 de școli, numeroase spitale și policlinici, au fost înființate centre medicale de prim ajutor unde asistența este acordată gratuit. Există indicii vii că poporul afgan ia parte foarte activ, în toate domeniile, la acțiunile partidului. Toți cetățenii țării depun eforturi intense pentru îndeplinirea sarcinilor ce le revin.

Se desfășoară acțiuni, totodată, pentru soluționarea în spirit democratic a problemei naționale. Înainte de actul de la 27 aprilie, în Afganistan nu se putea vorbi de drepturi egale pentru toți locuitorii țării ci, dimpotrivă, de discriminări. Autoritățile au creat cadrul pentru rezolvarea tuturor acestor probleme. Reprezentanții naționalităților conlocuitoare sînt incluși în guvern. Începînd cu noul an de învățămînt vor fi înființate școli în limbile naționale. Sînt deja editate publicații în limbile belukă, turkmenă, uzbekă. Radioteleviziunea difuzează programe speciale pentru naționalitățile conlocuitoare.

Tabloul actualei faze de dezvoltare a Afganistanului, a problemelor cu care este confruntat guvernul și a realizărilor de pînă acum este întregit de ministrul adjunct al planificării, Fateh Mohammad Tarin : „Afganistanul se numără din nefericire printre țările cu un slab nivel de dezvoltare. În trecut, regimurile care au condus țara nu erau interesate în progresul ei. De aceea, în prezent avem probleme economice și sociale extrem de dificile. Este semnificativ, de pildă, faptul că 90 la sută din populația țării este analfabetă. Aceasta este o gravă problemă socială, pentru rezolvarea căreia au fost luate măsuri cuprinzătoare. A fost extinsă educația primară, se desfășoară campanii pentru instruirea persoanelor în vîrstă. Sperăm ca, în decurs de 10—15 ani, să aducem schimbări radicale în conștiința oamenilor, afectată de secole de exploatare. Pe plan industrial, încercăm să grăbim realizarea proiectelor elaborate deja. Au fost inițiate totodată planuri în concordanță cu politica guvernului de a furniza populației hrană, adăpost și îmbrăcăminte. Au fost construite în acest scop unități alimentare, fabrici de textile, de materiale de construcții. A fost elaborat un plan pentru construirea de locuințe cu preț redus. Este încurajatoare dezvoltarea industriei locale, tradiționale. Întrucît Afganistanul este în primul rînd o țară agrară au fost adoptate cu prioritate planuri pentru dezvoltarea acestei ramuri. Obiectivul îl constituie punerea agriculturii pe baze industriale. Reforma agară va fi complexă, profundă, fundamentală".

În domeniul politicii externe, direcțiile fundamentale sînt promovarea unei politici de nealiniere și neutralitate pozitivă și activă, independentă și pașnică, bazată pe principiile coexistenței pașnice, stabilirea unor relații de bună vecinătate, prietenie și cooperare cu toate țările vecine, depunerea de eforturi pe calea menținerii păcii mondiale și a consolidării bazelor păcii în regiune, pentru dezarmarea generală și, în primul rînd, prevenirea proliferării armelor nucleare, desființarea bazelor militare agresive de pe teritorii străine, lărgirea și adîncirea destinderii internaționale, sprijinirea mișcărilor de eliberare națională din Asia, Africa și America Latină, lupta împotriva colonialismului și imperialismului, vechi sau nou, sprijinirea drepturilor juste ale popoarelor arabe de a-și elibera teritoriile de sub dominația Israelului, a drepturilor poporului arab al Palestinei, inclusiv de a-și crea un stat independent, sprijinirea aspirațiilor popoarelor și forțelor patriotice din sudul Africii, respectarea Declarației universale asupra drepturilor omului și a Cartei Națiunilor Unite.

„Ca rezultat al revoluției din aprilie și al proclamării Republicii Democratice Afganistan, — sublinia recent vicepremierul și ministrul de externe Hafizullah Amin — țara noastră promovează o politică de nealiniere, apără cu fermitate pacea și coexistența pașnică, luptă viguros împotriva colonialismului, imperialismului, reacțiunii, discriminării rasiale și apartheidului, împotriva existenței bazelor militare străine pe teritoriul altor state, împotriva amestecului în treburile interne ale statelor. Ca parte componentă a mișcării muncitorești mondiale, ca țară progresistă, revoluționară și iubitoare de pace, Afganistanul sprijină cu fermitate mișcările de eliberare națională ale popoarelor din lumea întreagă și condamnă orice țară ce încearcă dobîndirea de baze militare pe teritoriile altor state sau obținerea de alte avantaje".

Acest cadru general oferă posibilități de cooperare multiple, mi-au relevat oficialitățile afgane, între România și Afganistan. „Afganistanul — declara ministrul de externe adjunct — dorește să întrețină relații strînse cu țările prietene și, natural, România este una dintre acestea. Avem cu țara dv. relații bune. Dar dorim să întărim aceste relații. După revoluție nu am avut contacte foarte strînse — motivul îl constituie desigur faptul că Afganistanul și România nu au reprezentanțe diplomatice directe. În ceea ce ne privește, apreciem că există condiții pentru extinderea acestor relații. Salutăm orice inițiativă menită să ducă la dezvoltarea relațiilor noastre bilaterale". „Considerăm România una dintre țările socialiste prietene — adăuga ministrul adjunct al planificării. Relațiile noastre au un fundal istoric. Dorim să extindem relațiile dintre Afganistan și România în domeniul cooperării tehnice și științifice".

Schimbul de mesaje dintre președinții Nicolae Ceaușescu și Nur Mohammad Taraki, prilejuit de primirea în cursul anului trecut de către șeful statului afgan a ambasadorului țării noastre, plasează dezvoltarea relațiilor româno-afgane sub auspicii dintre cele mai favorabile, existînd perspectiva continuării și dezvoltării raporturilor bilaterale pe plan politic, economic, cultural, științific și în alte domenii, precum și în sfera relațiilor internaționale, în spiritul principiilor respectării independenței și suveranității naționale, deplinei egalități în drepturi, neintervenției în treburile interne și avantajului reciproc.

R. P. POLONĂ

Un „plan al gospodăririi eficiente"

Părerea generală, exprimată atît în comisiile Seimului, cît și în cadrul celor șase colective pe probleme (buget, politică socială, structura producției, investiții, economie alimentară, precum și calitatea muncii și eficiența gospodăririi), este că planul de dezvoltare economico-socială pe 1979 reprezintă o adevărată „școală a gospodăririi eficiente".

Referatul prezentat de vicepremierul T. Wrzaszczyk, președintele Comisiei Planificării, precizează și accentuează principalele direcții de activitate, vizînd necesitatea asigurării realizării scopurilor sociale, precum și înregistrarea unui progres esențial în sfera calității muncii și a eficienței dezvoltării economice în toate domeniile vieții.

Prioritatea conferită scopurilor sociale și „îmbunătățirea echilibrului economic" reprezintă, potrivit opiniei ziarului „Trybuna Ludu", trăsăturile marcante ale planului pe acest an orientat, în principal, spre dezvoltarea armonioasă a întregii economii. În discuția din Seim pe marginea principalelor direcții de dezvoltare, s-a subliniat că Polonia are nevoie de „un plan care să se opună activ unor condiționări mai dificile și să fie îndreptat spre obținerea unei îmbunătățiri palpabile a situației". „În pofida eforturilor depuse — sublinia, în acest sens, Edward Gierek, în referatul prezentat la plenara a XIII-a a C.C. al P.M.U.P. —, nu am reușit să soluționăm toate problemele, continuăm să ne confruntăm cu greutăți pe piață, cu un nivel nesatisfăcător al calității la o parte a producției, cu consecințele unei eficiențe insuficiente, precum și cu o prea redusă specializare a produselor pentru export. Soluționării acestor probleme, precum și a altora le-au fost subordonate activitățile de pregătire a planului național de dezvoltare economico-socială și a bugetului de stat pe 1979".

Între altele, planul pe 1979 prevede o creștere cu 3 la sută a consumului, majorarea veniturilor reale ale populației cu 1,1—1,4 la sută și a retribuției reale cu 1,5—2 la sută, o creștere cu circa 9 la sută a volumului de produse pentru piață și prestații pentru populație. Pentru producția industrială se prevede un spor de 4,9 la sută, iar pentru cea agricolă de 3,9—4,8 la sută. Sectorul construcțiilor de locuințe continuă să rămînă un domeniu prioritar, planul pe 1979 prevăzînd construirea a 334 000 locuințe, cu 30 000 mai mult decît în anul trecut.

O serie de măsuri au menirea de a crea capacitatea de adaptare a economiei poloneze la condițiile — și condiționările — în special cele externe. În elaborarea prevederilor de plan s-a ținut seama de faptul că o serie de condiționări externe — recesiunea prelungită din Occident, restricțiile impuse importului din țări socialiste, majorarea prețului la importul de materii prime și materiale necesare — se pot ascuți în acest an, putînd acționa multilateral asupra posibilităților de dezvoltare economică a Poloniei.

Situația balanței de plăți va impune, în acest an, introducerea unor mecanisme noi în vederea creării condițiilor pentru import și chiar de majorare a lui, în raport cu prevederile planului, în cazul în care planul la export este depășit de către unele uniuni industriale pe ramură. „Avînd în vedere — arăta primul secretar al C.C. al P.M.U.P. la amintita plenară — necesitatea adaptării ofertei noastre de export la condițiile în schimbare pe piețele țărilor capitaliste, guvernul a prevăzut, în planul pe 1979, rezerve de mijloace de investiție și materiale care să fie folosite în cazul apariției posibilității unei creșteri suplimentare a exportului nostru".

Un element important, cuprins în plan, îl constituie asigurarea îmbunătățirii aprovizionării pieței interne atît în ce privește produsele alimentare, cît și cele industriale. În pregătirea planului pe 1979, s-a pus un accent deosebit pe eliminarea lipsurilor la unele produse. Comitetul pentru Problemele Pieței Interne — organism înființat nu demult — are la dispoziție rezerve speciale în valoare de 1,5 miliarde zloți pentru investiții, 400 milioane zloți devize pentru import și 1 miliard zloți pentru fondul de salarii. Folosirea acestor mijloace trebuie să asigure, în 1979, un volum suplimentar, neinclus în plan, de mărfuri necesare și prestații pentru populație în valoare de 8—9 miliarde zloți.

În discuțiile de pregătire a planului s-a subliniat că „ritmul moderat de creștere a producției industriale va facilita direcționarea activității și inițiativelor colectivelor spre perfecționarea calității producției și îmbunătățirea indicilor de eficiență". În sfera schimbărilor structurale din industrie, se prevede creșterea simțitoare a producției de piese de schimb. La scara întregii economii naționale, se prevede realizarea unui volum mai mare cu peste 11 la sută decît în acest an, într-un ritm de două ori mai rapid decît creșterea producției în general.

În 1979, depășirea planului la producție trebuie să se realizeze numai pe baza mijloacelor materiale economisite, fiind totodată necesară reducerea consumului de materii prime, materiale și energie. S-a subliniat că sarcinile reducerii consumului de materiale și ale cheltuielilor materiale cu 1,5 la sută în industrie și cu 0,5 la sută în construcții „trebuie considerate, în măsura posibilităților, drept minime".

Prin folosirea rezervelor existente în acest domeniu, trebuie accelerate activitățile vizînd actualizarea normelor de consum la multe materii prime și materiale, trebuie formulate cerințe mai mari la adresa birourilor de proiectare și construcție, care — se apreciază — nu întotdeauna țin seamă de posibilitatea aplicării unor soluționări care să ducă la economisirea de materiale. Este, de asemenea, necesară ridicarea calității materialelor, obținerea unor parametri superiori de rezistență și durabilitate. Edward Gierek releva că „creșterea producției în industrie și construcții, precum și în alte domenii, trebuie să fie realizată exclusiv prin creșterea productivității muncii" (în planul pe 1979, se propune un spor al productivității muncii cu 5,3 la sută). Și aceasta în condițiile în care, pe termen lung, Polonia trebuie — după cum s-a arătat la plenara a XIII-a a C.C. al P.M.U.P. — să țină seamă de o diminuare a sporului rezervelor forței de muncă.

Pe ansamblul economiei naționale, se impune, cu necesitate, după cum subliniază presa centrală poloneză, „îmbunătățirea calității muncii, o folosire mai judicioasă și mai rațională a timpului afectat nemijlocit muncii". În ce privește îndeplinirea în bune condiții a prevederilor pe acest an, este necesară o luptă hotărîtă împotriva unor fenomene care s-au manifestat în 1978, pentru o disciplină mai bună a muncii, reducerea absenteismului nejustificat, accelerarea progresului în folosirea rațională și economisirea rezervelor de materii prime și materialelor, reducerea simțitoare a cheltuielilor de producție, în special în noile întreprinderi, împiedicarea dispersării investițiilor.

Realizarea planului, rezervele de mijloace prevăzute, precum și principiile folosirii lor creează — se apreciază — posibilitatea depășirii volumului producției pentru piață și export. „Planul pe 1979 se opune activ greutăților care încă se mai manifestă, fiind totodată un plan care dezvoltă și întărește succesele economice ale ultimului deceniu" — relevă presa poloneză. Ținînd seama de prevederile planului pe acest an, se poate afirma că Polonia va realiza, în perioada 1971—1979, un spor de 90 la sută a fondului de dezvoltare din venitul național, de 2,3 ori al producției industriale, o creștere cu 80 la sută a fondurilor fixe, cu 51 la sută a retribuției reale medii, de 3,8 ori a asigurărilor sociale. Consumul populației va crește cu 84 la sută, urmînd să fie date în folosință 2,3 milioane locuințe.

Iosif Dumitrașcu

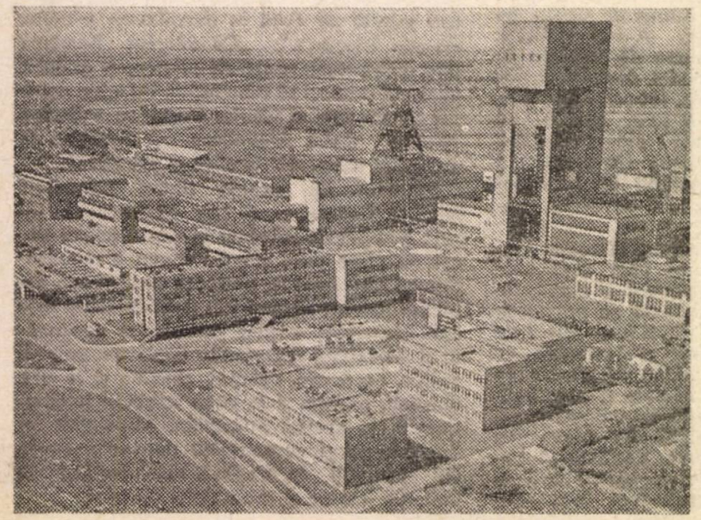

Mina de lignit „Borynia" — una din numeroasele unități ale energeticii poloneze

S.U.A.

Un an sub semnul schimbărilor

O Administrație la jumătatea mandatului, un început de an și un nou Congres pot fi tot atîtea motive pentru o analiză a vieții politice americane. Evenimente și dominante din 1978 se vor prelungi și în acest an, care va avea, totuși, caracteristici aparte. Cum vor arăta acestea ?

LA PORȚILE RECESIUNII. Probabil întrebarea cea mai des auzită — și esențială — cu care americanii au intrat în noul an este : va fi sau nu 1979 un an al recesiunii ? Pentru a nu cita decît cîteva personalități care subliniază gravitatea întrebărilor : Alfred Kahn, profesorul însărcinat cu combaterea inflației, — „Dacă programul (antiinflaționist) eșuează, singura alternativă constă într-o adîncă recesiune sau într-un control obligatoriu al prețurilor și salariilor" ; președintele Carter — „Dacă vom ajunge la un eșec al programului, cred că o recesiune sau chiar o depresiune sînt posibile" ; Michael Blumenthal, ministrul finanțelor, — „Lupta împotriva inflației este cea mai bună garanție împotriva recesiunii, pentru că, dacă inflația continuă, recesiunea va deveni certitudine". Prin urmare, trei elemente se degajă : o inflație persistentă, care apasă asupra economiei în general și care riscă să sporească ori să rămînă la același nivel în acest an ; un plan antiinflaționist al cărui aspect principal se află în cerința unor limitări voluntare ale prețurilor și salariilor ; recesiunea, direct dependentă de primele două elemente.

Nu puțini oameni de afaceri și economiștii lor sînt în general pesimiști. Pentru toți aceștia pare să existe aproape un consens asupra mai multor direcții : inflația va oscila la aproape 10 la sută ; șomajul va spori, în timp ce creșterea economică se va încetini ; se va înregistra un declin în domeniul locuințelor ; dolarul va continua să se afle sub diverse presiuni, iar programul voluntar de control al prețurilor și salariilor nu va funcționa.

Economiștii apropiați guvernului și Administrația în general prezintă o imagine diferită, dar subliniind, totuși, riscurile existente. Dacă M. Blumenthal vorbea, la un moment dat, de o creștere economică de 5 la sută, cel puțin în prima jumătate din 1979, consilierul economic Charles Schultze se oprea asupra cifrei de 3 la sută, ceea ce va atrage după sine o anume sporire a șomajului la peste 6 la sută, întrucît doar o creștere economică de 4 la sută ar putea absorbi noii veniți pe piața muncii. M. Blumenthal admitea că, în ciuda eforturilor depuse, costul vieții va depăși mai mult ca sigur 7 la sută în acest an. Alăturată deficitului comercial, starea aceasta economică nu va înlesni prea ușor o refacere a dolarului. Esențial rămîne succesul, chiar dacă nu în întregime, al programului antiinflaționist prezentat de președinte în luna octombrie ; și, pentru acesta, acceptarea, în următoarele patru-cinci luni, a plafoanelor indicate de către toate acele importante organizații sindicale care își reînnoiesc contractele colective în această perioadă.

„Cu acest program, — scria «New York Times» — există cel puțin o speranță că perioada de austeritate poate fi scurtată". Statele Unite intră în 1979 cu speranța că recesiunea va rămîne un vis urît. Greu de spus dacă va rămîne numai atît.

NOILE RECONSIDERĂRI. Pentru ca măsurile luate să-și facă simțite efectele în economia americană, Administrația consideră că se impune o serioasă reconsiderare a angajamentelor, adaptate situației „complet noi, în comparație cu aceea din urmă cu un an". Președintele Carter va continua, în acest an, o tactică aplicată consecvent în lunile anterioare — a opune veto-ul său tuturor legilor capabile să sporească inflația.

În al doilea rînd, s-au revăzut bugetele tuturor departamentelor, pentru a se încerca reducerea deficitului bugetar. Intenția președintelui este de a prezenta, la 22 ianuarie, noului Congres, un buget pentru 1980 cu un deficit de 29 miliarde dolari — o realizare remarcabilă față de situația din urmă cu doi ani, dar foarte departe de obiectivul ambițios propus la începutul președinției : echilibrarea bugetului în 1981.

În al treilea rînd, sînt eliminate toate programele considerate „neesențiale", iar celelalte sînt reduse la minim. Ajutorul acordat orașelor va trebui să se supună măsurilor de austeritate, deși multe se află într-o situație gravă datorită reducerilor impuse deja de Congres. Președintele Carter declara primarilor reuniți la St. Louis că nu are intenția de a renunța la programele utile, dar rămîn „puțini bani pentru noi inițiative". Totuși, răspunzînd apelurilor lor, a renunțat la prevăzute reduceri de aproape 2 miliarde dolari din bugetele sociale. Cele două promisiuni importante ale campaniei prezidențiale — un plan național privind sănătatea și reforma sistemului de asigurări — vor fi însă amînate. Un lobby-ist din domeniul medical declara revistei „U.S. News and World Report" că „n-au fost văzute reduceri (în acel domeniu) de asemenea mărime din zilele președintelui Nixon". Aceasta — în timp ce apărării i se acordă în continuare un tratament special și sporiri ale bugetului cu 3 la sută. Nu este de mirare că pînă și „directorul Oficiului Bugetului, McIntyre și alți consilieri de la Casa Albă susțin că perspectiva unei economii șubrede cere ca întreg aparatul guvernamental — inclusiv Pentagonul — să suporte reduceri ale cheltuielilor" („U.S. News and World Report"). Detalii vor fi, însă, oferite abia la 22 ianuarie.

CONGRESUL 96 își începe activitatea în acest ianuarie, care coincide cu jumătatea mandatului prezidențial. De pozițiile pe care el le va adopta în diferite probleme depinde succesul programelor președintelui în următorii doi ani. Iar pozițiile Congresului decurg din compoziția sa, substanțial diferită de a precedentului Congres.

Al 96-lea for legislativ continuă să cuprindă deputați în majoritate democrați, deși republicanii au cîștigat trei locuri în plus în Senat și 12 în Camera Reprezentanților. Dar cea mai mare parte a noilor aleși sînt personalități mai tinere și mai puțin supuse (decît precedenții) liniilor partidelor.

Avînd premisele pentru a fi — sînt de părere observatorii — într-o măsură mai mare independent, Congresul 96 ar putea fi, într-un anume sens, ceva mai conservator, membrii săi fiind desemnați la capătul acelei mișcări naționale numită „spiritul lui '78", de reducere a impozitelor federale și locale, măsură în sine conservatoare întrucît, de regulă, reducerile duc la limitări în programele sociale. În următorii doi ani, acest Congres va fi înclinat să aprobe măsuri financiare mai drastice, de genul reducerii cheltuielilor federale, să se opună atingerii activității unor oameni de afaceri, să blocheze inițiative mai liberale sau de perspectivă (precum o a doua fază a programului energetic, măsuri de conservare a resurselor etc.) De aceea, s-ar putea ca, deși majoritar democrat, raporturile sale cu președintele Carter să nu fie lipsite de tensiune, cum nu au fost, de altfel, nici în cazul Congresului 95.

În fond, bilanțul Congresului 95 și, prin el, al Administrației (după primii doi ani) apare în mare măsură contradictoriu. Președintele Carter a propus, la preluarea mandatului, multe programe sau legi care favorizau grupurile populației ce îl sprijinise în alegeri (ex. : sindicatele și populația de culoare), dar majoritatea au eșuat. Așa cum multe proiecte au fost votate într-o formă modificată. Reforma taxelor,

Președintele Carter și vicepreședintele Mondale dezbat cu consilierii economici forma finală a viitorului buget

reforma sistemului de asigurări sociale și a serviciului medical național au fost amînate pentru un viitor nedefinit. Reforma sistemului colegiului electoral și finanțarea publică a alegerilor pentru Congres nici nu au fost luate în considerație. S-ar putea spune că, din ambițiosul program ce i-a fost prezentat, Congresul 95 n-a reținut decît un singur proiect extrem de important — energia — adoptat după 17 luni de dezbateri, modificări și compromisuri, dar care rămîne, totuși, cum declara Thomas O'Neill, președintele Camerei Reprezentanților, „una din cele mai importante legi adoptate de Congresul Statelor Unite în decurs de un secol".

Ce se întrevede pentru soarta marilor dosare în această a doua jumătate a mandatului ? Programul pare să fie, sînt de părere observatorii, mai curînd modest.

Dar tocmai această situație pare, pe de o parte, explicabilă (datorită compoziției noului Congres), iar, pe de altă parte, ar putea influența, într-o mare măsură, campania electorală din 1980. Campanie care va începe, de fapt, în acest an, o dată cu alcătuirea primelor comitete electorale din statul Iowa (primele alegeri preliminarii se vor desfășura în New Hampshire, peste 13 luni). Deși Jimmy Carter încă nu și-a anunțat intențiile pentru 1980, mini-convenția partidului democrat desfășurată la Memphis, în luna decembrie, a stat în mod limpede sub semnul acelor alegeri.

„SITUAȚIE NECUNOSCUTĂ". De aceea, 1979 va fi pentru viața politică americană un an în care cel puțin o parte din tendințele noi remarcate în precedentul vor continua și se vor accentua. Din punct de vedere al politicii interne, tendința conservatoare, predominantă, s-a tradus prin presiuni ca Administrația să abandoneze reformele preconizate în 1976. Faptul, sublinia James Reston în „New York Times", „i-a liniștit pe oponenții republicani, dar i-a supărat pe suporterii democrați — sindicatele, populația de culoare, liberalii". Ultimul an al acestui deceniu, continua același comentator, începe cu o „situație necunoscută" : ideologia partidelor și lealitatea față de ele au cunoscut un declin ; participarea alegătorilor se află la nivelul cel mai scăzut de peste 30 de ani ; opinia publică manifestă o oarecare indiferență față de problemele politice; vechi alianțe se destramă și sînt pe cale de a se forma altele, în jurul unor probleme ambigui ; interesele particulare tind să prevaleze asupra intereselor generale. „Nu există o opinie generală asupra direcției în care națiunea se îndreaptă, în interior și în exterior, viața politică e fragmentată de o luptă nu între idei și partide, ci între grupurile speciale de interese".

Anul 1978 a însemnat, pentru Statele Unite, pe plan extern, o anume deschidere — s-au încheiat noile Tratate ale Canalului Panama, a fost recunoscută R. P. Chineză ș.a. Pe plan intern — procesul a fost invers, de conservatorism și limitare a înnoirilor. Concluzia lui James Reston era că „S.U.A. nu se află implicate în război nicăieri, dar nu au nici pace acasă". Din tot acest amalgam de evoluții noi și contradictorii, vizibile în aproape toate sferele — politic, economic, social —, tendințele lui 1979 sînt, încă, greu de descifrat.

Stelian Țurlea

Grecia și perspectivele aderării la C.E.E.

După toate probabilitățile, pînă cel mai tîrziu la 1 ianuarie 1981, „cei nouă" vor deveni „cei zece". Și, deloc surprinzător, ceea ce va determina această schimbare va fi aderarea Greciei — țară care, în ultimii aproape trei ani, a depus importante eforturi în această privință. Sigură de pe acum, intrarea ei în C.E.E. mai necesită, cel puțin din punct de vedere oficial, doar cîteva operațiuni așa-zicînd „procedurale" : semnarea tratatului între cele două părți (probabil în martie a.c.), ratificarea lui de către parlamentele celor nouă membri actuali și, în funcție de aceasta, stabilirea exactă a datei de aderare. Rămîn de evaluat, firește, consecințele acțiunii, pe plan intern, ca și reacțiile principalelor forțe politice elene.

Membru asociat al C.E.E. din 1962 (acordul în această privință a fost semnat încă din 1961, dar aplicarea lui a fost suspendată pe parcursul celor șapte ani de „dictatură a coloneilor"), Grecia ar urma să devină al zecelea membru al Pieței comune, pînă cel mai tîrziu la începutul lui 1981. Această clauză — de departe cea mai importantă — este cuprinsă în acordul realizat la Bruxelles, în urmă cu numai cîteva săptămîni. Mai precis, la 20 decembrie 1978. Toate problemele încă în suspensie între cele două părți, la capătul a aproape trei ani de negocieri mai mult sau mai puțin susținute, au fost reglementate cu această ocazie : stabilirea perioadei de tranziție (un fel de perioadă de „adaptare", înaintea aderării depline), relațiile în domeniul agriculturii și libera circulație a muncitorilor.

La fel ca pentru Marea Britanie, Irlanda și Danemarca, perioada de tranziție pentru Grecia a fost fixată la cinci ani, ceea ce, concret, înseamnă că, cel mai tîrziu la 1 ianuarie 1986, Atena ar urma să aibă aceleași drepturi și obligații cu actualii membri ai C.E.E. Cît privește sectorul agricol, acesta cuprinde 30 la sută din populația greacă și îmbracă, deci, o importanță deosebită, atît pentru Atena, cît și pentru celelalte țări mediteraneene care fac parte din Piața comună (Italia și Franța). Posibila concurență a produselor celor două țări cu cele ale agriculturii elene a fost deseori invocată pentru exigențele stabilirii unui calendar mai extins al aderării.

Premierul C. Karamanlis, artizanul aderării Greciei la C.E.E., a primit cu satisfacție acordul recent realizat la Bruxelles. Nu același lucru se poate spune, însă, despre forțele opoziției

În cele din urmă însă, Grecia a obținut o perioadă tranzitorie de numai cinci ani, pentru majoritatea produselor sale agricole, în special pentru vin și ulei de măsline, care reprezintă 12 la sută din producția acestui sector. Pentru tomate și pește, alte două produse importante, perioada tranzitorie va fi, în schimb, de șapte ani. Aceasta, tocmai pentru evitarea concurenței cu produsele similare ale celorlalte țări comunitare mediteraneene. În sfîrșit, libera circulație a muncitorilor — care se află printre prevederile Tratatului de la Roma, actul de întemeiere a C.E.E. — nu va deveni efectivă pentru cei greci decît la șapte ani după aderare, adică de la 1 ianuarie 1978. Mai ales R.F.G., unde lucrează acum peste 150 000 muncitori eleni, a insistat pentru a obține această garanție.

De menționat că, paralel cu perfectarea aderării Greciei, Piața comună ar urma să continue, în 1979, negocierile cu Portugalia și să înceapă, oficial, tratative similare cu Spania. Cele două țări — ale căror cereri de aderare, prezentate ulterior, au fost disociate de cea a Atenei — ar putea deveni membri ai Pieței comune în 1982 sau 1983.

Pe plan intern, perspectivele intrării Greciei în C.E.E. au fost și continuă să fie diferit apreciate de către forțele politice elene. Firește, depunînd eforturi constante

în această privință, guvernul Noii democrații (partid majoritar în parlament) a salutat, cu multă satisfacție, acordul recent realizat la Bruxelles. Pentru premierul Karamanlis, — menționa „International Herald Tribune" — intrarea în C.E.E. constituie o adevărată „dominantă" a acțiunii sale politice. Încheierea cu succes a negocierilor dintre cele două părți a fost calificată de el drept „eveniment de importanță istorică" ; totodată, șeful guvernului a declarat că aderarea „va influența profund viitorul politic și economic al țării".

De acord asupra acestui ultim punct, alte forțe politice elene sînt înclinate, mai curînd, să considere că efectele aderării la Piața comună vor fi negative. Mai ales pentru sectorul agricol (care cuprinde un procent ridicat al forței de muncă active și furnizează o parte importantă a producției de export) ; dar și pentru alte sfere ale economiei se pun, după opinia observatorilor, importante probleme de ordin structural, privind, în special, adaptarea la mecanismele C.E.E. Recunoscînd aceste dificultăți, oficialitățile guvernamentale relevă, totuși, că ele constituie „un risc calculat", care va fi soluționat pe parcurs. În plus, se insistă asupra unei „capacități de adaptare", care ar fi specifică economiei elene, ca și asupra perspectivei ca Grecia să favorizeze, prin poziția ei geografică, relații mai strînse între C.E.E. și țările din Orientul Mijlociu. În legătură cu problema muncitorilor greci din Europa occidentală, la Atena se insistă asupra scăderii numărului lor în ultimii cinci ani (de la 270 000 la 160 000), ceea ce, în perspectivă, ar dovedi că economia elenă, pe măsura modernizării preconizate, va deveni capabilă să asimileze o cotă înaltă din surplusul actual de forță de muncă disponibilă.

Pornind de la considerente similare, Andreas Papandreu, liderul Mișcării Socialiste Panelene (P.A.S.O.K.), principalul partid de opoziție, apreciază că, prin intrarea în Piața comună, Grecia va cădea, tot mai mult, sub influența monopolurilor occidentale, devenind un veritabil „satelit" al lor. Aceasta, firește, va avea consecințe nefavorabile asupra dezvoltării economice a țării și, implicit, va îngreuna situația muncitorilor, a agricultorilor. Pentru soluționarea controverselor actuale, el propune o asociere de tip special la C.E.E., după modelul norvegian ; în orice caz, apreciază liderul P.A.S.O.K., eventualitatea aderării ar trebui supusă unui referendum național.

Aprecieri asemănătoare asupra consecințelor aderării au expus și alte forțe politice elene.

Potrivit observatorilor, controversele interne în jurul intrării în C.E.E. s-ar putea înteți, pe măsură ce prevederile acordului recent realizat la Bruxelles vor deveni realitate. Și, în funcție de evoluțiile ulterioare, rămîne de stabilit și modalitatea prin care guvernul va solicita aprobarea poporului pentru această importantă acțiune a sa.

I. Madoșa

Canalul Beagle: reluarea negocierilor

Diferendul **argentiniano-chilian privind** Canalul Beagle nu a fost încă reglementat. Rezolvarea disputei se află, însă, într-o fază nouă, prin intrarea în funcțiune, în urmă cu aproximativ două săptămîni, a acțiunii de mediere a Vaticanului.

Conflictul dintre Chile și Argentina, referitor la Canalul Beagle (una din căile de trecere dintre Pacific și Atlantic, evitînd Capul Horn), pornește de la un tratat din 1881, care fixează, doar în principiu, demarcarea teritorială dintre cele două țări. Delimitarea unei frontiere lungi de aproape 5 000 de kilometri nu s-a făcut fără probleme. Unul din articolele tratatului prevede că un număr de insule revine uneia sau alteia dintre părți, fără însă a le denumi, ci indicînd doar situarea lor geografică — „în sudul Canalului Beagle", de pildă. Or, cele două țări nu au căzut de acord tocmai asupra delimitării canalului. Ca urmare, controversa privește în primul rînd trei insule — Lennox, Picton și Nueva. Toate negocierile desfășurate pînă acum nu au dus la nici un acord, acceptîndu-se de ambele părți soluția unei medieri internaționale.

Între timp, situația s-a agravat. La începutul lunii trecute, frontiera dintre cele două țări a fost închisă, măsura fiind luată „din rațiuni de securitate", în zonă anunțîndu-se manevre militare. Reprezentantul permanent al Argentinei la O.N.U., Enrique Ros, a atras atenția Consiliului de Securitate asupra „situației încordate" existente între țara sa și Chile, ca urmare a litigiului de frontieră asupra celor trei insule din Canalul Beagle. Într-o scrisoare adresată Consiliului, Ros subliniază că regiunea aflată în dispută are „o importanță vitală pentru comunicațiile maritime dintre Atlantic și Pacific și pentru securitatea internațională". Administrația Carter a cerut Organizației Statelor Americane (O.S.A.) să intervină pentru aplanarea disputei : „Guvernul american, se arată în nota remisă președintelui Consiliului O.S.A., a urmărit cu îngrijorare crescîndă escaladarea încordării dintre Argentina și Chile, care a dus la intensificarea pregătirilor militare ale celor două țări". Totuși, la Buenos Aires au început, în a doua **săptămînă a lunii decembrie, convorbiri** între miniștrii de externe ai celor două țări. În urma acestor tratative se anunță că, pentru a reglementa problema, Chile a acceptat propunerea Argentinei ca Vaticanul să servească de mediator. Pentru această misiune a fost desemnat cardinalul Antonio Samore.

Acesta a călătorit, alternativ, la Buenos Aires și Santiago de Chile, unde s-a întîlnit cu reprezentanții celor două părți. Concomitent, s-a anunțat că președintele Argentinei, Jorge Rafael Videla, și comandanții forțelor terestre, maritime și aeriene ale acestei țări au elaborat un document cu privire la litigiul în cauză.

Negocierile fiind întrerupte de la 12 decembrie, principala problemă rămăsese reluarea lor. Unul din punctele cele mai spinoase, se afirma în cercurile informate, consta în propunerea mediatorului privind acceptarea, de către cele două țări, a ideii de a se renunța la orice intervenție armată, înainte de a se așeza la masa tratativelor. Cardinalul Samore se arată optimist în ceea ce privește misiunea sa, declarînd că printre posibilitățile de continuare a negocierilor dintre părțile direct implicate se află și organizarea unei întîlniri tripartite într-o terță capitală. Ministerul de externe chilian a afirmat că o soluție pașnică a diferendului „pare azi mult mai probabilă". Președintele Pinochet a făcut o vizită în extremul sudic al țării, în apropierea zonei în litigiu, manifestîndu-și încrederea în „forța dreptului" care va predomina în rezolvarea disputei cu țara vecină.

Trimisul special papal a declarat că Argentina și Chile au făcut un pas înainte spre un acord. Într-adevăr, optimismul său s-a dovedit întemeiat : la 8 ianuarie, cele două țări au semnat, la Montevideo, un acord de reluare a negocierilor. Argentina și Chile acceptă în continuare medierea Vaticanului în conflictul dintre ele și se angajează să nu recurgă la forța militară, dînd curs soluției de reglementare pașnică, negociată, a problemelor în dispută.

Al. Tudor

Semnarea acordului de reluare a negocierilor dintre Argentina și Chile

CREȘTERE A ACTIVITĂȚII ECONOMICO- INDUSTRIALE...

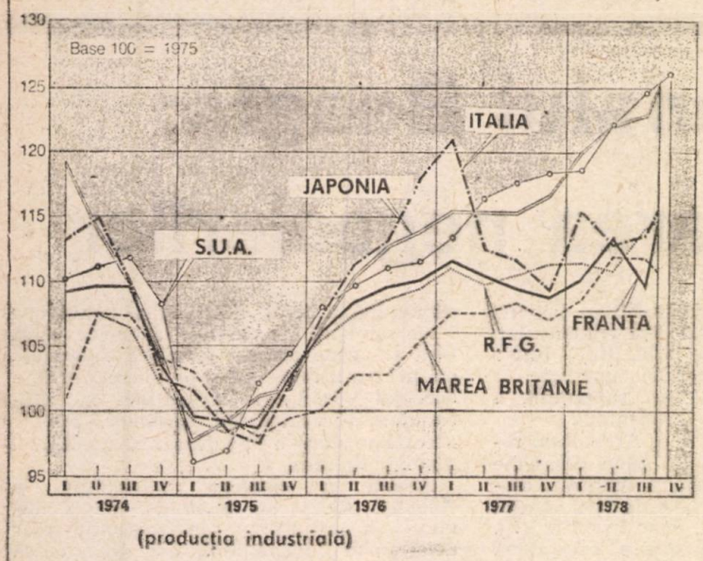

(producția industrială)

...INSUFICIENTĂ, ÎNSĂ, PENTRU A OPRI SPORIREA ȘOMAJULUI

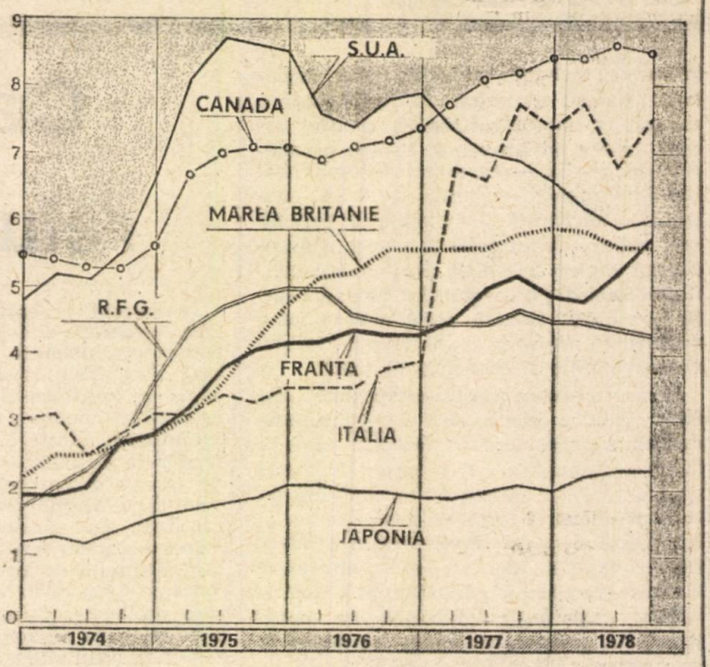

(șomajul în % din totalul forței de muncă)

Economia occidentală 1978-1979: persistența dificultăților

Le Monde

Marcat de puternice contraste, anul economic occidental 1978 a oferit sentimentul unei mari incertitudini. Țările care se prezentau bine în primăvară — Statele Unite, Japonia — au încheiat anul mai puțin bine. Dimpotrivă, cele a căror activitate părea lipsită de energie — în special R. F. Germania — și-au accelerat întrucîtva ritmul începînd din toamnă. Altele — Italia, Marea Britanie, Franța — au vădit o activitate inegală, în funcție de sezon, oscilînd în jurul unei medii slabe, care întreține acea atmosferă sumbră din care Occidentul nu reușește să iasă de patru ani. Agravarea șomajului — 18 000 000 de solicitanți ai unui loc de muncă în țările membre ale O.C.D.E. — este indiciul cel mai dramatic în acest sens.

Contraste există și de la o țară la alta, potrivit datelor analizate. Inflația s-a încetinit în ansamblu (mai cu seamă în Italia și Marea Britanie), dar ea persistă; între națiunile industrializate, diferențele în ce privește inflația merg de la unu la patru. În mod similar, subocuparea forței de muncă s-a redus întrucîtva în Statele Unite și în R.F.G., dar s-a agravat în Franța și în cea mai mare parte a țărilor dezvoltate: 100 de solicitanți de locuri de muncă în plus pe minut în lume, avertizează experții. Concedieri, dificultăți regionale, acțiuni revendicative ale muncitorilor — diferențiate în funcție de evoluția salariilor — constituie acum actualitatea economică cotidiană

Alte contraste sînt în domeniul balanțelor de plăți. Japonia și-a mărit excedentul anual cu 9 miliarde de dolari în 1978. R.F.G. și l-a sporit pe al său cu peste 2 miliarde, iar Italia cu 3 miliarde; Franța și-a ameliorat soldul cu 5 miliarde devenind din nou excedentară. Dar, în același timp, producătorii de petrol și-au văzut excedentul lor scăzînd cu 20 miliarde de dolari, iar țările subdezvoltate importatoare de petrol sînt martore ale accentuării deficitului lor cu încă 10 miliarde dolari. Pe plan de ansamblu, Occidentul și-a regăsit echilibrul, dar datoria țărilor nepetroliere ale lumii a treia a depășit 200 miliarde dolari (sporind cu 15 la sută într-un an). Cît de timide par, prin comparație, anulările de datorii (6 miliarde dolari) la care au consimțit anul acesta 9 țări occidentale!

Din acest univers contradictoriu se pot desprinde cîteva tendințe mai importante.

Lumea occidentală nu reușește să asigure, în același timp, expansiunea, stabilitatea monetară și deplina ocupare a forței de muncă. Ea fie că acordă prioritate luptei împotriva inflației și sacrifică activitatea economică și ocuparea forței de muncă; fie relansează „mașina" — dar cu riscul de a face să urce prețurile, și orientînd-o din ce în ce mai mult spre export, adică comprimînd la maximum costurile de producție, cu implicația eliminării unei părți din mîna de lucru (deci, sporind șomajul).

În sistemul liberalismului economic, privilegiați sînt cei puternici. Aproape pretutindeni profiturile iau un avans spectaculos asupra salariilor. Iar în războiul economic dintre „cei mari", arma monetară rămîne esențială. Scăderea cursului dolarului, care a pierdut 20 la sută în raport cu yenul într-un singur an, a contribuit, la sfîrșitul lui 1978, la reechilibrarea împărțirii piețelor în profitul americanilor. Pînă acum, marca vest-germană în vădită creștere a procurat economiei R.F.G. materii prime fără a dezavantaja exporturile; dar, în condițiile prelungitei deteriorări a cursului dolarului pe piețele de schimb, libertatea de mișcare a firmelor vest-germane se „subțiază" în străinătate...

Marile victime ale acestui joc dur sînt, evident, țările lumii a treia. Acelea care dispun de petrol au limitat pagubele, pierzînd totuși mult prin scăderea dolarului. Unele dintre ele au „decolat", dar nu încă toate. În ce privește popoarele fără petrol, ele sărăcesc de la an la an, materiile prime pe care ele le vînd valorînd mai puțin, în vreme ce ele trebuie să cumpere produse industriale mai costisitoare.

PERSISTENȚA INFLAȚIEI

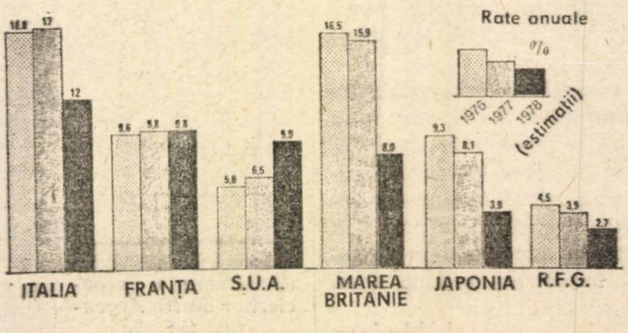

Șefii de stat sau de guvern și-au multiplicat întîlnirile, în 1978, pentru a canaliza aceste evoluții, dacă tot nu le pot ține în frîu. „Întîlniri la vîrf" de tot felul s-au succedat pentru a liberaliza schimburile comerciale într-un minimum de loialitate, pentru a armoniza ritmurile de creștere, pentru a domoli războiul monetar... Un armistițiu comercial se întrevede la „runda Tokio" ; sistemul monetar vest-european urmează să ia naștere (în opt) ; Piața comună se va lărgi. Dar dialogul Nord-Sud se află într-un punct mort, iar Piața comună cunoaște izbucniri de criză.

Se poate spera într-o înseninare a peisajului ? O.C.D.E. nu lasă se se prevadă așa ceva, pronosticînd o nouă agravare a șomajului în 1979, cînd Japonia și Statele Unite vor „trage înapoi" Occidentul. Popoarele bogate vor suporta fără prea mari suferințe noua factură petrolieră (12 miliarde de dolari) ; dar unde vor găsi cele sărace mijloacele de a plăti cele 2 miliarde suplimentare pentru petrolul brut ? Se vor îndatora — dacă pot — sau vor suferi și mai mult.

Fragilitatea relansării și agravarea șomajului

Producția industrială a țărilor dezvoltate a crescut ușor în 1978 față de anul precedent. În medie anuală, ritmul de creștere a atins 4 la sută față de 3,7 la sută în 1977 pentru ansamblul țărilor O.C.D.E. Acest rezultat se apropie de cel obținut pe termen lung (4,2 la sută în medie pe an între 1965—1975). Mai mult, ritmul mediu de creștere obținut în cursul acestor zece ani a fost depășit în 1978 de principalele șapte țări industrializate — S.U.A., Japonia, Canada, R.F.G., Franța, Marea Britanie, Italia — (4,5 la sută față de 4 la sută), grație în primul rînd activității intense care a continuat să se dezvolte în Statele Unite pînă aproape de sfîrșitul anului și, de asemenea, grație sensibilei relansări japoneze.

În ce privește produsul național (producția industrială plus producția agricolă, plus serviciile), creșterea a fost mai puțin rapidă în 1978 decît în 1977 : 3,5 la sută față de 3,7 la sută.

Dar amorsarea relansării care s-a produs în 1978 a adus avantaje inegale marilor activități industriale : siderurgia, a cărei criză în Europa occidentală s-a agravat, s-a comportat întrucîtva satisfăcător în restul Occidentului ; chimia a progresat; în schimb, industria textilelor a cunoscut serioase dificultăți în Japonia și tinde să se redreseze lent în Europa ; în ce privește industriile electrică și electronică, ele au slăbit.

Inflația, care în ultimii ani a perturbat profund funcționarea economiilor industrializate, a regresat întrucîtva în 1978, în majoritatea țărilor cu excepția Statelor Unite. Fără a fi decisive, progresele realizate în lupta împotriva inflației au fost destul de importante. Pentru ansamblul țărilor O.C.D.E., creșterea prețurilor cu amănuntul s-a apropiat de 7 la sută în 1978, față de 8,9 la sută în 1977 și 8,6 la sută în 1976. Progresele au fost și mai clare în C.E.E., unde rata inflației a revenit de la 9,9 la sută în 1977 la mai puțin de 7 la sută în 1978, performanță ce se datorează în primul rînd evoluțiilor din R.F.G., dar și eforturilor antiinflaționiste făcute de Marea Britanie.

În schimb, 18 milioane de persoane au ajuns să solicite un loc de muncă în țările O.C.D.E., din care zece milioane și jumătate în cinci țări (S.U.A., Canada, Marea Britanie, R.F.G. și Franța). În Piața comună, există șase milioane de oameni fără slujbe, adică 5,6 la sută din populația activă civilă.

Canada continuă să dețină un trist record, cu 8,5 la sută de solicitanți de locuri de muncă în raport cu populația activă, iar în Franța șomajul a crescut cu jumătate de punct procentual (5,7 la sută în al treilea trimestru al anului 1978, față de 5,2 la sută în trimestrul corespunzător al anului 1977). O anumită scădere a șomajului s-a înregistrat în Statele Unite (6 la sută față de 6,9 la sută pentru aceleași perioade) și în R.F.G. (4,3 la sută față de 4,7 la sută), în pofida unei ușoare urcări la sfîrșitul anului. Dacă, însă, peste Ocean, s-a procedat la înființări de locuri de muncă grație expansiunii produsului național brut și ameliorării competitivității economiei, legată de scăderea cursului dolarului, în R.F.G., autoritățile au trimis acasă 1 300 000 de lucrători străini. În Italia, și în țările scandinave, situația în domeniul ocupării nu s-a modificat în raport cu anul precedent. În Marea Britanie, s-a produs o ușoară scădere la sfîrșitul anului. Pretutindeni în rest, inclusiv în Japonia, care cunoaște o problemă specifică în ce privește ocuparea persoanelor de peste 50 de ani, curba șomajului a fost, în 1978, în creștere. Cauzele structurale sînt aceleași de la începutul recesiunii economice, dar lor li s-au adăugat noi crize în mari sectoare de activitate, cum ar fi textilele, șantierele navale și siderurgia, care au antrenat importante reduceri de personal. Franța, de exemplu, care a atins un nivel record al șomajului cu peste 1 300 000 de solicitanți ai unui loc de muncă, a înregistrat, în primele 11 luni ale anului 1978, ceva mai mult de 300 000 de concedieri din motive economice.

Un studiu al Biroului Internațional al Muncii (B.I.T.) relevă că, în fiecare minut există, în prezent, în lume, cu 100 de solicitanți de slujbe mai mult și că sporirea șomajului va continua în acest ritm pînă în anul 2000. B.I.T. apreciază că trebuie create, în următorii 20 de ani, 1 250 000 000 de locuri de muncă, din care 85 la sută în țările în curs de dezvoltare.

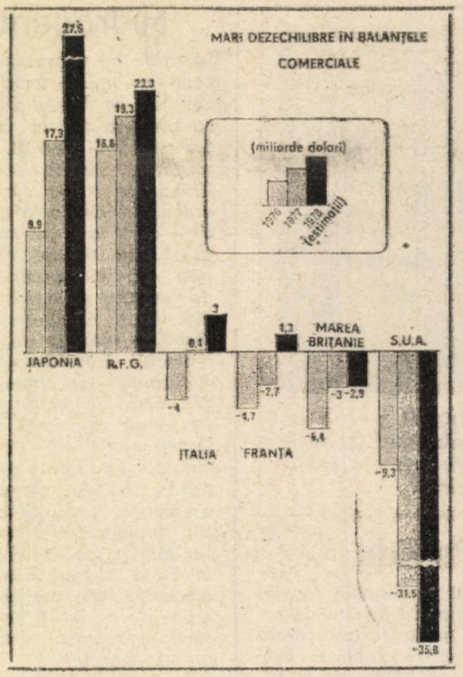

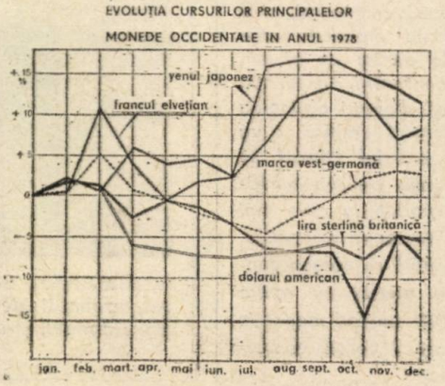

Deteriorarea dolarului și abandonarea „șarpelui monetar"

Schematic, anul monetar poate fi divizat în două părți. Prima cuprinde perioada ianuarie — sfîrșitul lui octombrie. Ea a fost martoră a deprecierii practic neîntrerupte a dolarului, în ciuda intervențiilor băncilor centrale (și anume cele vest-germană, elvețiană și japoneză), precum și în pofida declarațiilor americane menite să „calmeze" tendința. Trei rațiuni esențiale explică scăderea dolarului : deficitul balanței comerciale americane, dificultățile întîmpinate de președintele Carter în a determina Congresul să adopte planul său energetic ; în fine, și mai ales, recrudescența inflației în Statele Unite, de la sfîrșitul primului trimestru.

La sfîrșitul lui octombrie, criza dolarului atinge apogeul, iar pe piețele de schimb se remarcă o anumită derută. Cum putea fi oare altfel, din moment ce în zece luni dolarul și-a văzut cursul scăzînd de la 4,65 la 3,98 franci la Paris ?

În acest moment izbucnește „bomba Carter". La 1 noiembrie, președintele Statelor Unite prezintă un „plan de salvare a dolarului", elaborat împreună cu țările cu „monedă forte" (R.F.G., Japonia și Elveția). El cuprinde : constituirea unui fond de intervenție de 30 miliarde de dolari, sporirea de cinci ori a vînzărilor de aur ale Trezoreriei americane, ridicarea masivă a taxei de scont. Lucru esențial, în cadrul constituirii fondului de intervenție, Statele Unite anunță emiterea echivalentului a 10 miliarde de dolari în bonuri de tezaur americane, ce urmează a fi emise în mărci vest-germane, yeni și franci elvețieni : este o garanție de schimb pentru cei care subscriu.

Acest plan atrage după sine o schimbare a tendinței, cu atît mai brutală cu cît pozițiile speculative sînt importante. În cîteva ore, dolarul redobîndește un teren considerabil. Astfel, cursul său trece de la 4 franci la 4,30 la Paris, de la 1,77 la 1,86 mărci vest-germane la Frankfurt pe Main, de la 1,57 la 1,63 franci elvețieni la Zürich. După anunțarea majorării prețului petrolului pentru 1979 de către O.P.E.C., la 17 decembrie, dolarul a slăbit din nou cu rapiditate.

Această slăbire a antrenat, implicit, o creștere a devizelor forte : yenul, francul elvețian și, într-o măsură ceva mai mică, marca vest-germană. Creșterea mărcii vest-germane a provocat puternice tensiuni în cadrul „șarpelui" monetar vest-european, astfel încît autoritățile vest-germane au fost constrînse, la 17 octombrie, să revalorizeze marca vest-germană cu 2 la sută în raport cu guldenul olandez și cu francul belgian și cu 4 la sută în raport cu coroana daneză și cea norvegiană. La 12 decembrie, Norvegia și-a retras moneda din „șarpe", ale cărui zile sînt numărate. El urmează să fie înlocuit cu „sistemul monetar vest-european" (S.M.E.), la care vor participa țările C.E.E., cu excepția Marii Britanii, menit să creeze o „zonă de stabilitate monetară" în Europa occidentală (și destinat s-o apere de fluctuațiile excesive ale dolarului). Sfîrșitul anului nu încheie peripețiile monetare. Noul sistem monetar vest-european nu a putut intra în funcție la 1 ianuarie 1979 datorită unui măr al discordiei apărut tocmai între țările care au propus și promovat acest sistem — Franța și R.F.G. — dezacordul privind plățile compensatorii prevăzute de reglementările agricole din Piața comună.

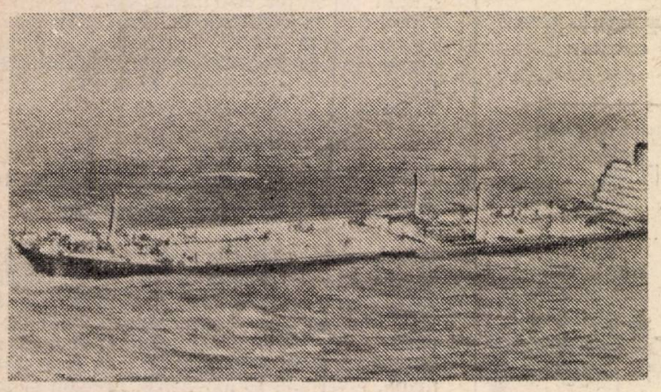

ANDROS PATRIA. *La bordul acestui petrolier grec a izbucnit un incendiu din cauza căruia s-au răspîndit în apele Atlanticului mii de tone de petrol. Episodul Amoco Cadiz se va reedita şi pe coastele spaniole ?*

Catalog

În librăriile italiene a apărut un nou volum al catalogului special ce descrie operele de artă furate din diferite muzee ale statului şi din colecţiile particulare. Astfel, în catalogul pe anul 1978 sînt descrise detaliat opere de artă furate în cursul ultimilor ani şi care nu au fost descoperite de poliţie. La ora actuală, nu se ştie nimic despre 500 de opere de artă, de o deosebită valoare, furate în ultimii cinci ani în Italia. Printre ele se află şi pînze ale unor pictori ca : Velasquez, Picasso, Renoir. Catalogul a început să se editeze în urmă cu opt ani şi apare anual.

Partide

Din iniţiativa partizanilor foştilor preşedinţi ghanezi Kwame Nkrumah şi Kofi Busia au fost create două noi partide politice. Este vorba de Partidul Naţional Popular, fondat de Imoru Egale şi Kojo Botsio, foşti miniştri de externe în timpul guvernării lui Nkrumah, şi de Partidul Popular, creat de simpatizanţii lui Kofi Busia. Înfiinţarea acestor partide, după ridicarea interdicţiei din 1972 care a afectat formaţiunile politice, constituie un pas în direcţia revenirii la democraţia parlamentară în Ghana, preconizată pentru luna iulie 1979.

MANIFESTAŢII, *în S.U.A., împotriva proliferării sectelor*

Companii

Doar 50 la sută din companiile navale norvegiene specializate în transporturi internaţionale sînt rentabile. Aceste companii posedă 60 la sută din vasele care navighează sub pavilion norvegian. 50 la sută din companiile maritime norvegiene lucrează în deficit, avînd, la ora actuală, o datorie de 40 miliarde coroane norvegiene. Paralel cu aceasta, în ţară se face simţită tendinţa de scădere a numărului companiilor specializate în transporturile maritime internaţionale. Astfel, dacă acum cinci ani, Asociaţia proprietarilor de nave din Norvegia număra aproape 300 membri, la ora actuală, efectivul ei este de 240. Se apreciază că, în viitor, această tendinţă se va accentua.

Telefoane

În această lună, în Belgia vor apărea primele telefoane publice în care nu va mai fi nevoie să se introducă o monedă, ci o cartelă cu cod magnetic care este valabilă pentru un anumit număr de convorbiri, în funcţie de costul ei. Pentru obţinerea tonului, posesorul cartelei o va introduce în orificiul special ce face instantaneu analiza numărului de convorbiri la care mai are dreptul persoana respectivă. În cazul epuizării numărului convorbirilor, în aparat nu apare tonul. Cartelele cu cod magnetic pot fi utilizate şi pentru convorbiri interurbane.

Hidrocentrală

Lucrările de construcţie a hidrocentralei hidroelectrice de la Ginghai pe Fluviul Galben, care va avea o putere instalată de 1,6 milioane kilowaţi, se desfăşoară cu succes, scrie agenţia China Nouă. De curînd, în cadrul lucrărilor de la acest obiectiv – care va fi cel mai mare de acest gen de pe Fluviul Galben – a fost terminat un tunel de deviere a apelor, lung de 600 metri. Lucrările se desfăşoară, în mare parte, mecanizat. Proiectul hidrocentralei prevede realizarea unui baraj înalt de 172 metri, din beton armat, care va putea să reţină 24 700 milioane metri cubi de apă, permiţînd, totodată, regularizarea apelor fluviului. Se prevede, de asemenea, construirea altor patru hidrocentrale în aval, care vor mări capacitatea productivă la circa 500 milioane kilowaţi-oră anual. De asemenea, apele reţinute în lacul artificial vor servi la irigarea unor mari suprafeţe agricole.

Standuri

Peste 50 de ţări în curs de dezvoltare vor fi prezente cu standuri proprii la cea de-a 46-a ediţie a Expoziţiei internaţionale alimentare de la Novisad, ce va avea loc între 11 şi 20 mai a.c. Expoziţia din acest an va avea ca generic : „Ţările în curs de dezvoltare în lupta pentru alimente". Paralel cu expoziţia va avea loc o reuniune a biroului coordonator însărcinat de-a V-a conferinţă la nivel înalt a ţărilor nealiniate de la Colombo să se ocupe cu problemele producţiei alimentare şi agriculturii.

Estimări

Comerţul exterior al principalelor ţări industrializate s-a redus în cel de-al treilea trimestru al acestui an şi deficitul lor total s-a dublat, relevă ultimele statistici ale F.M.I. publicate la Washington. Importurile acestor ţări au scăzut de la 207,2 miliarde dolari în al doilea trimestru, la 201,6 miliarde dolari în al treilea trimestru, în timp ce exporturile lor s-au redus de la 203.7 miliarde la 194,4 miliarde dolari.

Demisie

Generalul american Alexander Haig a anunţat că de la 30 iunie a.c. demisionează din funcţia de comandant suprem al forţelor armate ale NATO din Europa. El nu a dat nici o explicaţie în legătură cu această hotărîre, dar întrebat de ziarişti în legătură cu ştirile tot mai persistente că ar intenţiona să candideze la preşedinţia S.U.A., Haig a spus : „Nu am nici un fel de planuri pentru nici o profesie sau angajament, dar nimic nu este exclus".

1000+1

Aderare

Spania a devenit cea de-a 24-a ţară parte la Convenţia care cere statelor să notifice Organizaţiei Naţiunilor Unite asupra tuturor obiectelor spaţiale pe care acestea le lansează pe orbita circumterestră sau în spaţiul cosmic. Această Convenţie a fost aprobată de Adunarea Generală a O.N.U., în 1974, şi a intrat în vigoare la 15 septembrie 1976.

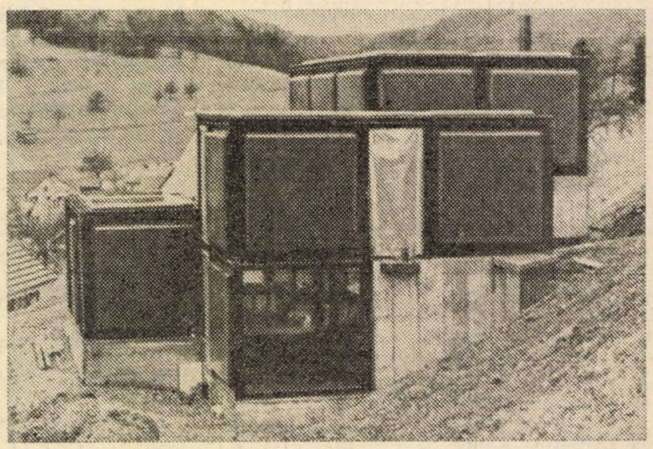

SCHIMBARE. *S-a modificat stilul caselor elveţiene ? Inspirat, probabil, de celebrul arhitect Le Corbusier, un cetăţean din Remigen şi-a construit o vilă-cabană, apreciată ca o adevărată inovaţie în materie*

Acord

Fostul prim-ministru indian, Indira Gandhi, a arătat că este de acord să înlăture divergențele dintre gruparea sa și gruparea oficială a Partidului Congresului. Ea a precizat că ambele grupări au căzut de acord să se „unească", dar că aceasta nu înseamnă o fuzionare.

Premieră

La sfîrșitul lunii decembrie, mai mulți liceeni japonezi au escaladat vîrful Gokyo, din Himalaya, cu o înălțime de 5 630 metri. La expediție au luat parte 13 elevi, trei profesori și directorul Colegiului Tachikawa. Este prima escaladare în timpul iernii a unui pisc himalayan de către o echipă de elevi.

Poziție

Procurorul general al Curții de Casație a Italiei s-a pronunțat pentru adoptarea unor „schimbări radicale" în ce privește organizarea și efectivele forțelor de ordine iatliene, pentru a contracara acțiunile teroriste. Procurorul a apreciat că pentru a face față „violenței lipsite de sens", statul trebuie să reacționeze „nu numai prin forța morală a legilor ci, dacă este nevoie, prin utilizarea forței – în spiritul respectării legalității". Cu același prilej, magistratul italian a atras atenția asupra delictelor de corupție comise cu complicitatea unor membri ai cercurilor politice, cerînd să fie operate „amputările necesare pentru curmarea răului".

GIGANT. *Cel mai înalt om din fotografie este un mozambican; are 2,60 m, și, aflat pe o stradă din Londra, nu știe cum să facă pentru a telefona din „minuscula" cabină*

CONGRES. *La Stuttgart s-a desfășurat congresul de land al Partidului Liber Democrat din Baden-Württemberg*

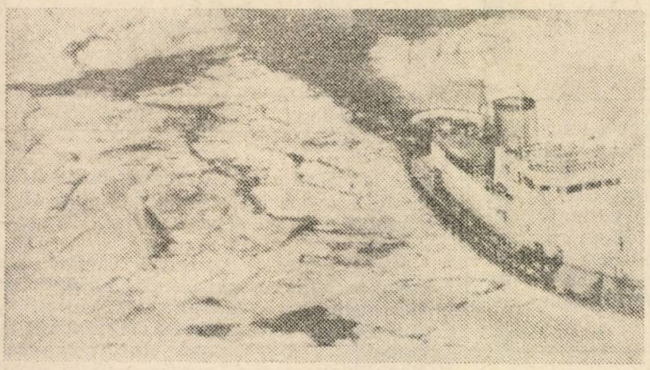

NOUTATE. *O navă de coastă americană care a costat 35,4 milioane dolari, prima dintr-o nouă serie, coboară pe rîul Detroit într-o demonstrație*

Măsuri

Pînă la 31 ianuarie a.c., administrația militară a regiunii zaireze Shaba va fi înlocuită cu civili. Concomitent, președintele Mobutu Sese Seko a semnat o altă ordonanță prin care a remaniat guvernul țării. Principalele portofolii au revenit tot vechilor titulari, iar unele ministere au fuzionat, numărul lor reducîndu-se de la 26 la 20.

„Marfă"

Un studiu aparținînd poliției japoneze arată că unul dintre cele mai importante centre ale traficului de droguri în Asia de est a devenit Coreea de Sud. Cifrele furnizate dovedesc că circa 70 la sută din cei arestați în primele luni ale anului trecut în arhipelagul nipon își procuraseră „marfa" din această țară.

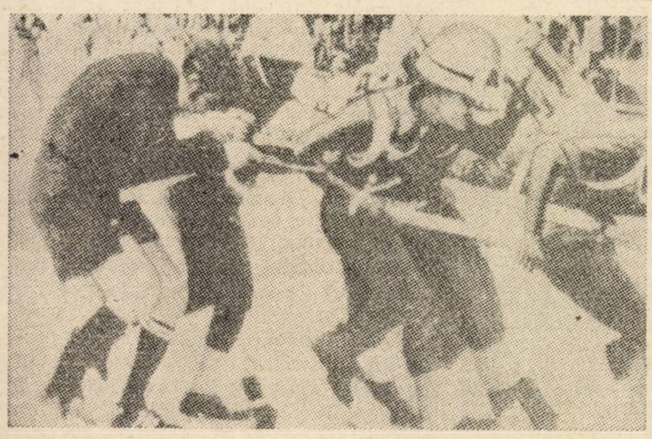

INCIDENTE. *Cali, un oraș columbian, a cunoscut scene deosebit de violente ca urmare a deciziilor adesea fanteziste pe care le-a dat arbitrul meciului de fotbal dintre echipele Cali și Millionarios*

Prevederi

În Franța a intrat în vigoare o nouă legislație care prevede pedepsirea severă a căpitanilor navelor care încalcă regulile de navigație în apele teritoriale franceze, reguli referitoare îndeosebi la poluarea cu produse petroliere. În conformitate cu noua legislație, căpitanii navelor sub pavilion străin și francez care încalcă aceste reguli vor fi condamnați la doi ani închisoare și 500 000 franci amendă. Noile prevederi au fost adoptate ca urmare a înmulțirii cazurilor de poluare a apelor mării teritoriale de către petroliere. În context, agențiile de presă au reamintit cazul petrolierului „Amoco Cadiz", care a eșuat pe coasta de sud-vest a Franței, aducînd mari prejudicii mediului înconjurător și economiei țării. Din rezervoarele sale s-au scurs 220 000 tone petrol, ceea ce a determinat pe francezi să califice evenimentul drept „catastrofa anului".

Preț

Directorul general al Companiei guvernamentale a petrolului mexican a anunțat că Mexicul va majora cu 10 la sută prețul de vînzare a petrolului brut începînd din luna ianuarie 1979. În prezent, Mexicul vinde cu 12,60–13 dolari, cu 60 cenți mai mult decît OPEC, din care nu face parte.

Conferință

Ziarul kuweitian „Al Qabas" anunță că la 20 ianuarie va avea loc la Damasc o conferință arabă cvadripartită la nivel înalt, la care vor participa șefii statelor Siria, Irak, Iordania și președintele Comitetului Executiv al Organizației pentru Eliberarea Palestinei.

Rivali?

„Iakob cel strîmb" din localitatea Sangerhausen, regiunea Halles, face parte dintr-o serie de turnuri înclinate care există în R. D. Germană, fără ca prin gradul lor de înclinație să facă însă concurență celebrului turn din Pisa. Turnuri înclinate mai există și la Stassfurt (regiunea Magdeburg) și la Nordhausen (regiunea Erfurt). Turnul de la Bautzen, de lîngă Dresda, construit între 1490 și 1492, are cea mai mare deviație – de 1,40 metri.

Călători

În cursul anului 1978, companiile aeriene din întreaga lume au transportat un număr record de 673 milioane călători, a anunțat Organizația Aviației Civile Internaționale. Traficul pe rute planificate a fost cu 12 la sută superior celui din 1977, ceea ce reprezintă o rată de creștere depășită numai o singură dată în acest deceniu, a precizat organizația citată.

Rubrică realizată de Dumitru Constantin

OCEANUL -noi resurse, noi speranţe

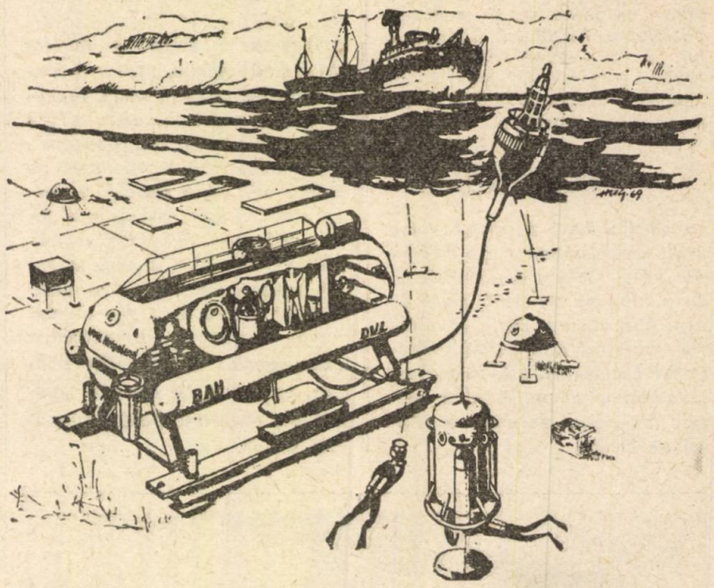

Proiectul unei staţii-laborator subacvatice

A spune, în zilele noastre, că oceanele reprezintă resursa de viitor a umanităţii a devenit aproape tautologie. Oamenii au cucerit Pămîntul şi sînt pe punctul de a-i epuiza resursele. Revoluţia industrială se îndreaptă acum „cu toate pînzele sus" spre adîncurile mărilor şi oceanelor. Căci bogăţia lor este, practic, inepuizabilă : hrană, metale, minerale, petrol, gaze, surse de energie — toate acestea depăşesc cu mult posibilităţile uscatului de pe Terra. În ce constau bogăţiile ascunse de ape ? Cum au ajuns sau mai degrabă cum vor ajunge oamenii la ele ? Şi dacă vor reuşi, cît timp va putea profita umanitatea de toate aceste bogăţii ? Răspunsurile la aceste întrebări au încercat să le formuleze, recent, publicaţiile „La Stampa" şi „New York Times Magazine".

Mările şi oceanele Pămîntului acoperă un peisaj spectaculos pe care omul nu îl va putea străbate niciodată şi care, pînă acum 25 de ani, era încă total necunoscut şi necartografiat. Suprafaţa Lunii ne este, în bună parte, mai bine cunoscută decît regiunile suprafeţei terestre care sînt acoperite de ape marine.

Comoara de sub ape

În timp ce valoarea globală a pescuitului era, în 1974, de 15 miliarde dolari, cea a extracţiilor petroliere avea să atingă, în 1976, valoarea de 1610 miliarde dolari, la care s-au adăugat 335 miliarde — cea a gazului metan. De aici, concluzia logică : hidrocarburile reprezintă resursa economică cea mai importantă a oceanelor. Petrolul nu este, însă, singura bogăţie. Oceanele reprezintă o sursă inepuizabilă de energie. În numeroase părţi ale lumii există sau sînt pe cale de a fi construite uzine pentru producerea energiei electrice prin folosirea curenţilor şi mareelor. E şi acesta un capitol al viitorului : se calculează că, în 1980, exploatarea curenţilor şi mareelor va fi rentabilă din punct de vedere comercial. 50 la sută din energia electrică necesară Marii Britanii ar putea fi, de pildă, obţinută pe această cale.

Mai există apoi energia termică a mărilor şi oceanelor : exploatînd diferenţa de temperatură dintre suprafaţa apei şi adîncuri (o variaţie între 15° şi 25°) s-ar putea obţine o sursă energetică mult superioară celei de care umanitatea are azi nevoie. În 1979 se va construi o primă centrală de acest gen în Statele Unite ; altele, mai puternice, vor fi realizate în anii următori. Cea mai mare (100 000 kilowaţi) va furniza electricitate unui orăşel cu 70 000 locuitori, pentru ca, în 1990, să înceapă construcţia unei centrale de 400 000 kilowaţi...

Oceanele ascund depozite de minereuri în cantităţi suficiente pentru a acoperi nevoile omenirii, secole de-a rîndul. Rezervele submarine de cupru, spre exemplu, ar putea acoperi consumul întregului glob de-a lungul următorilor 6 000 de ani, pe cînd cele aflate în subsolul uscatului terestru vor fi epuizate, probabil, în cursul următorilor 40 de ani ; în cazul nichelului, termenii aceleiaşi comparaţii sînt 150 000 şi, respectiv, 100 de ani, iar în cel al aluminiului — 20 000 şi, respectiv, 100 de ani.

Diminuarea simţitoare a zăcămintelor aflate în subsolul continental — care devin totodată din ce în ce mai greu de găsit şi a căror exploatare este din ce în ce mai costisitoare — a dus la o adevărată goană a unor companii industriale în vederea exploatării rezervelor submarine de minereuri.

Peisajul invizibil

Mai mult de jumătate din suprafaţa globului se află la peste trei kilometri sub nivelul mării. Timp de aproape o generaţie, cercetătorii au străbătut, în lung şi în lat, întinderile oceanice, fotografiind, analizînd şi cartografiind solul submarin. Au schiţat un peisaj pe care nici o fiinţă umană nu-l văzuse pînă atunci. Au descoperit forţe ce au contribuit la formarea continentelor şi a lanţurilor muntoase şi au aflat cauzele erupţiilor vulcanice şi cutremurelor, fenomene pe care geologii încercaseră, fără succes, să le explice vreme de mai bine de un secol. Şi, odată cu dezlegarea unor vechi mistere, aceşti cercetători au furnizat ştiinţei dileme noi.

Pe munţii, dealurile şi cîmpiile submarine au fost descoperite vaste depozite de minereuri. Conform afirmaţiilor unui expert, sedimentul oceanic cunoscut drept „nămol roşu" conţine cantităţi imense de cupru — aproximativ un bilion de tone — care, dacă ar putea fi extrase în mod rentabil, ar acoperi necesarul de cupru al întregului glob pe o perioadă de cîteva mii de ani.

De un interes comercial imediat sînt, însă, nodulii manganici răspîndiţi în număr mare pe solul submarin. Aceşti noduli sînt de formă sferică, elipsoidală sau neregulată, şi formează uneori ciorchini. Nodulii manganici conţin pînă la 40 de metale diferite, printre care se numără cuprul, aluminiul, nichelul, fierul, cobaltul şi, desigur, manganul. Se apreciază că pe solul submarin se află aproximativ 1,5 bilioane tone de asemenea concreţiuni manganice. Nodulii sînt surprinzător de uşori, poroşi şi sfărîmicioşi. Ei sînt cel mai adesea de culoare neagră, uneori cafenie, iar cei mai mulţi au un diametru mediu de 12 pînă la 150 de milimetri. Cea mai voluminoasă concreţiune manganică descoperită pînă acum cîntărea aproape 860 de kilograme ; ea a fost ridicată la suprafaţă întîmplător, odată cu un cablu telegrafic, şi aruncată apoi din nou în mare.

Spre deosebire de majoritatea celorlalte minereuri, concreţiunile manganice sînt formate, aproape în exclusivitate, din metale. Cu toate că aceste conglomerate sînt cunoscute ştiinţei de mai bine de un secol, iar abundenţa lor este superioară celei a oricăror altor rezerve minerale utile, cercetătorii nu cunosc încă mecanismul de formare a lor. Ele nu sînt fragmente de meteoriţi, cu toate că au uneori un aspect de materie carbonizată. S-ar putea ca microorganismele să joace un rol important în formarea lor. Asemenea perlelor sau cristalelor formate în laborator, nodulii manganici se pot forma în jurul unei seminţe, al unui grăunte de nisip, al unui dinte de rechin, al unui fragment de rocă sau în jurul unei fărîme dintr-o altă concreţiune manganică.

Concreţiunile manganice cresc extrem de încet. Un vas aparţinînd centrului de cercetări Scripps Institute of Oceanography din San Diego (statul California) a reuşit să scoată la suprafaţă un asemenea conglomerat manganic cu o greutate de 45 de kilograme, a cărui vîrstă a fost stabilită, în urma analizelor, la aproximativ 16 milioane de ani, ritmul de creştere

Studiul viețuitoarelor marine stă la baza unor importante descoperiri ale neurobiologiei moderne

a acestuia fiind, prin urmare, de aproximativ un milimetru la fiecare 100 000 de ani. Totuși, sporirea resurselor globale de concrețiuni manganice se produce mult mai repede decît omenirea le-ar putea consuma — plusul de greutate generat anual se ridică la aproximativ 16 milioane de tone.

Pescuit din vîrful unui zgîrie-nori

Departe de a constitui o ultimă resursă de materii prime, mineritul subacvatic prezintă o serie de avantaje față de mineritul pe uscat. Concrețiunile manganice pot fi obținute fără efectuarea în prealabil a unor operații de foraj sau dislocare a rocilor prin explozie. Pentru a ajunge la locul unde se află minereul, nu trebuie săpate galerii, la fel cum nu este nevoie nici de construirea, la fața locului, a unei fabrici de prelucrare a minereului și a unor cartiere întregi de locuințe destinate minerilor, sau a unei căi ferate pentru transportarea minereului pînă la cel mai apropiat port. Costul teoretic al unei exploatări miniere marine s-ar cifra, probabil, pînă la aproximativ 500 de milioane de dolari ; minele deschise în ultimii ani în regiuni continentale îndepărtate au costat dublul acestei sume.

Mineritul oceanic implică însă — pe termen scurt — riscuri financiare considerabile, motiv pentru care, pînă în prezent, nici una dintre zecile de companii industriale interesate nu a luat hotărîrea de a efectua asemenea operații pe cont propriu. Desigur, orice nouă activitate comercială implică șanse de nereușită, iar, în cazul mineritului oceanic, o problemă serioasă constă în faptul că, în larg, aparatura se poate defecta mult mai ușor. Un expert compara mineritul subacvatic cu încercarea unui individ, postat pe acoperișul unui zgîrie-nori, de a pescui, cu ajutorul unei macaroane suficient de lungi, un obiect aflat pe trotuar...

Și totuși primele „nave miniere" și-au făcut apariția. Cea mai mare dintre ele este „Deepsea Miner 2", de proveniență americană. Din centrul navei coboară spre adîncuri o sondă specială de foraj cu o lungime de 4—5 km, pentru a extrage nodulii manganici.

Oceanul la Woods Hole

Traversînd bazinul Oceanului Atlantic la Ecuator și deplasîndu-se, apoi, de-a lungul litoralului răsăritean al Statelor Unite, Curentul Golfului aduce apă caldă în vecinătatea coastelor nordice. Curentul Labradorului, pe de altă parte, se formează în apele regiunii arctice și ia, apoi, calea sudului, transportînd apă rece. Acolo unde acești doi mari curenți marini se întîlnesc, în apropierea țărmului de nord-est al Statelor Unite, apele oceanului sînt curate și extrem de bogate în viețuitoare marine de apă caldă și rece. Acest loc de întîlnire al principalilor curenți din bazinul Oceanului Atlantic a facilitat, totodată, apariția unui mare centru de cercetări în domeniile oceanografiei și biologiei marine, care se numără astăzi printre cele mai prestigioase instituții de acest fel din lume. Este vorba de orășelul Woods Hole, din statul Massachusetts, S.U.A., care este gazda a nu mai puțin de patru instituții de seamă ce efectuează ample studii marine.

Fiecare dintre aceste instituții aduce o contribuție importantă la extinderea cunoștințelor despre oceane și viața marină, iar, împreună, ele constituie un centru științific complex.

Studiile sînt axate pe premisa că o serie de procese biologice fundamentale, precum diviziunea celulară sau transmiterea impulsurilor nervoase, pot fi mai lesne observate și examinate la animalele cu o structură organică mai simplă, care trăiesc în mediul marin.

Aceste animale marine au constituit cadrul experimental al unei bune părți a cercetărilor biologice moderne. Dr. Lewis Thomas, el însuși autor al unor importante cercetări medicale, scria următoare : „Axonul (fibră nervoasă singulară) gigantic al speciei de calmar care trăiește în apele marine din apropierea localității Woods Hole a devenit mecanismul cu ajutorul căruia au fost puse bazele neurobiologiei moderne. Tot aici, două ramuri esențiale ale biologiei, cea care se ocupă cu procesele evolutive și cea care studiază reproducerea speciilor, și-au cîștigat titlul de domenii științifice de sine stătătoare, iar totul a început cu experiențe asupra ouălelor ariciului de mare. Animalele marine au jucat un rol crucial pentru începuturile cercetărilor asupra structurii și modului de funcționare a mușchilor, iar asemenea cercetări au ajuns să ocupe un loc de frunte pe agenda de obiective științifice ale institutului".

64 000 kilometri de abisuri

În cursul unei expediții recente, vasul submersibil „Alvin" a coborît pînă la o adîncime de 2500 de metri în apele din vecinătatea insulelor Galapagos. La acea adîncime, cercetătorii aflați la bordul submersibilului au înregistrat temperaturi de circa 17 grade Celsius (!). Ei au aflat, totodată, explicația acestei descoperiri surprinzătoare. În zona Abisului Galapagos există izvoare hidrotermale. Aceste gheizere suboceanice fac posibilă prezența unei abundente faune marine, în ciuda unui întuneric total. „Fascinanția descoperirii constă în faptul că aceste animale alcătuiesc un lanț nutritiv, a cărui bază energetică nu este radiația solară, ci o formă de energie de proveniență subterană", e de părere conducătorul expediției, dr. John B. Corliss de la Oregon State University.

Cercetătorii americani Corliss și dr. Robert D. Ballard scriau : „Necunoscute pînă acum, aceste viețuitoare, care populează în număr mare zonele submarine din vecinătatea izvoarelor hidrotermale, formînd adevărate oaze luxuriante în mijlocul unui pustiu lipsit de lumina soarelui, constituie pentru știință un fenomen cu totul nou..." „Cîte asemenea izvoare hidrotermale există în cei 64 000 de kilometri de abisuri oceanice ?" — se întrebau Corliss și Ballard. „Cîte dintre ele întreține forme de viață ? Este oare de așteptat ca descoperirea acestor izvoare suboceanice să revoluționeze concepțiile noastre privind viața în zonele abisale ?"

Asemenea întrebări și curiozitatea științifică ce le dă naștere constituie forța motrice a tuturor instituțiilor de cercetări oceanografice și biologice. Misiunea lor nu este ușoară. Un comentator al cercetărilor marine scria următoarele în acest sens : „Oceanul este plin de surprize, capricios, adesea ostil. Munca este deseori îngreunată de defecțiuni ale aparaturii de cercetare, de imposibilitatea de a prelungi durata expediției și de vremea proastă. Cu toate acestea, curiozitatea omului de știință și respectul arătat de acesta oceanului cresc cu fiecare nouă călătorie. Minat de dorința de a cunoaște mai bine această imensă zonă a mediului terestru, omul de știință se întoarce mereu acolo unde îl așteaptă noi și noi răspunsuri și explicații — pe mare".

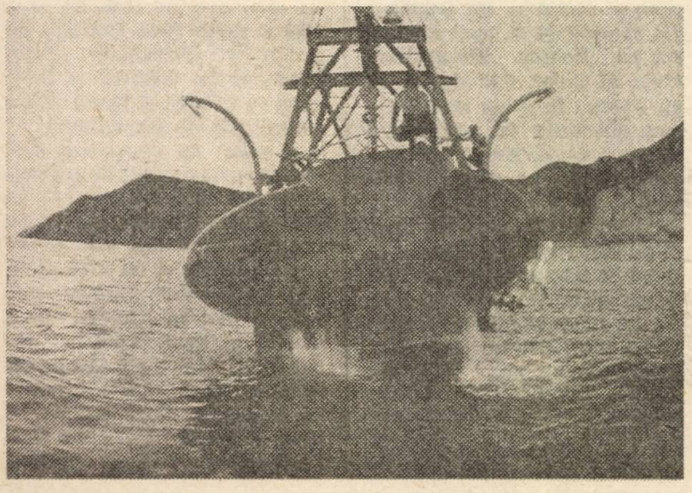

Competiția pentru cucerirea comorilor din adîncuri nu este o simplă ipoteză de science-fiction, ci o perspectivă a viitorului imediat

Robert Kennedy și vremea sa (IV)

După Dallas...

La 20 noiembrie 1963, Robert Kennedy împlinea 38 de ani. A avut loc o sărbătoare în biroul său. „Toate sărbătorile la serviciu cad prost, spunea Patrick Anderson, din Comitetul pentru delincvența minorilor, dar aceasta a fost de-a dreptul mizerabilă". După un timp, Robert Kennedy s-a urcat pe birou și a ținut o dizertație ironică. E cu adevărat considerabil, a spus, de a fi reușit atît de mult în atît de puțin timp : de a fi ales un președinte ; de a fi devenit un membru activ al Administrației ; de a fi asigurat, acum, realegerea președintelui prin popularitatea politicii sale în sfera drepturilor civile, Hoffa, înregistrările... Doi dintre membrii staff-ului său au ieșit, întrebîndu-se asupra motivelor melancoliei ministrului justiției. Unul dintre ei, adjunctul ministrului, John Douglas, remarca : „Mă tem că Bob nu va mai fi pe aici la Crăciun".

Apoi Robert Kennedy a participat la recepția anuală de la Casa Albă pentru corpul juridic — întruniri la care participau, în mod tradițional, judecători și înalți funcționari din Ministerul Justiției. Ministrul justiției i-a invitat pe funcționarii care lucrau de mult timp în acest minister — secretari, operatori, telefoniști, liftieri. „Erau extrem de mulți oameni, își amintea Robert. Dar era o emoție puternică pentru toți aceia care lucraseră de atîta timp pentru guvern, dar nu fuseseră niciodată la Casa Albă... Am rămas acolo mai mult decît președintele ori Jackie... Apoi, nu știu de ce, am plecat, urcînd în camerele de sus, să vorbesc cu Jackie !". Soția președintelui se gîndea la călătoria în Texas.

Robert Kennedy în biroul său de la Ministerul justiției

Președintele li s-a alăturat. Și el se gîndea la călătorie. Problemele politice ale Texasului — o feudă disputată aprins între democrații populiști, conduși de senatorul Ralph Yarborough, și democrații „petrolului", conduși de protejatul vicepreședintelui, guvernatorul John Connally — făceau călătoria și mai interesantă. Președintelui, era de părere fratele său, „îi plăceau și John Connally și Yarborough, și era atît de obișnuit cu oamenii care se luptau între ei și nu se agreau în politică, încît faptul nu-l surprindea. Socotea întotdeauna că astfel de lucruri pot fi depășite... Mi-a spus cît de iritat era că Lyndon Johnson n-a vrut deloc să-l ajute în rezolvarea problemelor din Texas... și cu toate că era statul său, nu era în stare să dea vreun ajutor sau, pur și simplu, nu vroia să miște un deget".

În ziua următoare, Robert a prezidat o investigație asupra crimei organizate. Procurori și juriști din întreaga țară veniseră pentru a discuta următoarea fază în campania dusă împotriva Mafiei. Întrunirea a continuat și vineri, 22 noiembrie. La puțin timp după prînz, ministrul justiției a sugerat o pauză. I-a luat pe Robert Morgenthau, procurorul federal din New York, și pe șeful secției criminale conduse de acesta, Silvio Mollo, la Hickory Hill (locuința sa din McLeon, Virginia), pentru dejun și puțin înot.

Era o zi însorită, deosebit de caldă pentru luna noiembrie. Cei trei bărbați stăteau, împreună cu Ethel, în jurul unei mese de lîngă bazinul de înot. Puțin înainte de ora două fără un sfert, ministrul justiției a spus că ar fi mai bine să se întoarcă.

Cincizeci de yarzi mai încolo, cîțiva muncitori văruiau o nouă aripă a casei. Morgenthau a observat că unul dintre ei, cu un tranzistor în mînă, a început dintr-odată să alerge spre bazinul de înot. Nimeni nu înțelegea ce spunea. În același timp, telefonul a început să sune. Ethel s-a ridicat să răspundă. „Mi-a spus că Edgar Hoover mă căuta — își amintea Robert Kennedy, mai tîrziu. Mi-am imaginat că trebuie să fie ceva rău, altfel nu m-ar fi căutat acolo". Deodată, Robert Morgenthau a realizat ce anume striga muncitorul : „Se zice că președintele a fost împușcat". Iar, la telefon, Hoover îi spunea lui Kennedy : „Am vești pentru dumneata. Președintele a fost împușcat". „Nu-mi amintesc ce i-am spus — continuă Robert —, probabil un «oh» sau ceva asemănător... și nu-mi amintesc dacă l-am întrebat ceva, dar el a spus : «Președintele este mort». Sau l-am întrebat dacă este ceva serios și cred că mi-a răspuns că este și că mă va suna cînd va afla mai mult. Nu-mi amintesc nimic în plus din acea convorbire".

Morgenthau l-a văzut pe Robert Kennedy întorcîndu-se și punîndu-și mîna la gură. Pe chip avea o expresie de „șoc și groază". Ethel l-a văzut și a alergat către el. Cîteva secunde Robert n-a putut vorbi. Apoi, rostind cu greu : „Jack a fost împușcat. Poate fi fatal".

S-au îndreptat spre casă. Ethel i-a condus pe Morgenthau și Mollo la un televizor din camera de zi, apoi a urcat sus cu Robert. Morgenthau vroia să plece, dar simțea că nu putea înaintea sosirii altora. Kennedy își amintește : „L-am sunat pe Kenny (O'Donnell), dar cred că nu l-am găsit... Apoi am vorbit cu serviciul secret, cred că era Clint Hill... nu sînt sigur... la spital și mi-au spus că... era foarte grav. Am întrebat dacă era conștient și mi-au răspuns că nu era ; am întrebat dacă chemaseră un preot și mi-au răspuns că o făcuseră... Le-am cerut să mă sune din nou și Clint Hill m-a sunat, cred că la vreo 30 de minute după ce vorbisem cu Hoover". Apoi, a coborît scările și i-a spus lui Morgenthau că președintele este mort.

Robert Kennedy : „L-am sunat pe Hoover... Nu-mi amintesc ce anume mi-a spus... Nu a fost prea cald sau compătimitor". William Manchester l-a întrebat, mai apoi, dacă Hoover a părut tulburat. „Nu, deloc. Nici trist... nu atît de tulburat ca atunci cînd descoperea vreun comunist la universitatea Howard".

Robert Kennedy : „Apoi, cred că l-am sunat pe Teddy (Edward Kennedy) și pe John McCone (șeful C.I.A.), care mi-a spus că va veni... Mi-am chemat toate surorile... i-am spus lui Steve să ceară cuiva să vină la Washington, să stea cu Jackie... Am vorbit cu Sarge (Sargent Shriver, soțul Eunicei Kennedy) să încerce să organizeze funeraliile și a acceptat. I-am spus lui Teddy să-i anunțe pe tata și mama... Am vorbit cu mama și am căzut de acord să așteptăm, să nu spunem nimic tatei pînă a doua zi". După aceea, John McCone a sosit ; sediul C.I.A. se afla la mică distanță de Hickory Hill. Imediat a sunat și Lyndon Johnson. „Mai întîi și-a exprimat condoleanțele. Apoi a spus... că trebuie să fie vorba de un complot, lucru pe care nu l-am înțeles, apoi că mulți oameni de acolo îi cereau să depună imediat jurămîntul. Am vreo obiecție ? Era numai la o oră după ce președintele fusese împușcat. M-am gîndit, presupun, atunci cel puțin, că ar fi frumos ca președintele să se întoarcă la Washington, ca președintele Kennedy... Dar presupun că erau doar chestiuni personale... M-a întrebat cine i-ar putea primi jurămîntul. I-am răspuns că mă voi interesa și îi voi spune". Robert Kennedy l-a sunat pe Nicholas Katzenbach (adjunctul său) care i-a spus că oricine o poate face, inclusiv un judecător districtual. „I-am telefonat lui Johnson și i-am spus că oricine îi poate primi jurămîntul de președinte".

A sosit la aeroportul Andrews cu o jumătate de oră înaintea aterizării avionului de la Dallas. S-a plimbat singur în noapte. „Erau atît de mulți oameni acolo, și nu vroiam să văd pe nimeni". Cîteva minute a stat în spatele unei mașini militare. Apoi, a făcut în așa fel încît să ajungă la avion fără să fie urmărit de camerele televiziunii. „În timp ce avionul sosea, am înaintat și eu. Nu cred că m-a

O nouă concluzie: complotul

Cele petrecute la Dallas au fost sau nu urmarea unei conspirații ? A acționat sau nu Oswald singur ? Acestea au fost întrebările care au frămîntat timp de 15 ani opinia publică americană, întrebări în jurul cărora s-au scris sute de mii de pagini, mai ales de către cei care puneau la îndoială concluziile Comisiei Warren. Pentru că raportul acesteia neglijase sau nu oferise explicații satisfăcătoare multor chestiuni, toate gravitînd în jurul uneia singure : numărul împușcăturilor. Comisia Warren a stabilit că au fost trase trei focuri de armă : unul a lovit asfaltul la cîteva sute de picioare în fața limuzinei președintelui ; un al doilea i-a atins pe Kennedy și pe guvernatorul Connally ; al treilea l-a rănit mortal pe președinte. Comisia Warren a decis că Oswald n-ar fi putut trage mai mult de trei focuri de armă, un al patrulea indică prezența unui alt trăgător. Or, nu puțini martori au auzit patru sau chiar cinci împușcături. Pentru a pune capăt tuturor speculațiilor, în 1976 a fost alcătuit un Comitet al Camerei Reprezentanților, însărcinat cu reinvestigarea acestui caz (precum și a asasinării lui Martin Luther King jr.). La capătul a doi ani, timp în care cercetările au costat 5,8 milioane dolari, raportul de 600 pagini se încheie cu o concluzie surprinzătoare : complotul. *Comitetul de investigații a cerut doctorului James E. Barger, de la firma „Bolt, Beranek and Newman", din Cambridge, Massachusetts, expert în acustică, să analizeze sunetele împușcăturilor. (Aceeași firmă a analizat împușcăturile tulburărilor de la universitatea Kurt, în deceniul trecut, precum și celebrele ștersături de pe benzile de magnetofon ale afacerii Watergate). În septembrie 1978, au avut loc audierile publice. Cu ajutorul a trei instalații de cîte 12 microfoane, experții în acustică filtraseră sunetele și prezentau Comitetului rezultatul :* patru *împușcături, două dintre ele fiind atît de apropiate încît exclud un singur trăgător. Barger preciza : există probabilitatea de 95 la sută pentru două împușcături, 60—70 la sută pentru o a treia și 50 la sută pentru a patra. După audierile din 11 septembrie, firma „Bolt, Beranek and Newman" a recomandat Comitetului să angajeze, „pentru revederea analizei și o mai profundă analiză independentă", pe Mark Weiss și Ernest Aschkenazy, de la Queens College din New York. M. Weiss a fost vicepreședintele unei firme din New York, cunoscută pentru folosirea instrumentelor care descompun sunetele în părți componente ; în plus, este un expert în folosirea tehnicilor de a îndepărta sunetele adiacente. Weiss a folosit aceeași înregistrare utilizată de Barger — cea obținută de un polițist din gardă, care lăsase întîmplător microfonul deschis. Comisia Warren a ascultat și ea banda — dar concluzia ei a fost că nu-i decît un zgomot de motocicletă. Iar anul trecut, în preajma publicării filelor F.B.I.-ului, Comitetul a aflat de existența acelei înregistrări pe care a utilizat-o ulterior. Barger stabilise că primul glonte a fost tras dinspre depozitul de cărți ; al doilea — tot de acolo, la 1,6 secunde ; al treilea — de pe colina cu iarbă, la 5,9 secunde ; iar ultimul — dinspre depozitul de cărți, la o jumătate de secundă după al treilea. Mark Weiss și-a concentrat atenția asupra zgomotului venind dinspre colina cu iarbă. Cu aparate ultra sofisticate, a filtrat sunetele, a precizat mai exact ecourile și a determinat amplasarea exactă a radioului deschis. „În afara oricărei îndoieli", au fost trase patru focuri de armă, unul din ele dinspre colina cu iarbă. (Cîte probe ar trebui, astfel, reanalizate? Forrest Sorrels, spre exemplu, agent al serviciului secret din Dallas, care se afla în mașina din față a convoiului, a spus Comisiei Warren că a crezut că împușcăturile vin dinspre colina cu iarbă din dreapta convoiului. Depozitul se afla la stînga. La fel afirma și Abraham Zapruder, cel care a reușit celebrul film al evenimentului. „Acesta e motivul, spunea Sorrels, pentru care am privit întîi spre colină"). Pentru Weiss, probabilitatea celei de a patra împușcături atinge 95 la sută. Nu există, însă, vreo cale, declara Weiss, de a ști dacă acest al patrulea glonte l-a atins pe președinte, mașina lui, sau s-a pierdut. În urma rezultatelor ana-*

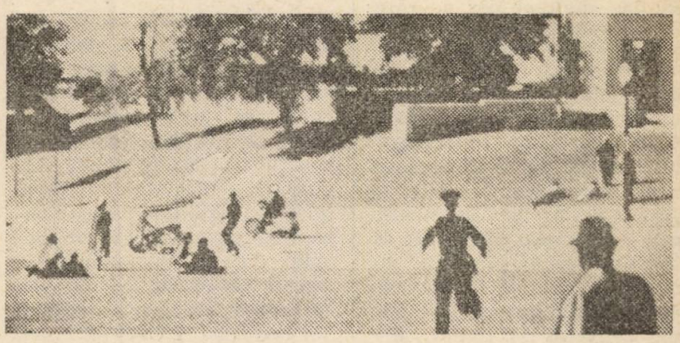

Imediat după asasinat, un polițist aleargă spre colina cu iarbă, crezînd că de acolo s-a tras. Mai multe persoane au avut aceeași impresie, dar Comisia Warren a decis că asasinul s-a aflat în depozitul de cărți. Noua concluzie a Comitetului de investigații — unul din cele patru gloanțe a fost tras dinspre colina cu iarbă

lizei, Comitetul a organizat o altă audiere publică, la sfîrșitul anului trecut. Apoi, Comitetul, care și-a încheiat lucrările la 3 ianuarie a.c., a prezentat Camerei Reprezentanților un raport rezumat de 17 pagini, raportul întreg urmînd a fi publicat în luna martie. Concluziile Comitetului : Comitetul crede, pe baza probelor înaintate, că președintele a fost, probabil, asasinat ca rezultat al unei conspirații, *dar* Comitetul este incapabil să identifice cel de-al doilea trăgător sau dimensiunea complotului ; *nu există nici un fel de probă care să indice vreun rol în asasinarea președintelui al serviciului secret, C.I.A. sau F.B.I. ; asasinatul nu a fost un complot politic în sensul larg al termenului, autorii săi, în cazul în care complotul a existat într-adevăr, neintenționînd schimbarea instituțiilor. Important de subliniat mai este un fapt în legătură cu Oswald : nu toți membrii Comitetului sînt convinși că el a tras trei din cele patru focuri. Astfel, Christopher Dodd declara că probele nu exclud posibilitatea existenței unui al treilea trăgător aflat în depozitul de cărți. Între primul și al doilea foc de armă, au trecut doar 1,6 secunde ; testele făcute de F.B.I., în 1964, cu același fel de armă, stabileau că este nevoie de 2,25—2,3 secunde între încărcare și detonare, iar cele mai rapide abia ajungeau la 1,64—1,75 secunde. Faptul este pus în legătură cu o altă probă, de asemenea neglijată de Comisia Warren și despre care s-a aflat abia după publicarea filelor F.B.I. : filmul realizat de Charles L. Bronson, un metalurgist din statul Oklahoma. Este unul din cele trei filme existente cu evenimentele de la Dallas, care înfățișează etajul al cincilea al depozitului de cărți, de unde Comisia Warren a stabilit că s-a tras. În 1963, un agent F.B.I. a declarat că filmul nu e bun pentru identificare și nu a fost folosit. Dar Robert J. Groden, expert în fotografie, utilizat de Comitetul Camerei Reprezentanților, a afirmat că „poți, de fapt, vedea o figură mergînd încoace și încolo cu repeziciune", în spatele unei alte figuri. Pentru Groden, cei doi oameni se aflau într-un fel de „cuib de lunetiști". Imaginile filmului amintesc de alte mărturii (readuse în actualitate de „The Dallas Morning News") : Carolyne Walter văzuse doi bărbați la o fereastră, unul cu o pușcă ; a crezut că acesta e un agent secret ; F.B.I.-ul a încercat să-i sugereze că ar fi văzut doar niște „cutii". Arnold Rowland a văzut, de asemenea, doi bărbați, unul cu o pușcă, dar la ferestre diferite, însă înaintea orei la care se presupune că Oswald s-ar fi aflat la acel etaj. Nici mărturia sa n-a fost luată în serios. Prin urmare, după 15 ani se stabilește că asasinatul de la Dallas a fost un complot. Amănunte vom afla în martie. Dar, de fapt, se va afla vreodată cine s-a aflat în spatele trăgătorilor ?*

văzut careva ; am urcat prin intrarea din față, a pilotului. Privirile tuturor erau îndreptate spre intrarea din spate". A urcat singur în avion, a trecut în grabă lîngă grupul lui Johnson și a îmbrățișat-o pe Jackie. S-au îndreptat spre spitalul Bethesda. Erau multe detalii de pus la punct. Pompele funebre vroiau să știe cît de mare trebuie să fie sicriul. Trebuia să se decidă dacă sicriul va fi deschis sau închis. Cînd trupul a fost adus la Casa Albă, „am cerut să fie deschis sicriul, după ce toată lumea părăsise încăperea... Cînd l-am văzut, am hotărît să-l ținem închis". S-a ridicat întrebarea privind locul înmormîntării : mulți doreau la Boston ; împreună cu Jackie, Robert s-a decis pentru cimitirul Arlington și a căutat un loc potrivit, acolo, împreună cu Robert McNamara.

Ceremonia de la Arlington a fost solemnă și sfîșietoare. Erau de față de Gaulle, Eisenhower și Truman. Robert Kennedy a trimis o scrisoare fiecăruia din copiii săi și a spus surorilor sale să facă la fel. Fiului său Joe i-a scris : „În ziua înmormîntării nașului tău John Fitzgerald Kennedy

CASA ALBĂ
WASHINGTON
24 noiembrie 1962,

Dragă Joe,

Ești cel mai mare dintre nepoți. Ai acum o răspundere, specială și deosebită pe care știu că o vei îndeplini.

Amintește-ți toate lucrurile pe care Jack le-a început — fii bun cu cei mai puțin norocoși ca noi și iubește-ți țara.

Cu dragoste,
tata"

Robert Kennedy apărea în acele zile calm, retras, ferm. „Era mult mai greu pentru el decît pentru oricare altul, spunea LeMoyne Billings, un prieten de ani de zile. El fusese primul care contribuise la realizarea carierei fratelui său. Cred că șocul pierderii a tot ce construise în jurul său, dincolo de pierderea unei persoane iubite, era pur și simplu devastator — nu știa unde se află..." Robert Kennedy era, într-adevăr, un om foarte lovit. Orice făcea, era făcut în-

tr-o „negură de durere". „Era cel mai dărîmat om pe care l-am văzut în viața mea" — spunea Pierre Salinger.

A refuzat să se amestece în investigația asupra asasinatului. Nicholas Katzenbach crede că „n-a dorit nici o investigație". Nimic nu l-ar readuce în viață pe John Kennedy. A lăsat în seama lui Katzenbach toate problemele referitoare la Comisia Warren, numită de președinte, la 29 noiembrie, pentru a afla adevărul despre cele petrecute la Dallas. Ministrul de justiție și colegii săi trebuiau să depindă, în mod necesar, de agențiile F.B.I. și C.I.A. Acestea aveau, însă, motive foarte secrete să se teamă de o investigație aprofundată. Dacă ar fi ieșit la iveală că presupusul asasin ar fi avut legături cu una dintre ele, sau că agenții F.B.I. ar fi trebuit să-l aibă sub atentă supraveghere, agențiile ar fi avut de suferit. În schimb, dacă Lee Harvey Oswald era prezentat ca un nebun acționînd solitar, din propriu-i impuls, ele ar fi ieșit nepătate. Erau, prin urmare, mai puțin interesate în aflarea adevărului, decît în a se proteja.

La Washington se făceau presiuni pentru un grabnic și necomplicat verdict. Robert Kennedy, cred, avea propriile-i gînduri. Am petrecut seara de 9 decembrie împreună. L-am întrebat, probabil fără tact, despre Oswald. A spus că nu pot fi serioase îndoieli că Oswald era vinovat, dar rămînea de văzut dacă a acționat singur sau a făcut parte dintr-un complot. F.B.I. era de părere că a acționat singur, dar McCone credea că doi oameni sînt amestecați.

Cam în aceeași vreme, Kennedy și-a întrebat un adjunct, pe Walter Sheridan, cum a primit Jimmy Hoffa vestea. „Nu vroiam să-i spun, dar m-a obligat", își amintește Sheridan. Hoffa, aflat la Miami și auzind că șefii „teamsters"-ilor din Washington coborîseră drapelul în bernă, „a fost cuprins de turbare". A strigat la secretara sa care plîngea. Un reporter l-a întrebat despre ministrul justiției. Hoffa a spus : „Bobby Kennedy e acum doar un avocat în plus". Un lider al sindicatului, din Porto Rico, i-a scris lui Robert Kennedy că plănuia să solicite donații din partea membrilor pentru „a curăța, înfrumuseța și acoperi cu flori mormîntul lui Lee Harvey Oswald. Puteți fi sigur că vor fi contribuții unanime".

Robert Kennedy înțelegea cît de mulți dușmani are : „teamsters"-ii, gangsterii, cubanezi exilați, rasistii, fanatici de dreapta... Nu știu dacă bănuia cît de multe informații vitale nu i-au fost oferite, de către F.B.I. și C.I.A., Comisiei Warren, sau dacă a citit vreodată raportul acesteia. Ajunsese la convingerea că Comisia Warren a făcut o treabă superficială, dar nu era convins că o investigație adecvată ar fi ajuns la vreo concluzie diferită în legătură cu posibilul complot.

Dar Robert Kennedy trebuia să iasă din criză și durere. „Pentru următorii doi ani și jumătate — scrie Rita Dallas, infirmiera tatălui său — Robert Kennedy a devenit punctul central al speranțelor familiei... În ciuda singurătății, radia o putere pe care nu o văzusem înainte la altcineva... Bobby era cel ce putea aduna, din nou, piesele împreună". Acum, el era capul familiei. Cu tatăl bolnav, cu frații mai mari morți, trebuia să se bizuie doar pe el însuși. Calitățile pe care le subordonase atîta timp intereselor altora puteau ieși, nestingherite la suprafață. Putea, în sfîrșit, fi el însuși.

(Va urma)

Episodul următor :
„NEÎNȚELEGERILE CU JOHNSON"

Robert, Jackie și Edward la înmormîntarea președintelui

POSTA REDACȚIEI

Catastrofa petrolierului „Betelgeuse"

Nicolae Mănuță, București. Explozia petrolierului francez „Betelgeuse", care s-a produs luni dimineața în golful Bantry, în sud-vestul Irlandei, soldîndu-se cu 50 morți, rămîne ceea ce „France Presse" denumea „un mister total". Specialiștii au avansat mai multe ipoteze privind catastrofa intervenită după ce vasul descărcase, la terminalul de pe insula Whiddy, două treimi din încărcătura sa de petrol (120 000 tone). Explozia a rupt vasul în două, scufundîndu-l în cîteva minute, declanșînd un gigantic incendiu cu flăcări de 200 m înălțime care a putut fi localizat înainte de a se extinde la cele 18 rezervoare de petrol de pe insulă (capacitate : un milion de tone), care depozitează esențialul rezervelor republicii **(în imagine).**

„France Presse" folosește prilejul pentru a întocmi o tristă cronologie a accidentelor de acest gen :

— **16 aprilie 1947 :** cargoul francez „Grandcamp" în portul Texas City : 518 morți

— **25 iulie 1964 :** nava egipteană „Star of Alexandria" în portul Bone : 188 morți, 162 răniți

— **2 aprilie 1966 :** petrolierul liberian „Olympic Honour" la Marsilia : 7 morți, 56 răniți

— **16 iunie 1966 :** ciocnirea a două petroliere — „Texaco Massachusetts" (S.U.A.) și „Alva Cape" (Anglia) — urmată de incendii la bord și de explozia unui remorcher. Bilanț : 32 morți, 48 răniți

— **23 mai 1967 :** petrolierul liberian „Circe" la 68 km sud de Toulon : 38 morți

— **14 ianuarie 1969 :** portavionul american „Enterprise" în largul insulelor Hawaii, accident soldat cu 41 morți și 85 răniți

— **24 iulie 1969 :** petrolierul norvegian „Silja" de 102 000 tone explodează și se scufundă în mai puțin de un minut după ce a lovit un cargo francez aproape de Toulon. Se înregistrează 20 morți, 4 răniți

— **10 noiembrie 1974 :** coliziune între petrolierul japonez „Yuyo Maru" și cargoul liberian Pacific Ares" : 33 morți, 7 răniți

— **31 ianuarie 1975 :** petrolierul gigant liberian „Corinthos" la Marcus Hook, în Pennsylvania : 21 morți

— **17 decembrie 1976 :** petrolierul gigant „Sansinema" la Los Angeles : 7 morți, numeroși dispăruți, 58 răniți.

— **31 decembrie 1978 :** petrolierul grec „Andros Patria" de 218 000 tone, grav avariat de o explozie : 29 morți, 3 supraviețuitori.

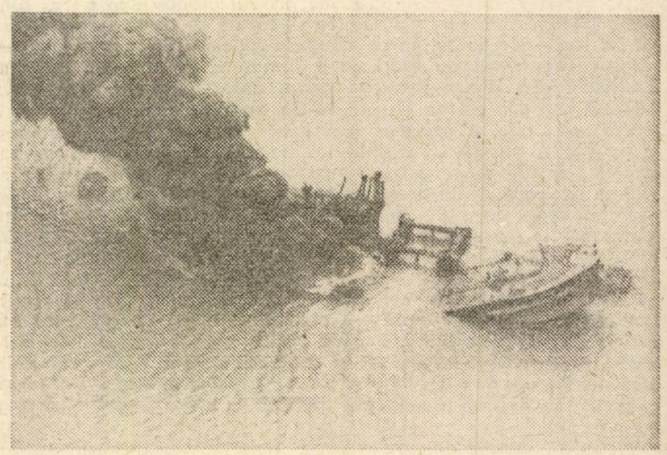

Florica Neacșu, București. Necesitatea realizării unui ritm superior de dezvoltare economică în țările în curs de dezvoltare este ilustrată și de un raport întocmit recent de Organizația Internațională a Muncii (OIM). Raportul pornește de la faptul că, în prezent, 1,5 miliarde de oameni trăiesc în condiții de sărăcie extremă, privați de strictul necesar în domeniul alimentației, sănătății, locuințelor și educației. Dacă nu se vor lua măsuri pentru dublarea ritmului de dezvoltare economică în țările în curs de dezvoltare, înregistrat în perioada 1965—1974, această situație va continua și în secolul următor — se apreciază în raportul OIM. Documentul recomandă ca eforturile proprii ale acestor state pentru asigurarea progresului lor economic și social să fie susținute de toate țările, îndeosebi de cele industrializate prin acordarea unei asistențe economice care să faciliteze îndeplinirea obiectivelor preconizate.

POSTA REDACȚIEI

Tehnologie submarină

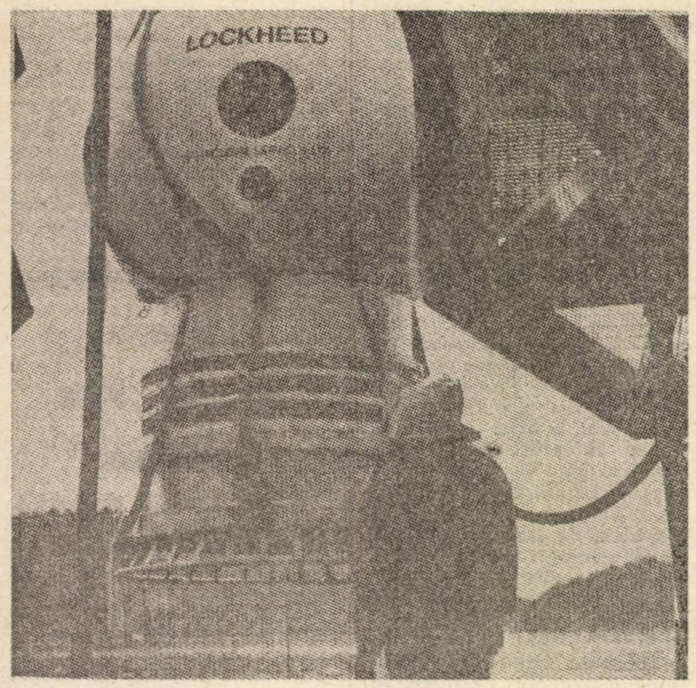

Paul Fekete, Deva. 1. La prospectarea zăcămintelor de petrol submarine sînt aplicate diverse tehnologii. Pentru supravegherea lucrărilor de montare a instalațiilor de prospectare și a activității acestora, spre exemplu, firma americană „Lockheed" a construit o capsulă submersibilă **(în fotografie)**, ce poate suporta presiunea apei pînă la o adîncime de 610 metri. Avînd un diametru de 3,2 metri, (18 tone greutate), ea poate adăposti patru persoane, care pot, indiferent de nivelul la care este coborîtă capsula, să-și desfășoare munca în condițiile unei presiuni atmosferice normale. Acest lucru face, de altfel, ca la ieșirea din capsulă să nu mai fie nevoie de lungul proces al decompresării. Viteza normală de scufundare și revenire la suprafață este de 9 metri pe minut. De pe „nava mamă", capsula este alimentată cu aer și curent electric. Pentru orice eventualitate, la bordul său se găsesc butelii cu oxigen, ce asigură unui echipaj de patru persoane o „atmosferă respirabilă" timp de 72 de ore.

2. Am răspuns într-un număr precedent celorlalte întrebri ale dumneavoastră.

Vasile Laurian, Iași. Două dintre marile firme din industria japoneză de automobile — „Toyota" și „Nissan" — au anunțat reducerea drastică a exporturilor lor de automobile. Se apreciază că această reducere globală a exporturilor firmelor japoneze din industria de automobile este, în principal, rezultatul încetinirii livrărilor spre S.U.A. și Marea Britanie. La intervenția partenerilor comerciali occidentali, autoritățile japoneze au cerut producătorilor din industriile de automobile, construcții navale și electronică să reducă exporturile în scopul diminuării excedentului comercial nipon și al atenuării criticilor externe.

Olimpiada '80

Ion Ionescu, București. Drapelul oficial al Olimpiadei '80 va fi alb cu emblema roșie a Jocurilor Olimpice. Schița drapelului a fost aprobată de Biroul executiv al Comitetului organizatoric al jocurilor. Mascota olimpică — ursulețul Misa — îmbrăcat într-un costum de scafandru din blană de ren a petrecut 140 de zile pe orbita circumterestră, împreună cu cosmonauții sovietici Vladimir Kovalionok și Alexandr Ivancenkov. Institutul pedagogic de limbi străine din Moscova „Maurice Thorez" va trimite să lucreze pentru serviciile Olimpiadei '80 aproximativ 1000 de ghizi-translatori. Emblema Olimpiadei, cu inscripții în limbile rusă și engleză, gravate în fir de păr este una din miniaturile din seria consacrată Olimpiadei de la Moscova de pictorul A. Oganesian, maestru al Sportului din Kirovakan (R.S.S. Armeană). În cadrul studiourilor „Mosfilm" a fost constituită casa de creație „Olimpiada '80". La filmul olimpic oficial vor lucra, sub conducerea regizorului Iuri Ozerov, 150 de cineaști.

Ortansa Răican, Craiova. Concordatul din 1953 dintre Spania și Vatican, desființat la 3 ianuarie a.c., a fost substituit prin patru acorduri, semnate de cardinalul Jean Villot, secretar de stat al Vaticanului, și Marcelino Oreja, șeful diplomației spaniole. Acesta din urmă a declarat ziariștilor că „este primul caz cunoscut de înlocuire a unui concordat prin tratate, în lumea contemporană". Acordurile prevăd că învățămîntul religios devine facultativ în școlile spaniole, dar că statul recunoaște „misiunea educativă" a Bisericii. Dizolvarea căsătoriei intră în resortul dreptului civil, în timp ce, înainte, anularea căsătoriei religioase antrena dizolvarea ei și pe plan civil. În domeniul fiscal, fostele privilegii (foarte multe) ale Bisericii dispar. Aceste patru acorduri urmează a fi ratificate de noul parlament spaniol (Cortes-uri), care se va naște după alegerile legislative de la 1 martie.

Scriere chineză fonetică

Marius Mocioiu, București, Simion Florescu, Buzău. În această chestiune, Consiliul de Stat al R. P. Chineze a luat recent o hotărîre transmisă de agenția „China Nouă". Potrivit unui decret dat publicității, redarea alfabetică a numelor chinezești este posibilă, din punct de vedere fonetic, în toate limbile de circulație care folosesc alfabetul latin, și anume engleza, franceza, germana, spaniola și esperanto. Formula aprobată prevede folosirea alfabetului latin în redarea caracterelor chinezești potrivit pronunției de la Pekin. Decretul Consiliului de Stat subliniază că această hotărîre „constituie o măsură importantă ce înlocuiește diferitele sisteme vechi de ortografie și care va pune capăt confuziei existente de mult timp". Toate publicațiile, documentele și tipăriturile publicate în China în limbile engleză, franceză, germană și spaniolă vor folosi noua ortografie a numelor chinezești. În „nota explicativă" care însoțește documentul Consiliului de Stat se afirmă între altele: 1) Scrierea denumirii țării (China) nu se va schimba în limbile ce folosesc alfabet latin, rămînînd „China" în limba engleză, „Chine" în limba franceză, „China" în limba germană și „Cina" în limba spaniolă. 2) În limbile străine, denumirile geografice chinezești se vor scrie, în principiu, potrivit foneticii chineze, în timp ce numele comune ca „provincie, municipalitate, regiune autonomă, rîu, lac etc." se vor traduce după sens. 3) Numele de persoane și locuri cu înțeles specific, care necesită traducerea după sens în lucrări literare, hărți turistice și alte publicații pot fi traduse. 4) Scrierea tradițională a anumitor locuri și personalități istorice nu necesită să fie schimbată, dar la nevoie poate fi folosită noua ortografie, adăugîndu-se în paranteză scrierea obișnuită. 5) Numele chinezilor din străinătate vor fi ortografiate după cum sînt pronunțate de obicei. A fost deja tipărită o hartă a Chinei cu denumiri în scrierea chineză fonetică.

Președinții Franței

Elena Negulescu, București. Valéry Giscard d'Estaing este cel de al 20-lea președinte al Franței. Iată, reprodusă după „La documentation française", lista președinților Franței : **a doua Republică :** Louis-Napoléon Bonaparte (10 decembrie 1848 — 7 noiembrie 1852) ; **a treia Republică :** Adolphe Thiers (31 august 1871 — 24 mai 1873) ; Mareșalul Mac-Mahon (24 mai 1873 — 30 ianuarie 1879) ; Jules Grevy (30 ianuarie 1879 — 30 ianuarie 1886 ; 30 ianuarie 1886 — 3 decembrie 1887) ; Sadi Carnot (3 decembrie 1887 — 25 iunie 1894) ; Jean Casimir-Perier (27 iunie 1894 — 15 ianuarie 1895) ; Felix Faure (15 ianuarie 1895 — 16 februarie 1899) ; Emile Loubet (16 februarie 1899 — 18 februarie 1906) ; Armand Falliéres (18 februarie 1906 — 18 februarie 1913) ; Raymond Poincaré (18 februarie 1913 — 18 februarie 1920) ; Paul Deschanel (18 februarie 1920 — 20 septembrie 1920) ; Alexandre Millerand (20 septembrie 1920 — 11 iunie 1924) ; Gaston Doumergue (11 iunie 1924 — 13 iunie 1931) ; Paul Doumer (13 iunie 1931 — 6 mai 1932) ; Albert Lebrun (10 mai 1932 — 10 mai 1939, 10 mai 1939 — 10 iulie 1940) ; **a patra Republică :** Vincent Auriol (16 februarie 1947 — 16 ianuarie 1954) ; René Coty (16 ianuarie 1954 — 8 ianuarie 1959) ; **a cincea Republică :** generalul Charles de Gaulle (8 ianuarie 1959 — 8 ianuarie 1966, 8 ianuarie 1966 — 28 aprilie 1969), Georges Pompidou (19 iunie 1969 — 2 aprilie 1974) ; Valéry Giscard d'Estaing (instalat la 24 mai 1974). Actualul președinte a fost ales în cadrul scrutinelor de la 5 și 19 mai 1974. În turul decisiv, Valéry Giscard d'Estaing a obținut 13 396 203 voturi.

POSTA REDACȚIEI

R. Iliescu, Iași. Ministerul comerțului al S.U.A. a anunțat că Statele Unite au beneficiat de un excedent comercial de 883 milioane de dolari în comerțul lor cu America Latină, în cursul primelor nouă luni ale anului 1978. În aceeași perioadă din 1977, S.U.A. înregistraseră un deficit de 275 milioane dolari. Schimbarea din 1978 se datorește în primul rînd comerțului cu Venezuela, cu care americanii au obținut un excedent de 69 milioane dolari, față de un mare deficit în 1977. Aceasta, întrucît exporturile Venezuelei au scăzut, reflectînd o reducere a achizițiilor de petrol de către S.U.A., în timp ce exporturile nord-americane au crescut, mai ales prin vînzarea bunurilor de echipament.

Peștera Baharaden

Gh. Corbu, Pitești. Peștera Baharaden, care se află la 100 km de Așhabad în munții Kopetdagului, a făcut obiectul multor legende despre apa sa vie care redă sănătatea. Aceasta este un adevărat palat subteran, care are cîteva săli spațioase. La o adîncime de 150 m în semiobscuritate, se află un lac limpede. Lungimea lui este de peste 70 m, iar lățimea de 20 m. Apa din lacul subteran este saturată de hidrogen sulfurat și conține proprietăți curative. Temperatura ei este în permanență de 34—37 grade. Primele mențiuni despre peștera de la Baharaden datează din 1887. Ea a fost formată, după cum consideră oamenii de știință, ca urmare a activității apelor subterane, care în cursul mileniilor au erodat roca friabilă.

Voyager I și II

Vasile Scarlat, Timișoara. Două sonde interplanetare americane lansate acum doi ani se găsesc în prezent la peste 440 milioane km de Pămînt, îndreptîndu-se spre planetele Jupiter și Saturn. Jupiter este prima destinație a sondelor Voyager I și Voyager II, în cadrul unui program de explorare a planetelor exterioare, aflat sub conducerea și controlul specialiștilor de la „Jet Propulsion Laboratory". Potrivit programului, Voyager I va trece pe lîngă planeta Jupiter la 5 martie 1979. Voyager II, care a fost lansat pe o traiectorie mai lungă, va trece pe lîngă aceeași planetă mai tîrziu, la 9 iulie 1979. Cele două sonde, dotate cu diferite instrumente vor efectua măsurători cînd se vor găsi la distanțe cuprinse între 280 000 și 650 000 km. Aparatele de fotografiat și celelalte instrumente vor fi, de asemenea, îndreptate spre cinci din sateliții lui Jupiter. Apoi, folosind forța de gravitație a planetei, sondele își vor accelera zborul în direcția planetei Saturn. Voyager I se va apropia pînă la 140 000 km de Saturn, la 12 noiembrie 1980, iar Voyager II va ajunge la același punct către sfîrșitul verii 1981. Dacă totul va decurge normal, Voyager II va putea să fie apoi îndreptat spre planeta Uranus, aflată la o depărtare de 2 700 milioane km, urmînd să ajungă în vecinătatea ei la 30 ianuarie 1986. Este foarte probabil ca zborul să continue în condiții perfecte, încît cinci ani mai tîrziu vehiculul să ajungă în apropierea lui Uranus. Pe de altă parte, Voyager I, trecînd de planeta Saturn, va ieși din sistemul nostru solar. Vehiculul are la bord înregistrarea unor sunete de pe Pămînt, pentru cazul că va fi capturat cîndva de ființe inteligente ale unei civilizații extraterestre. Această dublă misiune spațială, de durată mai lungă ca oricare alta din cele întreprinse pînă acum, a avut unele dificultăți la scurt timp după lansarea lui Voyager II, la 20 august 1977. Astfel, un braț lung, pe care sînt montate aparatele de luat imagini și instrumentele pentru observarea și studierea altor aproximativ 16 corpuri cerești, nu s-a extins cît era necesar după ce vehiculul fusese lansat de la baza Cape Canaveral. După cîteva zile de manevre efectuate prin comenzi transmise de pe Pămînt, inginerii de la NASA au constatat că brațul se fixase în poziția necesară. Totuși, din pricina acestui defect survenit la Voyager II, lansarea lui Voyager I a fost amînată patru zile. Spre a se evita defectul ivit la celălalt tip s-au adăugat două arcuri suplimentare mecanismului de extindere a brațului, menite să-i asigure funcționarea normală. Tot la începutul călătoriei lui Voyager II, radioreceptorul lui nu funcționa în condiții perfecte, încît a trebuit ca specialiștii de la laboratorul de propulsie să pună la punct un condensator care împiedica vehiculul să urmărească schimbarea constantă a frecvențelor comenzilor transmise de pe Pămînt. Voyager I a avut, de asemenea, neajunsuri la începutul acestui an. Platforma pe care sînt montate camerele de televiziune s-a înțepenit. Inginerii de la NASA nu au reușit să o miște sau s-o ridice, dar după scurt timp, defectul a dispărut, fără ca inginerii să găsească o explicație a acestui fapt.

Metrou octogenar

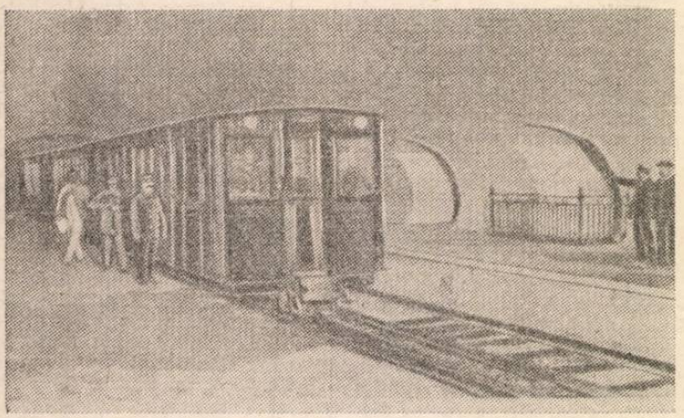

Emilia Voluntaru, Slatina. La 19 iulie 1900, prima garnitură a metroului parizian transporta 150 pasageri pînă la Porte de Vincennes într-un timp record pentru epocă: 25 de minute pe o distanță pe care tramvaiul o parcurgea într-o oră și jumătate. Din iulie pînă în decembrie 1900, linia nr. 1 a metroului a înregistrat 17 700 000 călători. În 1901, au fost 56 000 000 pasageri. La 27 decembrie 1978, a fost sărbătorit călătorul nr. 2 000 000 000... al anului. Cu un an înainte, 1 942 000 000 pasageri utilizaseră mijloacele de transport public ale capitalei franceze.

Dumitru Enea, București. Populația activă din agricultură s-a redus în Europa occidentală, în perioada 1950—1970, cu aproximativ 1,5 milioane pe an — arată un raport al Organizației Internaționale a Muncii (OIM), dat publicității la Geneva. Aceasta echivalează cu reducerea cu aproximativ 30 milioane a totalului forței de muncă din agricultura Europei occidentale în cei 20 de ani. Dacă în Europa occidentală, în 1950, unul din patru tineri rămînea în agricultură, în 1970, raportul era de 1 la 20. Se apreciază că în anul 2000, forța de muncă în agricultura vest-europeană se va reduce la 10 milioane de la 38 milioane în 1970.

Dispariția ziarului „Voce Republicana"

D. Saviani, com. Mînăstirea, jud. Ilfov. Lista ziarelor occidentale falimentare („Times" este, desigur, cazul cel mai răsunător) nu s-a închis. Ultima zi a anului 1978 a marcat sfîrșitul cotidianului italian „Voce Republicana", organul Partidului Republican Italian (P.R.I.), al cărui președinte este Ugo La Malfa. Fondat în 1921 de Giovanni Conti, ziarul a fost „licnidat", cinci ani mai tîrziu, de fascism. Avea să reapară, din timp în timp, în mod clandestin, așa cum s-a întîmplat în timpul razboiului din Spania. După eliberare, a reintrat în legalitate fiind condus, ani de-a rîndul, de Ugo La Malfa.

Finanțarea publică destinată P.R.I. (anul trecut a fost adoptată, prin referendum, legea finanțării publice a tuturor partidelor italiene) este de 1 miliard 800 milioane lire italiene, dar deficitul cotidianului era de 480 milioane, la care se adăugau datorii în valoare de 520 milioane lire.

LUMEA

Redacția și administrația: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 10 Internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

C.P.C.S.

Pentru omul modern — o soluție practică : CONFECȚIILE!

Confecțiile economisesc timpul și satisfac cele mai diverse și exigente gusturi
În minimum de timp vă puteți procura piesa vestimentară pe care o doriți, vizitînd magazinele și raioanele specializate ale COMERȚULUI DE STAT, care pun la dispoziția cumpărătorilor o bogată gamă de produse ca, de exemplu : palțoane, taioare, costume, rochii, fuste, pantaloni, sacouri, jachete, bluze, confecționate din materiale de calitate.
De asemenea, vă recomandăm tricotajele care prin coloritul și linia lor completează și înviorează ținuta dv.

Lei 2

TELEVIZOARE
cu circuite integrate

UN TELEVIZOR CU CIRCUITE INTEGRATE

vă oferă posibilitatea să vizionați cele mai diverse emisiuni — filme, concerte, piese de teatru, spectacole de operă, transmisiuni sportive, cursuri de limbi străine, emisiuni științifice, emisiuni în limbile naționalităților conlocuitoare ș.a.

Magazinele și raioanele specializate ale Comerțului de Stat vă prezintă cea mai recentă realizare a Industriei noastre electronice TELEVIZOARELE CU CIRCUITE INTEGRATE, realizate la Întreprinderea ELECTRONICA-București.

Iată cîteva avantaje pe care le oferă, în exploatare, noile tipuri de televizoare:

— DURATA DE FOLOSIRE ÎNDELUNGATĂ, datorită faptului că sînt complet tranzistorizate;

— REDUCEREA CONSUMULUI DE ENERGIE ELECTRICĂ CU CIRCA 33%, prin îmbunătățiri constructive și funcționale;

— FUNCȚIONAREA NORMALĂ CHIAR ȘI LA VARIAȚII MAI MARI ALE TENSIUNII PE REȚEA, datorită incorporării unui stabilizator în aparat;

— SIMPLIFICAREA OPERAȚIUNILOR DE DEPANARE, prin folosirea în construcția televizoarelor a modulelor funcționale, module care se pot înlocui cu operativitate.

Garanția pentru buna funcționare a televizoarelor cu circuite integrate este de 12 luni.

În toate magazinele și raioanele specializate ale comerțului de stat, televizoarele cu circuite integrate se pot cumpăra și cu plata în maximum 24 rate lunare, cu un aconto de 15% din prețul de vînzare al aparatului.

DENUMIREA TELEVIZORULUI	DIAGONALA ECRANULUI	PREȚ LEI	ACONTO 15%	RATE LUNARE (24 RATE)
OLT	44 cm	2 920	438	103
SNAGOV	47 cm	2 920	438	103
SIRIUS	50 cm	3 050	457	108
SIRIUS	50 cm	3 100	465	110
DIAMANT	61 cm	3 600	540	128
LUX	65 cm	4 000	600	142

Nr. 4 18 ianuarie 1979

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Auspicii favorabile noului dialog la nivel înalt româno-francez

1859–1979
Semnificaţia şi ecoul internaţional ale Unirii Principatelor Române

Din actualitatea internaţională

● Dezbaterile de la Naţiunile Unite ● ROMA. Preocupări politice şi economice la început de an ● TEHERAN. Evoluţia situaţiei ● SALISBURY. Substratul noii „constituţii" rasiste ● LIMA. Acţiuni revendicative şi implicaţii politice

Documentar

Petrolul — prezent şi perspective

Reportaj pe glob

BAGDAD

Lucrări consacrate operei tovarăşului NICOLAE CEAUŞESCU apărute în 1978 peste hotare

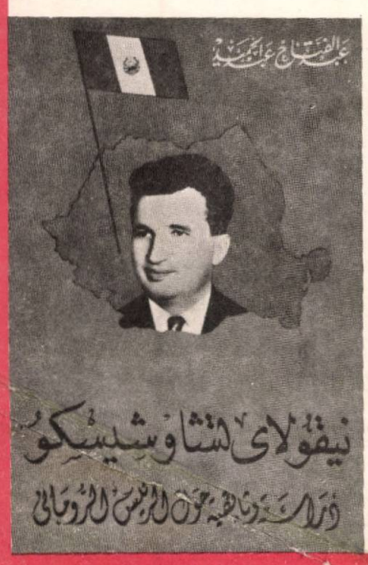

LUMEA

Săptămînal de politică externă

apare în limbile română, engleză, franceză, rusă, germană, spaniolă

4 (795)

18 ianuarie 1979

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Dialogul la nivel înalt româno-francez : perspectivele unei colaborări mereu mai rodnice. Eugeniu Obrea 2
Peisaj parizian. Sorin Pamfil 3
Damasc. Sesiunea Consiliului Național Palestinian 5
1859–1979. Semnificația și ecoul internațional ale Unirii Principatelor Române. Radu Toma 6
Națiunile Unite. Reluarea lucrărilor celei de-a 33-a sesiuni a Adunării Generale 8
Teheran. O fază nouă. M. Ionescu 9
Italia. Anul opțiunilor decisive. Rodica Dumitrescu 10
Nicosia. Spre reluarea negocierilor intercomunitare ? I. Madoșa 12
Piața comună. Partidele socialiste și scrutinul din iunie. M. Ramură 13
Bruxelles. Dificila alcătuire a unei coaliții 14
Colombo-Caracas. Pregătiri intense pentru UNCTAD-V 14
Ciudad de Mexico. Existența unor interdependențe echitabile 15
Salisbury. Substratul unor decizii. Dumitru Constantin 21
Bonn. Fundal social-economic, cu reflexe politice. Vasile Crișu 21
Lima. Recrudescența mișcărilor revendicative. Anca Voican 22
Delhi. Scenă politică în mișcare. L. Nichifor 23
Resursele energetice : prezent și perspective. Petrolul, Ilie Șerbănescu 26

REPORTAJ PE GLOB
Bagdad. Nicolae Chilie 16

SINTEZE
O cerință vitală – nerecurgerea la forță și la amenințarea cu forța în relațiile internaționale. Ioan Voicu 18

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI
R. P. Ungară. Priorități economice. S. Ștefan 20

1 000 + 1 24–25

SERIAL
Robert Kennedy și vremea sa (V). Neînțelegerile cu Johnson 29–30

POȘTA REDACȚIEI 31–32

Dialogul la nivel înalt româno-francez: perspectivele unei conlucrări mereu mai rodnice

1859 — 1979

Semnificația și ecoul internațional ale Unirii Principatelor Române

Din actualitatea internațională

● **DAMASC.** Sesiunea Consiliului Național Palestinian

● **TEHERAN**

O fază nouă

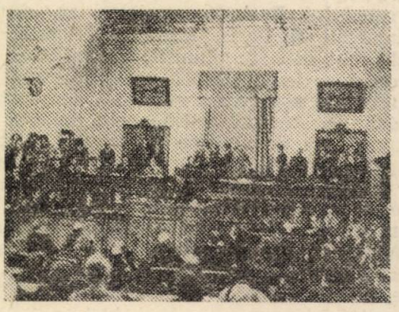

● **ROMA**

Ora opțiunilor decisive

● **BONN**

Fundal social – economic cu reflexe politice

● **NICOSIA**

Spre reluarea negocierilor intercomunitare?

● **BRUXELLES**

Dificila alcătuire a unei coaliții

Dialogul la nivel înalt româno – francez: perspectivele unei conlucrări mereu mai rodnice

Întîlnirea la nivel înalt româno-franceză, pe care o găzduiește în aceste zile Bucureștiul, se înscrie în logica unei prietenii caracterizată prin permanență. Căci tradiționalele raporturi dintre România și Franța, a căror evoluție pozitivă este subliniată cu satisfacție atît la București cît și la Paris, își datorează substanța unei apropieri pecetluite de istorie și unei conlucrări întemeiate pe argumentele prezentului. Factorii care favorizează bunele legături româno-franceze nu se limitează la afinități provenite din origini comune, deși evocarea acestora este indispensabilă pentru înțelegerea unei realități profunde. Ceea ce conferă dimensiuni fără precedent relațiilor și cooperării dintre țările noastre este, fără îndoială, vocația pașnică, bazată pe puternica afirmare a identității naționale. Țări diferite sub multe aspecte și, mai ales, pe planul structurilor social-politice, țări care se îndreaptă spre obiectivele progresului pe căi ce nu se aseamănă, România și Franța vădesc aceeași încredere în virtuțile colaborării, ale coexistenței, vădesc aceeași speranță într-un destin constructiv al Europei și al lumii, aceeași dorință de a consolida legături pe care timpul le-a certificat ca fiind reciproc avantajoase.

Iată de ce, venind la București, la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, președintele Franței, Valéry Giscard d'Estaing, împreună cu soția Anne-Aymone Giscard d'Estaing, este întîmpinat cu sentimente calde, cu gînduri de prietenie ce le adresăm tuturor francezilor, unui întreg popor a cărui contribuție la patrimoniul civilizației umane o prețuim pe măsura prestigiului ei. Considerăm acest eveniment ca un moment bogat în semnificații în ceea ce privește relațiile bilaterale, o expresie a unui curs ascendent pe care dialogul la nivel înalt poate să-l impulsioneze în mod eficient. Vedem, totodată, în acest eveniment, o dovadă a năzuinței celor două țări de a stimula eforturile pentru o autentică destindere, pentru înseninarea climatului politic pe un continent prea des atras în vîltoarea conflagrațiilor. Tovarășul **Nicolae Ceaușescu** sublinia, în interviul acordat Televiziunii franceze — T.F.1 : **„Am convingerea că vizita președintelui Franței în România va constitui un factor de seamă nu numai pentru relațiile dintre țările noastre, dar și pentru soluționarea problemelor internaționale pe calea tratativelor, pentru o politică de destindere și pace în lume".**

Convorbirile de la București dintre cei doi șefi de stat reflectă o continuitate a dialogului la nivel înalt româno-francez. Continuitate, pentru că poporul român a avut prilejul să-l salute cu stimă și respect pe generalul Charles de Gaulle. Continuitate, deoarece Franța a făcut o primire sărbătorească președintelui Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu, cu ocazia vizitei din iunie 1970. Continuitate, întrucît președinții Nicolae Ceaușescu și Valéry Giscard d'Estaing nu se întîlnesc pentru întîia oară, deși actuala vizită este prima pe care omul de stat francez o efectuează în România — țară pe care o cunoaște — după alegerea sa la Elysée.

Continuitatea care definește dialogul româno-francez trebuie asociată spiritului realist, sub auspiciile căruia se dezvoltă relațiile dintre țările noastre. Tradiția poate însufleți o prietenie, dar aprofundarea ei implică o acțiune constantă, neostenită, deoarece permanenta revitalizare se cere realizată cu aportul esențial al prezentului. Extinderea relațiilor dintre București și Paris, lesne observabilă pe cele mai diferite planuri, și mai ales în economie, demonstrează voința comună de a adînci o conlucrare care și-a demonstrat valențele. Această voință este dublată de capacitatea de acțiune pe care o asigură rapida dezvoltare industrială a României și potențialul binecunoscut al Franței. Colaborarea româno-franceză, plasată pe terenul unor înțelegeri de durată care garantează o certă stabilitate, ilustrează fertilitatea unor raporturi întemeiate pe deplină egalitate, respect mutual și avantaj reciproc.

Fără îndoială, bilanțul acestei colaborări și perspectivele ei vor fi examinate de președinții României și Franței cu ocazia întîlnirii lor. Progresele sînt certe, ambele părți le evidențiază cu satisfacție, dar posibilitățile existente pentru dezvoltarea lor n-au fost epuizate. La capitolul schimburi economice, Franța se află pe locul cinci printre partenerii externi ai României. Un loc important, inseparabil de o bună experiență a cooperării în producție, a reușitelor conlucrări în domeniul construcțiilor de mașini, în sectoare de vîrf ale industriei. Rămîn, cu toate acestea, largi resurse pentru o creștere mai substanțială în anii următori a circulației, în ambele sensuri, a bunurilor materiale, pentru noi inițiative care să valorifice experiența pozitivă de pînă acum a cooperării. Premisele pentru ridicarea la un nivel superior a legăturilor bilaterale există — în primul rînd fiind vorba de interesele comune. O dezvoltare cît mai amplă a colaborării trebuie să fie, în același timp, echilibrată, să se bazeze pe o diversificare în concordanță cu nevoile celor două economii.

Dacă economia are o firească prioritate în ansamblul raporturilor bilaterale, celelalte sectoare ale colaborării nu sînt și nici nu ar putea fi trecute cu vederea. Există interesul pentru lărgirea și intensificarea bunelor relații în toate domeniile — în știință, tehnică, învățămînt, cultură, turism etc. Extinderea contactelor pe cele mai diferite planuri va apropia mai mult popoarele noastre, va înlesni mai buna cunoaștere reciprocă, înțelegerea și amiciția lor. Putem să multiplicăm legăturile care ne unesc, să le facem mai solide, luînd în considerare realitățile zilelor noastre. **„Doresc,** spunea recent președintele **Nicolae Ceaușescu, ca vizita să ducă la o impulsionare a relațiilor româno-franceze în toate domeniile de activitate și am convingerea că vom realiza acest deziderat".**

Dialogul de la București va avea, desigur, o cuprinzătoare deschidere către problemele contemporaneității. Tovarășul **Nicolae Ceaușescu** sublinia în interviul acordat Televiziunii franceze : **„Ținînd seama de multiplele probleme internaționale care preocupă deopotrivă țările noastre, începînd cu securitatea europeană, cu problemele noii ordini economice, cu dezarmarea, cu realizarea unor relații bazate pe respectul independenței și suveranității naționale, consider că vom putea să facem împreună cu președintele Giscard d'Estaing un schimb larg de păreri asupra problemelor actuale internaționale și să convenim asupra întăririi conlucrării țărilor noastre și pe plan internațional, în realizarea unei lumi mai drepte și mai bune, în care fiecare națiune să se poată dezvolta așa cum dorește, fără teama vreunei agresiuni".**

Într-un moment în care viața internațională cunoaște procese complexe, contradictorii, orientările României și Franței vădesc largi convergențe sau apropieri. Evenimente consumate în diferite zone au agravat și agravează încordarea, dar pe arena mondială se fac puternic resimțite dorința popoarelor de a salvgarda pacea și de a-și afirma independența națională, influența forțelor care promovează politica destinderii, mutațiile determinate de noua configurație a raportului de forțe.

Fenomenele vieții internaționale trebuie înțelese în complexitatea lor, fără abdicări de la principii, fără prejudecăți.

„Aș dori să menționez cu multă satisfacție că raporturile tradiționale franco-române se află la nivel destul de bun în momentul de față. În mod deosebit aș menționa dezvoltarea colaborării economice, a cooperării în producție în cîteva domenii importante — producția de automobile, de calculatoare, de elicoptere și altele. De asemenea, relațiile culturale și tehnico-științifice româno-franceze au cunoscut o evoluție destul de puternică. Bazat pe aceasta, precum și pe faptul că societatea socialistă românească este în plină dezvoltare — și avem în vedere continuarea politicii de progres economico-social rapid al întregii țări, — apreciez că există largi posibilități de extindere a colaborării și cooperării în producție între România și Franța, atît bilateral cît și în terțe țări.

În ce privește problemele internaționale, într-un șir de domenii Franța și România conlucrează activ în direcția destinderii, a promovării politicii de egalitate și pace între națiuni. Se poate spune că există posibilitatea unei extinderi a conlucrării româno-franceze, în primul rînd pentru realizarea securității și cooperării în Europa și înfăptuirea documentelor semnate la Helsinki, și, în mod deosebit, pentru dezangajare militară și dezarmare în Europa și în întreaga lume. Dar și în alte domenii, cum sînt cele legate de respectul independenței și suveranității naționale a tuturor statelor, de făurire a noii ordini economice internaționale sînt asemenea posibilități — și sperăm că România și Franța vor conlucra tot mai strîns pentru o lume în care fiecare națiune să se poată dezvolta liber, fără teama unei agresiuni".

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din interviul acordat trimisului special al televiziunii franceze „Antenne 2")

În viziunea României, esențială pentru pacea Terrei este abolirea forței și a amenințării cu forța, înlăturarea definitivă a politicii de dominație și dictat, a tentativelor de a reîmpărți planeta în sfere de interese. Recurgerea la forță nu este capabilă să ofere răspunsuri veridice problemelor stringente cu care popoarele sînt confruntate. Luarea în considerare a intereselor autentice ale tuturor statelor, renunțarea la imixtiuni directe sau indirecte, respectul dreptului fiecărui popor de a-și decide singur soarta reprezintă unica modalitate viabilă pentru o abordare constructivă a marilor probleme ale lumii în care trăim.

Europa, Orientul Mijlociu, Asia, Africa — harta Terrei oferă prea multe subiecte de reflecție. Dosare importante s-au acumulat : dezarmarea, subdezvoltarea, democratizarea vieții internaționale etc. Țări europene, România și Franța sînt preocupate de viitorul continentului nostru, de perspectivele transpunerii în viață a Actului final de la Helsinki, de pregătirea reuniunii de la Madrid. Securitatea europeană constituie un deziderat realist, însă obstacolele în direcția realizării lui pot fi eliminate doar prin eforturile conjugate ale tuturor statelor. Iar destinderea, se știe, pentru a fi trainică nu se poate limita la domeniul politic : fără măsuri eficiente de dezarmare și dezangajare militară este imposibil de asigurat un curs pozitiv al relațiilor în Europa și nu numai în Europa.

Tematica internațională pe care cei doi președinți o vor aborda este bogată. Schimbul de păreri se va constitui, neîndoios, într-o valoroasă contribuție la eforțul pentru stabilitate în lume, pentru întronarea principiilor de legalitate în raporturile dintre state.

Opinia publică din România așteaptă cu viu interes noul dialog la nivel înalt româno-francez. Vizita președintelui Valéry Giscard d'Estaing pe ospitalierul pămînt al României, convorbirile sale cu președintele Nicolae Ceaușescu vor deschide noi orizonturi conlucrării româno-franceze, vor impulsiona legăturile dintre două popoare care au știut, în toate împrejurările, să păstreze și să dezvolte o prietenie remarcabilă prin simbolurile ei.

Eugeniu Obrea

Peisaj parizian

Corespondență de la Sorin Pamfil

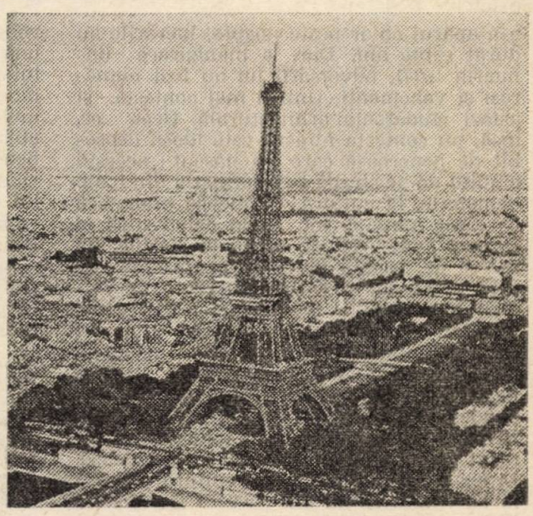

„Parisul este una și restul Franței e alta" — ne explică gazda noastră, citindu-ne pe față șocul produs de contactul direct cu viermuiala motorizată de pe autostrada ce ne conduce de la aeroport spre inima orașului. Într-adevăr, marea metropolă cu cele două milioane de mașini care intră și ies zilnic prin porțile sale, cu cei peste opt milioane și jumătate locuitori, un adevărat popor, este pe harta Franței ca un cap enorm pe un trunchi normal.

Vecini cu istoria

...Domiciliul nostru de parizieni de șase zile se află lîngă Esplanada Invalizilor și Domul ce adăpostește mormîntul lui Napoleon. Sîntem, cum s-ar zice, vecini cu istoria. Iată o expresie care se potrivește de minune oricărui loc din oraș. Aproape orice drum din Paris duce în istorie...

O luăm în primul rînd pe cel spre celebra Place de la Concorde, de unde flacăra revoluției a luminat istoria Franței, dar și a multor altor popoare. De aici, din Place de la Concorde, urcă domol, străjuită de castani, spre Arcul de Triumf (mai mare de cîteva ori decît replica sa bucureșteană) cea mai cunoscută, cea mai visată, cea mai vizitată stradă a Europei : Champs Elysées. Parcurgem încet, cu minuție, cei trei kilometri celebri ai arterei în mijlocul căreia curge un furnicar automobilistic de neînchipuit : o sută de mii de mașini se află, zilnic, aici într-un adevărat „perpetuum mobile". Champs Elysées este un formidabil centru comercial și financiar, unde lucrează peste 20 000 de salariați.

Arhitecții de azi ai Parisului au reușit, nu fără dificultate, cu grija de a nu strivi farmecul de epocă al orașului, să planteze edificii moderne, să găsească soluții ingenioase de segregare a circulației, introducînd vehiculele pe sub planșeul imobilelor. Cartierul numit „La Défence", cu „zgîrie-norii" săi, este un exemplu de adaptare urbanistică a Parisului la ritmurile vieții moderne.

Beaubourg : citadela modernă a culturii

A vorbi, fie și pe scurt, de Parisul modern și a omite Centrul Național de Artă și Cultură „Georges Pompidou" e ca și cum ai fotografia orașul fără Turnul Eiffel. Ridicată în inima orașului, pe platoul Beaubourg, din inițiativa fostului președinte al Franței, clădirea centrului are o alură arhitectonică neconvențională : o alcătuire de oțel și sticlă, amintind de un peisaj industrial. Ruptura cu ansamblul clasic al clădirilor care o înconjoară este atît de netă, încît pentru vizitator șocul e foarte puternic. Închipuiți-vă apariția peste noapte a unei rafinării pe Calea Victoriei din București ! Centrul de la Beaubourg

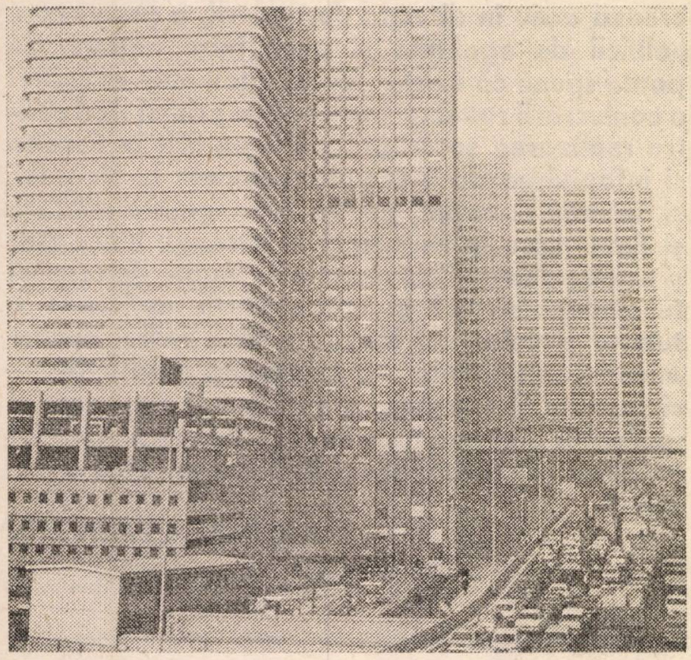

„Zgîrie-nori" în peisajul parizian : cartierul „La Défense"

„Control de identitate" a autovehiculului la Citroën

n-a apărut chiar peste noapte, lucrările au durat șapte ani. Dar, la inaugurare (ianuarie 1977), adversarii lui au fost numeroși și vehemenți. Unii îi mai contestă și astăzi ciudățenia arhitecturală. Ceea ce, însă, nu contestă nimeni este ideea deosebit de generoasă care l-a născut : accesul omului de pe stradă la informația din toate domeniile, la cultură. O imensă bibliotecă ce oferă aproape tot, de la beletristică la cursuri audio-vizuale de limbi străine, un sector de creație industrială, muzeul de artă modernă, o secție rezervată dezvoltării aptitudinilor practice și artistice ale copiilor, muzică, teatru, cinema, iată pe scurt activitățile care fac din Beaubourg un adevărat palat al culturii și artei, dar un palat de o factură deosebită care nu ascunde, ci oferă. Totul este la vedere, omul își caută singur ceea ce îl interesează, nimeni și nimic nu-l reține, nu-l intimidează. El nu accede la cultură, ci cultura coboară la el — iată ce mi s-a părut a fi valoarea ideii pe care o personifică acest experiment inedit care este Centrul Național de Cultură.

Mărturii ale colaborării

...Să părăsim, însă, pentru cîteva momente, marea metropolă în favoarea unui traseu care, pentru delegația de ziariști din care am făcut parte, prezintă un interes special : cel al relațiilor franco-române. Un traseu care începe, firește, în istorie, continuîndu-se, substanțial, în prezent și anunțîndu-și un viitor consistent. Ne aflăm la Flins, o mică localitate în apropierea Parisului, unde întîlnim o rudă apropiată a tinerei industrii românești de automobile : RENAULT. Mai precis, una din fabricile cele mai moderne ale cunoscutei regii naționale franceze, care ne dezvăluie, spre satisfacția noastră de parteneri, o calitate de căpătîi a francezului de astăzi, și anume aceea de creator, de stăpîn și mînuitor de tehnică de vîrf, într-o industrie unde competiția mondială este poate mai exigentă decît în oricare dintre celelalte domenii ale producției materiale. La Flins se fabrică două turisme din gama Renault : R.18 și R.5. Sîntem conduși pe fluxul de fabricație, mai întîi într-o hală cu aspect de farmacie, aproape complet robotizată, unde se încheagă caroseria mașinii. Un control final computerizat dă certificat de calitate ambutisajului, după care carapacea de oțel își dă un „rendez-vous" aerian cu motorul, aterizînd împreună la capătul benzilor de montare. Aici intervin, de o parte și de alta a benzii, oamenii. În cîteva minute, toaleta autoturismului este completă și piloții de încercare abia prididesc să scoată de pe cele trei benzi mașinile echipate de drum. În curînd — ni se explică — în cadrul programului de cooperare cu industria românească, vom putea revedea întreg acest flux tehnologic de ultimă oră a tehnicii și la Pitești.

...*Aulnay* — o altă mică localitate în vecinătatea Parisului, unde, într-un peisaj de o factură parcă turistică, tronează, paradoxal, deasupra unor clădiri cu aspect de grup hotelier, o firmă industrială : CITROËN. Refacem un traseu asemănător celui de la „Renault", însoțiți de un tînăr tehnician volubil și pasionat. Ne explică, cu competență și insistență, fiecare operație din cele cîte compun tehnologia de foarte înalt randament prin care trece celebrul autoturism Citroën CX — un fel de bolid care atinge 200 km la oră și în construcția căruia rafinamentul francez se îmbină ingenios cu exigențele moderne ale unui asemenea produs : economicitate, confort, siguranță. În trecut, la Citroën s-a inventat tracțiunea pe roțile din față și tehnicienii firmei sînt mîndri de această idee simplă dar eficientă de a pune boii înaintea carului. Au suficiente motive de mîndrie și pentru performanțele actuale ale tehnologiei lor, care, ca și la „Renault", ca și la Craiova, după cum sîntem asigurați, se situează la cele mai înalte cote actuale ale unei asemenea industrii.

Centrul de pe platoul Beaubourg : modernitate insolită, cultură la un nou grad de accesibilitate

Confluențe româno-franceze

Industria de automobile nu este singurul domeniu care asociază ideii de cooperare numele României și Franței. Multe altele, cum sînt informatica, electronica, telecomunicațiile, aeronautica, consolidează și dezvoltă tradiția legăturilor economice dintre cele două țări. Franța este al 5-lea partener economic al României, iar aceasta, al 3-lea în relațiile economice ale Franței cu țările socialiste din Europa.

România și Franța se întîlnesc consonant și pe alte planuri, cum este, spre exemplu, cel al concepțiilor și atitudinii față de problemele lumii de astăzi. *„Franța, ca și România,* — ne explică domnul Beauchataud, subdirector pentru relațiile cu Europa de Est la Ministerul Afacerilor Externe — *au același atașament față de principiile care trebuie să guverneze relațiile dintre state, aceiași concepție și atitudine activă favorabile destinderii, dezangajării militare și dezarmării, același respect pentru independența și suveranitatea națională a tuturor statelor. Iată ce face din apropiatul dialog la nivel înalt româno-francez nu numai o etapă de vîrf în evoluția legăturilor dintre cele două țări, ci și un moment de referință în peisajul politic european și mondial".*

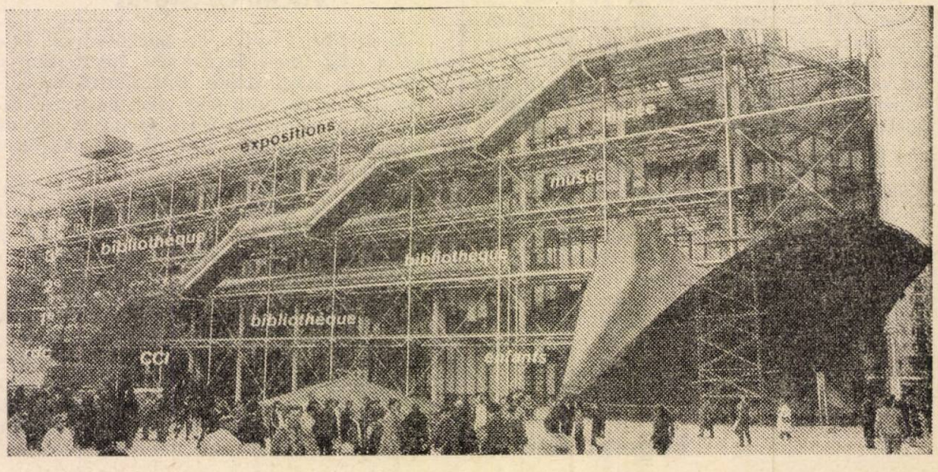

DAMASC

Sesiunea Consiliului Naţional Palestinian

La 15 ianuarie a.c., s-au deschis, în capitala siriană, lucrările celei de-a 14-a sesiuni a Consiliului Naţional Palestinian (parlamentul), forumul suprem al Organizaţiei pentru Eliberarea Palestinei (O.E.P.), recunoscută pe plan mondial ca singurul reprezentant legitim, autorizat, al poporului palestinian. La această sesiune au fost invitate să asiste, pentru prima oară, şi delegaţii dintr-o serie de ţări prietene, din partea unor partide şi organizaţii politice din ţările socialiste, din alte ţări ale Europei, Asiei şi Africii. Din partea Partidului Comunist Român la sesiune participă o delegaţie formată din tovarăşii Mihai Dalea, membru supleant al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., vicepreşedinte al Consiliului Naţional al Frontului Unităţii Socialiste, Vasile Pungan, membru al C.C. al P.C.R., şi Constantin Vasiliu, adjunct de şef de secţie la C.C. al P.C.R.

Sesiunea a fost inaugurată de Khaled Al-Fahoum, preşedintele Consiliului Naţional Palestinian, şi de preşedintele ţării gazdă, Hafez Al Assad, care au rostit cuvîntări.

Consiliul va examina darea de seamă a Comitetului Executiv al O.E.P., Programul politic al unităţii naţionale elaborat în comun de toate organizaţiile mişcării de rezistenţă palestiniene. Ordinea de zi prevede, de asemenea, alegerea noului Comitet Executiv al Consiliului Naţional Palestinian.

În numele Comitetului Central al Partidului Comunist Român, al secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, participanţilor la cea de-a 14-a sesiune a Consiliului Naţional Palestinian, întregului popor palestinian, le-a fost adresat un mesaj de fierbinte salut tovărăşesc, împreună cu sentimentele de prietenie şi solidaritate ale comuniştilor şi ale tuturor oamenilor muncii din România socialistă.

Comuniştii, întregul popor român — se spune în mesaj — urmăresc cu viu interes şi profundă simpatie lupta justă a poporului palestinian pentru realizarea aspiraţiilor sale legitime la autodeterminare şi dezvoltare independentă, activitatea susţinută a Consiliului Naţional Palestinian, a Organizaţiei pentru Eliberarea Palestinei, în vederea realizării unităţii de acţiune a poporului palestinian în eforturile pentru soluţionarea problemelor sale vitale.

Mesajul subliniază că poporul român — care de-a lungul istoriei sale a cunoscut timp de secole dominaţia şi asuprirea străină şi a trebuit să ducă o luptă susţinută pentru a-şi apăra dreptul la o viaţă liberă, de sine stătătoare — înţelege şi sprijină activ lupta de eliberare a popoarelor, pentru apărarea independenţei şi suveranităţii naţionale, pentru a deveni deplin stăpîne pe propriile destine. În acest spirit, Partidul Comunist Român, România socialistă acordă o atenţie deosebită evoluţiei situaţiei din Orientul Mijlociu, pornind de la sentimentele de profundă şi sinceră prietenie pe care poporul român le nutreşte faţă de popoarele arabe, de la legăturile tradiţionale pe care le avem cu aceste ţări, de la interesele asigurării păcii şi colaborării în această regiune şi în întreaga lume. Ţara noastră — se spune în mesaj — s-a pronunţat şi se pronunţă în modul cel mai consecvent pentru reglementarea pe calea politică, prin tratative, a problemelor din Orientul Mijlociu, pentru o soluţie globală care să ducă la instaurarea unei păci trainice şi juste, pe baza retragerii Israelului din teritoriile arabe ocupate în urma războiului din 1967, a soluţionării problemei poporului palestinian, în conformitate cu dreptul său la autodeterminare, — inclusiv la constituirea unui stat propriu, independent, — a asigurării independenţei şi integrităţii teritoriale a tuturor statelor din zonă. România a subliniat, întotdeauna, cu cea mai mare fermitate, că realizarea unei păci durabile în regiune, asigurarea securităţii şi liniştii tuturor statelor din această parte a lumii, este de neconceput fără soluţionarea justă a problemei poporului palestinian. Ne-am exprimat în modul cel mai clar poziţia potrivit căreia această problemă fundamentală pentru edificarea păcii în Orientul Mijlociu nu poate fi rezolvată decît cu participarea directă, nemijlocită, la tratative, a poporului palestinian, a Organizaţiei pentru Eliberarea Palestinei, exponent legitim, autentic şi recunoscut al acestuia.

Mesajul arată în continuare că partidul şi statul nostru au desfăşurat şi desfăşoară o activitate susţinută în favoarea cauzei poporului palestinian, acordîndu-i întregul sprijin politic, diplomatic, moral şi material. După cum se ştie, Partidul Comunist Român a fost printre primele care au stabilit raporturi strînse cu Organizaţia pentru Eliberarea Palestinei. De asemenea, ţara noastră se numără printre statele care au iniţiat înscrierea pe agenda O.N.U. a problemei palestiniene, precum şi a rezoluţiei prin care se acordă O.E.P. statutul de observator la Organizaţia Naţiunilor Unite. Numeroasele întîlniri şi convorbiri pe care secretarul general al partidului nostru, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, le-a avut cu tovarăşul Yasser Arafat, precum şi cu alţi reprezentanţi ai O.E.P. şi membri ai Consiliului Naţional Palestinian s-au înscris ca momente deosebit de importante în întărirea prieteniei româno-palestiniene.

Apreciem — se relevă în mesaj — că, în prezent, este mai necesar ca oricînd să fie intensificate eforturile pentru a se ajunge la o soluţionare politică globală a conflictului, să se acţioneze cu fermitate sporită în direcţia găsirii căilor de participare a tuturor ţărilor şi părţilor interesate la reglementarea problemelor din această regiune, pentru întărirea colaborării şi solidarităţii între ţările arabe. În acest sens, o deosebită importanţă ar avea realizarea unei reuniuni internaţionale — fie prin reconvocarea Conferinţei de la Geneva, fie sub altă formă, — la care să participe toate ţările interesate, inclusiv Organizaţia pentru Eliberarea Palestinei ca reprezentant legitim al poporului palestinian, sub egida şi cu participarea activă a Organizaţiei Naţiunilor Unite. Considerăm că reglementarea globală, pe această cale, a problemelor complicate din Orientul Mijlociu corespunde pe deplin intereselor tuturor popoarelor din regiune, cauzei păcii în întreaga lume. Noi dorim — şi militäm activ — pentru a se ajunge la o asemenea reglementare, astfel ca poporul palestinian să-şi vadă cît mai curînd împlinite aspiraţiile firesti de a avea un stat propriu, independent, de a-şi putea concentra, în linişte şi pace, eforturile în direcţia dezvoltării sale libere, de sine stătătoare, pe calea progresului şi bunăstării.

În continuarea mesajului sînt reafirmate orientările fundamentale ale politicii externe a României, în condiţiile evoluţiei lumii contemporane, condiţii care fac imperios necesar ca toate popoarele, forţele progresiste, înaintate, de pretutindeni să-şi unească eforturile şi să conlucreze tot mai strîns pentru lichidarea cu desăvîrşire a vechii politici imperialiste de inegalitate şi asuprire, pentru întărirea cursului spre destindere, colaborare şi pace. Partidul şi poporul nostru — se subliniază în mesaj — sînt hotărîte să acţioneze, şi în viitor, cu întreaga răspundere pentru soluţionarea în interesul păcii şi colaborării a complexelor probleme cu care este confruntată omenirea, pentru destindere şi securitate, pentru edificarea unei lumi mai bune şi mai drepte pe planeta noastră.

Urînd succes deplin lucrărilor sesiunii, mesajul exprimă în încheiere convingerea că hotărîrile ce vor fi luate vor contribui la consolidarea unităţii palestiniene, vor crea noi posibilităţi în direcţia instaurării unei păci drepte şi durabile în Orientul Mijlociu, care să corespundă pe deplin intereselor vitale ale poporului palestinian şi celorlalte popoare din zonă, cauzei generale a păcii şi securităţii internaţionale.

1859 – 1979

Semnificația și ecoul internațional ale Unirii Principatelor Române

„La numai 11 ani de la revoluția din 1848 s-a înfăptuit unirea Moldovei cu Țara Românească — rod al luptei duse de masele populare, de cărturarii patrioți ai timpului, eveniment aplaudat cu simpatie de opinia publică internațională înaintată, care a marcat un moment istoric de importanță crucială în viața poporului român, punctul de plecare în formarea statului național unitar. Unirea Principatelor a reprezentat actul care a pus bazele statului național român modern"

NICOLAE CEAUȘESCU

Poporul nostru sărbătorește, în aceste zile, împlinirea a 120 de ani de la înfăptuirea actului de la 24 ianuarie 1859, prin care Muntenia și Moldova s-au unit — expresie a voinței naționale — într-un singur stat. Unirea Principatelor a consacrat astfel împlinirea aspirațiilor seculare ale poporului român de unitate națională, ca ideal politic, moral-patriotic și condiție vitală pentru înfăptuirea ulterioară a statului național unitar român, a celuilalt obiectiv, urmărit cu perseverență și eroism de-a lungul întregii sale istorii : independența și neatîrnarea. „Ideea unității naționale — *arăta tovarășul* Nicolae Ceaușescu *în strălucita expunere la Sesiunea solemnă, de la 1 decembrie 1978, a Comitetului Central al P.C.R., Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste și Marii Adunări Naționale, consacrată sărbătoririi a șase decenii de la făurirea statului național unitar român* — a fost înscrisă pe frontispiciul tuturor mișcărilor sociale ale românilor în perioada istoriei moderne. Unitatea națională s-a afirmat ca un țel major al revoluției de la 1848 din toate cele trei principate românești... Un moment hotărîtor pe drumul înfăptuirii statului național unitar român l-a constituit unirea Moldovei cu Țara Românească, la 24 ianuarie 1859, cînd au fost puse bazele statului modern — România. Prin lupte și jertfe grele, poporul nostru a cucerit, în războiul din 1877, independența de stat a României".

Așadar, în perspectiva istorică, lupta pentru realizarea unirii și independenței naționale apare ca o coordonată permanentă, fundamentală, a gîndirii, sentimentelor și acțiunii poporului român, a însuși devenirii sale. Bucurîndu-se de un larg ecou, de simpatia și aprobarea opiniei publice internaționale, a presei progresiste, unirea din 1859 — act cu profunde și obiective temeiuri istorice — își identifică sursele în întreaga dezvoltare anterioară a poporului român și, totodată, se constituie într-un punct de referință pentru toate eforturile desfășurate, în continuare, pentru cucerirea independenței depline și făurirea statului național unitar.

Idealurile și aspirațiile de unitate, independență și dreptate socială, care au animat masele populare — adevăratele făuritoare ale unirii — și cugetele progresiste ale acelor ani, și-au aflat autentica împlinire în evul contemporan, al edificării socialismului pe pămîntul unitar și liber al României. Iată de ce, sărbătorirea, în aceste zile, a unirii de la 1859, se constituie nu numai într-un omagiu adus înaintașilor și faptelor lor, ci și într-o puternică manifestare a trainicei chezășii, a afirmării depline a aspirațiilor de unitate, independență și progres ale poporului român.

Unirea Moldovei cu Muntenia, din anul 1859, își are suportul în conștiința străveche a unității etnice și lingvistice a românilor de pretutindeni. Ideea formării unui stat unitar — eliberat deplin și definitiv de jugul opresiunii străine, în care întregul popor român să-și afirme identitatea națională — a dominat gîndirea social-politică a înaintașilor noștri, a cărturarilor patrioți, devenind, în epoca modernă, idealul suprem al întregii națiuni române, țelul ei politic fundamental. Astfel, conștiința poporului român și-a asimilat și a prezervat continuu ideile și proiectele de acțiune politico-diplomatice și militare ale unor eminenți conducători de țară și de oaste, ca acelea ale Basarabilor și Mușatinilor, ale lui Mircea cel Bătrîn, Iancu de Hunedoara, Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare, Radu de la Afumați, Petru Rareș — personalități legate de lupta poporului român pentru apărarea și împlinirea idealului lui dintotdeauna de unitate și independență națională. Expresia superioară a acestor tendințe de unitate în cadrul societății medievale a fost cea dintîi unire înfăptuită de Mihai Viteazul la anii 1600—1601. Sub conducerea voievodului care a întruchipat, în gradul cel mai înalt, ideea de independență politică și, totodată, de unitate statală românească, masele populare au înfăptuit, în urmă cu aproape patru secole, un act la temelia căruia s-a aflat conștiința unității milenare a tuturor românilor.

Memoria unirii de la 1600 s-a transmis din epocă în epocă, de la generație la generație. Dreptul imprescriptibil la unitate și independență a poporului român a constituit o dominantă a gîndirii și acțiunii politice, diplomatice, militare și culturale, ale marilor domnitori munteni și moldoveni din următoarele două veacuri, ca și ale principilor Transilvaniei. Aceleași idealuri au înaripat mintea, inima și pana celor mai înaintate personalități ale culturii românești din secolele XVII—XVIII, au format substanța multor scrieri tipărite în toate cele trei țări române, alimentînd aspirația seculară de unitate a tuturor românilor în granițele lor firești.

La începutul secolului al XIX-lea, prefacerile înnoitoare, petrecute în structura social-economică a țărilor române, au pus, cu stringență, la ordinea zilei, problema făuririi unității naționale ca o cerință legică, obiectivă, a progresului societății românești, în ansamblul ei. În 1821, revoluția lui Tudor Vladimirescu a marcat începutul marelui efort de așezare pe temelii noi a acestei societăți, iar hotărîrea de a înfăptui unirea a primit o expresie deosebit de pregnantă în timpul revoluției de la 1848, care a izbucnit aproape simultan în toate țările române. Avînd un caracter unitar, evenimentele revoluționare de la 1848 au plasat în centrul lor cerințele emancipării de servituțile feudale, ale introducerii libertăților democratice burgheze, ale înlăturării dominației străine și realizării unității și independenței naționale. Exprimînd o gîndire și o simțire comune, o voință unică, animînd cu aceeași forță pe cei ce trăiau de o parte și de alta a Milcovului, de o parte și de alta a Carpaților, marele patriot și revoluționar român Nicolae Bălcescu scria în 1850 : „Vrem să fim o națiune puternică și liberă prin dreptul și datoria noastră, pentru binele nostru și al celorlalte nații, căci voim fericirea noastră și avem o misie a împlini în omenire... Aceste condiții de putere de care avem nevoie nu le putem găsi decît în solidaritatea tuturor românilor, în unirea lor într-o singură națiie, unire la care sînt meniți prin naționalitate, prin aceeași limbă, religie, obiceiuri, sentimente, prin poziția geografică, prin trecutul lor și, în sfîrșit, prin nevoia de a se păstra și mîntui".

Bogata moștenire ideologică și culturală a revoluționarilor de la 1848, puternicele tradiții democratice, idealurile de unitate și libertate națională au fost preluate, amplificate și ridicate pe noi trepte, în deceniul următor, de forțele progresiste, de masele populare, de întregul popor român. De asemenea, noua conjunctură internațională, creată prin redeschiderea „chestiunii orientale" în 1853 și războiul Crimeii — punct culminant al manifestării rivali-

24 ianuarie 1859 : Adunarea Electivă de la Bucureşti hotărăşte alegerea lui Alexandru Ioan Cuza ca domnitor. Unirea a fost înfăptuită

tăţilor şi conflictelor de interese existente între marile puteri, la mijlocul secolului al XIX-lea — a creat condiţii noi, favorabile pentru ca unirea să se poată realiza peste cîţiva ani. Cauza românească s-a impus la Congresul de la Paris ca o chestiune europeană ; fără să dea, însă, acestei cauze o soluţie conformă cu aspiraţiile obiective aflate la temeliile sale, Congresul a decis totuşi, sub impulsul acuităţii problemei, — ceea ce a constituit o noutate în istoria europeană — consultarea voinţei poporului român prin intermediul unor adunări ad-hoc.

În acel moment, în care puterile europene discutau soarta naţiunii române, lupta pentru unire intrase într-o fază nouă, antrenînd activ largi pături sociale, masele populare, toate minţile înaintate ale societăţii româneşti, care înţelegeau să acţioneze energic, atît pe plan intern, cît şi pe plan extern, pentru fructificarea integrală a posibilităţilor create de hotărîrea adoptată de Congresul de la Paris în legătură cu consultarea locuitorilor Moldovei şi Munteniei în privinţa viitorului lor. O serie de personalităţi de frunte ale vieţii politice, sociale şi culturale româneşti, numeroase gazete au susţinut ideea unirii, căutînd să concentreze toate energiile naţionale în slujba înfăptuirii măreţului ideal. Zeci şi zeci de memorii, adrese, petiţii au curs către cabinetele din Londra, Paris, Petersburg, Viena şi Constantinopol, cu intenţia de a obţine o acţiune mai hotărîtă din partea acelor cancelarii.

Ideal al poporului român, cauza nobilă a Unirii Principatelor a aflat un larg ecou şi un sprijin activ din partea unor eminente personalităţi ştiinţifice şi culturale europene, precum Jules Michelet, Saint Marc-Girardin, Thibault Lefèbvre, J. A. Vaillant, Paul Bataillard, Cernîşevski, Dobroliubov, Marc Antonio Canini etc., ca şi din partea unor influente ziare franceze, germane, ruse, belgiene sau britanice. Astfel, dînd curs admiraţiei şi simpatiei sale pentru lupta şi aspiraţiile românilor de unitate naţională, cunoscutul cărturar şi progresist francez Edgar Quinet afirma în anul 1856 : „Întregul Occident este mişcat de soarta voastră. Dorinţele, necesităţile, drepturile voastre fac de acum înainte parte din dorinţele şi drepturile societăţii europene... Problema voastră a devenit o problemă de interes şi de onoare pentru Europa. Va fi o Românie sau nu va fi nici onoare, nici libertate, nici garanţii, nici un fel de credinţă în Europa". La rîndul ei, gazeta pariziană „Revue de Paris" aprecia că, „dacă Principatele (Române, n.n.) ar forma un stat independent, acest stat ar fi unul dintre cele mai înfloritoare state ale Europei". „Ruşii — scria, la rîndul său, scriitorul democrat-revoluţionar N. C. Cernîşevski, în cunoscuta revistă «Sovremennik» — simpatizează cu dorinţa poporului român de a se uni într-un singur stat... A venit timpul recunoaşterii pentru această ţară bogată, generos înzestrată de natură, dar care n-a auzit decît tunetul armelor, în loc să aibă parte de brazda fertilă a plugului paşnic". La rîndul său, contele Cavour declara deschis că „guvernul piemontez va sprijini Unirea Principatelor într-un singur stat".

Voturile reprezentanţilor naţiunii în Divanurile ad-hoc, unde pentru prima dată fuseseră aleşi şi deputaţi ai ţărănimii clăcaşe, au demonstrat pregnant, în faţa întregii lumi, voinţa de Unire a Principatelor Române. Divanul din Bucureşti a votat în unanimitate pentru Unirea Principatelor, iar, cel din Iaşi, i-a urmat exemplul. La şedinţa Divanului Moldovei, din 7 octombrie 1857 — ziua pronunţării votului — Mihail Kogălniceanu dădea glas, cu o mare forţă de expresie, sentimentelor poporului : „Dorinţa cea mai generală, acea hrănită de toate generaţiile trecute, acea care este sufletul generaţiei actuale, acea care, împlinită, va face fericirea generaţiilor viitoare este Unirea Principatelor într-un singur stat, o unire care este firească, legiuită şi neapărată, pentru că în Moldova şi în Valahia sîntem acelaşi popor, omogen, identic ca nici un altul, pentru că avem acelaşi început, acelaşi nume, aceeaşi limbă, aceeaşi religie, aceeaşi istorie, aceeaşi civilizaţie, aceleaşi instituţii, aceleaşi legi şi obiceiuri, aceleaşi temeri şi aceleaşi speranţe, aceleaşi trebuinţe de îndestulat, aceleaşi hotare de păzit, aceleaşi dureri în trecut, acelaşi viitor de asigurat şi în sfîrşit aceeaşi misie de împlinit... Această unire o dorim nu pentru ca să lovim drepturile şi să ameninţăm pacea altora, ci numai pentru ca să asigurăm drepturile şi pacea noastră... împlinind o vie dorinţă a naţiei noastre".

În pofida obstacolelor ridicate de unele puteri europene, poporul român a găsit calea pentru a înfăptui Unirea Principatelor prin îndoita alegere a colonelului Alexandru Ioan Cuza ca domnitor al Moldovei şi al Ţării Româneşti. Alegerea lui Cuza în Moldova, la 5 ianuarie 1859, a fost considerată ca triumful ideilor înnoitoare, unioniste şi democratice. La Bucureşti, în zilele de 22—24 ianuarie 1859, cînd s-au desfăşurat lucrările Adunării Elective, prezenţa maselor largi populare, care veniseră pe Dealul Mitropoliei la chemarea tribunilor unionişti, a fost şi mai impunătoare ca în capitala Moldovei. Peste 30 000 de oameni — lucrători, meseriaşi, mici comercianţi şi ţărani din preajma Bucureştilor — stăteau în jurul Adunării pentru a încuraja şi sprijini la nevoie pe deputaţii unionişti. În aceste împrejurări, demonstrînd, încă o dată, rolul hotărîtor al maselor populare, al întregului popor în făurirea de sine stătătoare a propriilor destine, a avut loc, la 24 ianuarie, alegerea, în unanimitate, a lui Alexandru I. Cuza şi ca domnitor al Ţării Româneşti. Unirea Principatelor Române era un fapt împlinit, sancţionat prin voinţa poporului român. Cu deplin temei avea să exprime, cîţiva ani mai tîrziu, marele patriot, om politic şi unionist român, Mihail Kogălniceanu, în cuvinte puţine, aşa cum adeseori sînt formulate marile verdicte ale istoriei, paternitatea actului unirii de la 1859 : „Unirea, naţiunea a făcut-o".

La fel ca şi în alte momente decisive din istoria sa, poporul român a dovedit, prin actul unirii de la 1859, că el şi numai el este făuritorul propriilor destine, că acţiunea energică a maselor populare, susţinută de exponenţii progresişti ai naţiunii, este determinantă. Unirea n-a fost un act de simplă conjunctură, n-a fost un dar făcut poporului român la masa tratativelor purtate de puteri străine, ci opera întregului popor, hotărît să-şi realizeze drepturile sale legitime de unitate şi independenţă.

Realizat cu abilitate şi îndrăzneală, cu limpezimea şi luciditatea conştiinţei istorice, actul de la 24 ianuarie s-a bucurat de sufragiile opiniei publice progresiste din lume. „Trebuie să recunoaştem — scria Saint Marc-Girardin — că această dublă alegere este un mare pas înainte către unirea completă a Principatelor". „Românii fac prin ei înşişi şi fără a consulta Europa ceea ce cred că trebuie să facă" — adăuga eminentul publicist, remarcînd spontaneitatea şi spiritul de independenţă ce prezidaseră la înfăptuirea acestui act. „Autonomia română şi libertatea română

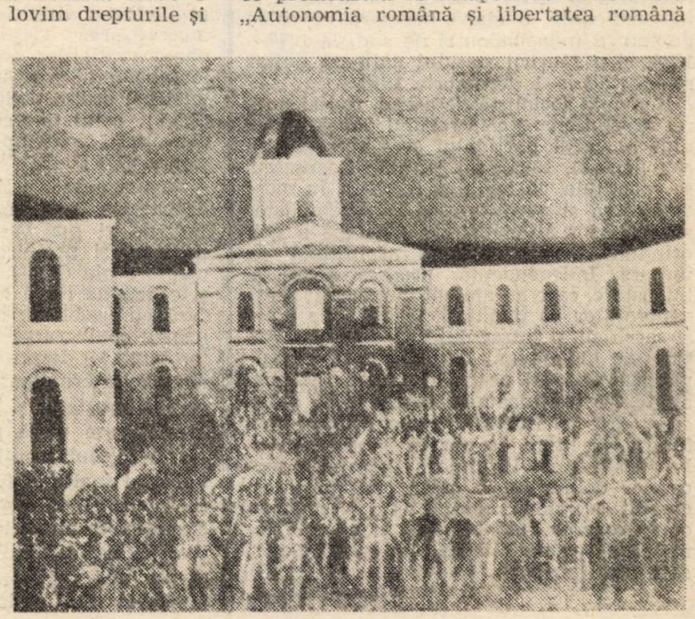

Hora Unirii la Craiova (Tablou în ulei de Theodor Aman)

— nota Victor Hugo — fac acum parte esențială din civilizația Europei". Apreciind tactul și ingeniozitatea unioniștilor, ziarul „Le Siècle" încheia : „Nu avem oare noi dreptate să spunem că spiritul național al unui popor triumfă asupra tuturor piedicilor ?"

Dubla alegere a lui Cuza ca domnitor al ambelor Principate Române a fost apreciată de consulul Franței la București ca o „manifestare cu adevărat națională", iar cunoscutul revoluționar și om politic maghiar Lajos Kossuth, subliniind spiritul de dăruire al patrioților români în lupta pentru unire, nota : „Un astfel de spirit este necesar ca un popor să întemeieze patria sa, sau s-o reconstituie, dacă a pierdut-o".

Semnificația Unirii Principatelor a fost relevată de ziarul „Kolozsvari Közlöny" care aprecia evenimentul drept „o demonstrație care face cinste poporului român, o victorie rar întîlnită în istorie", iar „Kronstädter Zeitung" scria că „ziua de 24 ianuarie este o zi memorabilă, peste generații, a poporului român. Puține popoare de pe globul pămîntesc au realizat cu sacrificii mai mari o operă patriotică atît de măreață".

Unirea din 1859 a deschis noi căi și perspective luptei politice pentru promovarea intereselor românești pe plan extern și, în primul rînd, intensificării acțiunilor diplomatice în vederea dobîndirii independenței naționale. Anii de domnie a lui Alexandru Ioan Cuza, politica sa europeană au marcat o nouă etapă în procesul de afirmare și consolidare pe plan internațional a tînărului stat național român. Dovedind o luminoasă conștiință a drepturilor istorice ale românilor, cu tactul diplomatic, dîrzenia și mîndria patriotică ce l-au caracterizat, domnitorul Cuza a apărat, cu consecvență, prestigiul țării, pregătind totodată calea spre deplina independență de stat a României.

În anii ce au urmat unirii, diplomația română și-a intensificat eforturile în direcția promovării unei politici externe, care să asigure țării un statut de sine stătător, atît în raporturile sale cu Imperiul Otoman, cît și cu celelalte puteri europene, pentru crearea unor condiții de natură să faciliteze obținerea independenței.

Eveniment epocal în istoria României, unirea din 1859 a pus bazele statului național român modern, a permis angajarea țării noastre pe drumul progresului și civilizației pe multiple planuri. Consolidarea noului stat a dus la accelerarea dezvoltării social-economice a țării, a constituit cadrul pentru înfăptuirea unui șir de reforme progresiste în diferite domenii de activitate. Unirea din 1859 a fost, deci, o importantă etapă preliminară impusă de realitatea obiectiv-istorică românească și internațională, o etapă necesară pe calea dobîndirii independenței de stat, la 1877—1878, și a făuririi statului național unitar român, de la 1 decembrie 1918.

România socialistă de astăzi, rod al operei revoluționare a întregului popor, strîns unit în jurul partidului și a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se constituie, cu legitimă mîndrie, în moștenitoarea și promotoarea, la nivelul istoric superior al etapei de edificare a noii orînduiri, a idealurilor și aspirațiilor de unitate, independență, progres social și bunăstare, care au animat gîndirea și fapta generațiilor de înaintași, trecutul de luptă și sacrificii al întregului popor român. Astăzi, la 120 de ani de la Unirea Principatelor, poporul nostru cinstește, așa cum a făcut-o întotdeauna, memoria și opera celor care au înfăptuit mărețul eveniment înscris cu litere de aur în istoria patriei. Le cinstește cu legitima satisfacție a succeselor dobîndite pe calea construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, cu încrederea nestrămutată în viitorul luminos al patriei libere, independente și suverane de astăzi.

Radu Toma

NAȚIUNILE UNITE

Reluarea lucrărilor celei de-a 33-a sesiuni a Adunării Generale

Întrerupte la 21 decembrie 1978, lucrările sesiunii Adunării Generale a O.N.U. au fost reluate la 15 ianuarie, anul curent, urmînd ca ele să se încheie peste zece zile. Este în practica Organizației ca, atunci cînd dezbaterea unor probleme aflate pe ordinea de zi să nu poată fi terminată în anul în care s-a deschis respectiva sesiune, Adunarea Generală să-și reia, după o pauză de cîteva săptămîni, lucrările în cursul lunii ianuarie a anului următor.

Caracterizată de observatori și specialiști ca o „sesiune de lucru", cea de-a 33-a sesiune a Adunării Generale a dezbătut pînă acum, practic, principalele probleme ce interesează statele și popoarele întregii lumi : necesitatea respectării principiilor dreptului internațional și a repudierii politicii de forță ; imperativul consolidării cursului spre destindere, pace, securitate ; adoptarea unor măsuri practice de oprire a cursei înarmărilor și dezarmare și, în primul rînd, de dezarmare nucleară ; soluționarea pe cale politică a stărilor de tensiune și conflict, a tuturor problemelor litigioase dintre state ; democratizarea vieții internaționale ; lichidarea vestigiilor colonialismului, neocolonialismului și apartheidului ; edificarea unei noi ordini politice și economice mondiale ; rolul tinerei generații în procesul dezvoltării contemporane ; creșterea eficienței O.N.U. ș.a.

Participarea activă a României la dezbaterea problemelor aflate pe ordinea de zi s-a bucurat de o largă recunoaștere și prețuire din partea statelor membre ale O.N.U. Propunerile concrete și concepția clară a țării noastre în legătură cu probleme de importanță capitală pentru conlucrarea în pace a tuturor țărilor lumii — dezarmarea, noua ordine economică internațională, problematica tineretului, creșterea și întărirea rolului O.N.U. în întreaga viață politică internațională — au reținut atenția și interesul cel mai adînc al înaltului forum mondial. Rezoluțiile inițiate de România sau cele la care a participat în calitate de coautor, în problemele menționate mai sus sau în altele de nu mai puțină însemnătate, au demonstrat încă o dată hotărîrea fermă a Republicii Socialiste România de a nu precupeți nici un efort pentru promovarea marilor cauze ale umanității.

Dovadă a prețuirii de care se bucură politica externă a României este și interesul cu care au fost primite la O.N.U. două importante documente românești, difuzate ca documente oficiale ale Adunării Generale. Este vorba de *Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu* la sesiunea solemnă comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste și Marii Adunări Naționale, consacrată aniversării a 60 de ani de la crearea statului național unitar român, și de *„Apelul Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România către parlamentele și guvernele tuturor statelor, către toate popoarele lumii"*, adoptat de sesiunea solemnă a Marii Adunări Naționale cu prilejul aniversării aceluiași eveniment. Cele două documente au fost publicate în toate limbile oficiale ale O.N.U., la punctul înscris pe agenda O.N.U., intitulat „Aplicarea Declarației privind întărirea securității internaționale".

Deschizînd lunile lucrările sesiunii reluate, Indalecio Lievano, ministrul de externe al Columbiei, s-a referit la contextul internațional complex în care se desfășoară dezbaterile, evidențiind profundele mutații ce au loc în lume și care s-au reflectat, în bună parte, la Națiunile Unite, transformînd tot mai mult Organizația într-un forum al tuturor statelor. El a accentuat asupra necesității de a se continua procesul de democratizare a Organizației și de îmbunătățire a metodelor și procedurilor sale de lucru. Adunarea Generală va proceda la examinarea punctelor privind politica de apartheid a guvernului Africii de Sud, unele aspecte legate de Conferința O.N.U. asupra științei și tehnologiei pentru dezvoltare, condiția femeii în lume, precum și unele probleme administrativ-financiare.

Lucrările sesiunii se vor desfășura pe comitete, urmînd ca data desfășurării ședințelor plenare ale Adunării Generale să fie stabilită ulterior.

G. S.

Parlamentului iranian i-a revenit sarcina să se pronunțe asupra programului prin care noul cabinet, condus de Shahpur Bakhtiar, și-a propus rezolvarea actualei crize

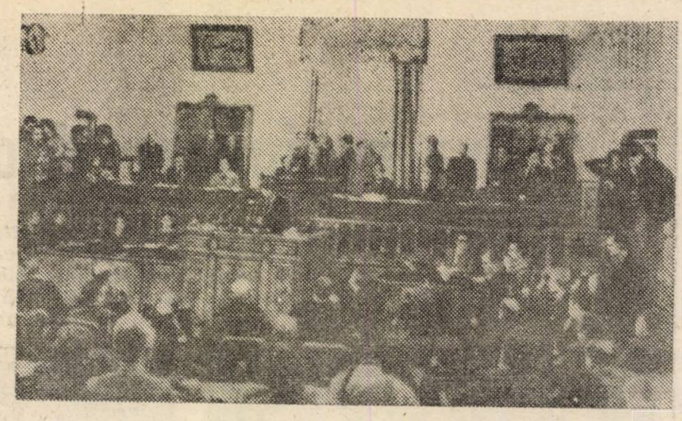

TEHERAN

O fază nouă

Formarea unui Consiliu de regență — care urmează să conducă țara după părăsirea ei, temporară, de către șahinșah — este apreciată ca un eveniment conturînd o „fază nouă" în actuala situație de criză din Iran. Pe aeroport, înainte de plecare, împreună cu împărăteasa Farah, în avionul care urma să-i poarte, după o scurtă escală în Egipt, în Statele Unite, șahinșahul a declarat presei : „Ceea ce are nevoie țara în prezent este o cooperare între toți cetățenii săi pentru repunerea în funcțiune a economiei. Am în vedere — a spus el — colaborarea tuturor iranienilor și sentimentul de patriotism al poporului iranian, necesare îndeplinirii acestei sarcini".

Alcătuit în conformitate cu prevederile constituționale, Consiliul de regență cuprinde nouă membri, printre care șeful guvernului, șeful statului major al armatei, conducătorii celor două camere parlamentare, președintele Curții Supreme, precum și alte personalități. Consiliului îi revine sarcina de a conduce statul iranian în perioada absenței din țară — pe o durată nedefinită — a șahinșahului Mohammad Reza Pahlavi. Se știe că una din condițiile prealabile ale plecării șahului a fost constituirea Consiliului de regență. Cealaltă condiție privea obținerea investiturii parlamentare de către noul cabinet civil, condus de premierul Shahpur Bakhtiar.

După un proces dificil de desemnare a tuturor componenților săi, guvernul Bakhtiar a definit și prezentat celor două camere parlamentare, spre aprobare, un „program în 17 puncte", destinat, în viziunea autorilor săi, să aducă răspunsuri adecvate problemelor cu care este confruntat Iranul în prezent. Printre obiectivele pe care și le-a propus noul cabinet — al patrulea cabinet format în cele 14 luni de agitație internă — figurează : ridicarea treptată a legii marțiale, instaurată la 8 septembrie anul trecut în 12 mari orașe iraniene ; eliberarea deținuților politici și despăgubirea celor care au suferit pe nedrept în închisori ; trimiterea în judecată a celor care s-au făcut vinovați de încălcarea drepturilor omului. Este prevăzută, de asemenea, organizarea de alegeri locale și naționale, la o dată apropiată. Se va acorda — s-a specificat — întreaga atenție colaborării cu liderii opoziției religioase șiite, a căror influență asupra cursului evenimentelor din ultimele luni este recunoscută. Vorbind despre plecarea șahului și despre un „sprijin tacit" pe care l-ar deține deja cabinetul său din partea conducerii religioase din interior, Shahpur Bakhtiar și-a exprimat speranța că, în viitorul apropiat, opoziția ayatollahului Khomeiny — lider al ierarhiei șiite, aflat, de 15 ani, în exil și stabilit de trei luni în Franța — ca și opoziția politică, grupată în cadrul Frontului Național, se va atenua.

În ceea ce privește politica externă, noul guvern iranian s-a pronunțat în favoarea întăririi legăturilor cu țările islamice și alte țări vecine „pe baza coexistenței și respectului reciproc". Ministrul afacerilor externe, Ahmed Mir-Fendereski, a declarat că „legăturile de prietenie și cooperare între Iran și țările occidentale se vor menține, cu condiția ca aceste țări să înțeleagă sensul profund al transformărilor ce se produc, în prezent, în Iran și să-l aprecieze la justa valoare. Atitudinea — a spus el — este aceeași și față de S.U.A., țară prietenă de multă vreme, cu care Iranul întreține relații economice, culturale și politice". În legătură cu Orientul Mijlociu, „politica iraniană va cunoaște o schimbare importantă și profundă în sensul prieteniei care ne leagă dintotdeauna de țările arabe" — a subliniat ministrul iranian.

Guvernul Bakhtiar a prezentat aceste obiective Senatului și Camerei inferioare, cerîndu-le sprijinul în eforturile depuse pentru încetarea tulburărilor politice și economice din țară. „Acum, cînd trezoreria este goală și cînd fabricile nu lucrează, vă rog să depuneți toate eforturile pentru ca acestea să-și reia activitatea" — a fost apelul adresat parlamentului de către noul prim-ministru.

Este evident că problemele care stau în fața noului guvern sînt extrem de complexe și dificile. Pe un fond de continuă și intensificată agitație internă, economia iraniană a intrat, în lunile din

MAREA BRITANIE

Greve de mari proporții

Reluarea activității parlamentare în Marea Britanie, după vacanța de iarnă, a avut loc, la începutul acestei săptămîni, în condițiile unei agravări fără precedent a situației sociale, încît, din nou — o dată cu moțiunea de cenzură înaintată de opoziția conservatoare, marți, în Camera Comunelor — au reînceput speculațiile referitoare la iminența alegerilor. Se pare că „iarna dificilă" (despre care vorbeau, nu demult, observatorii politici) a raporturilor dintre guvern și sindicate a început în același timp cu lanțul de greve declanșate în întreaga țară. Unii sînt de părere că este cea mai serioasă criză de după greva minerilor din 1974, care a determinat căderea guvernului condus de Edward Heath.

Întors din Guadelupa miercurea trecută, premierul James Callaghan a încercat să minimalizeze greva celor 100 000 de camionagii, dar sprijinul pe care aceștia l-au obținut din partea secretarului general al sindicatului transporturilor a agravat lucrurile. Greva șoferilor de pe camioanele-cisternă din Ulster a obligat guvernul să declare starea de urgență în provincie și, deși s-a reluat lucrul luni, situația este departe de a reveni la normal. Muncitorii căilor ferate au încetat și ei lucrul. La 22 ianuarie este prevăzută o grevă națională a muncitorilor municipali.

Datorită grevei camionagiilor, care continuă, o mare parte a industriei britanice este paralizată, din lipsă de materii prime și materiale. „British Leyland" și-a închis uzinele de la Cowley și Coventry. „Imperial Chemical Industries", cea mai importantă firmă a industriei chimice, a licențiat jumătate din personal și a anunțat că, în cîteva zile, ar putea înceta producția. „Dunlop", firma cea mai mare din domeniul cauciucului, și-a închis marile uzine. Oțelării, uzine mecanice și industria alimentară sînt grav atinse, de asemenea. Cel puțin 100 de nave sînt blocate în porturi. Magazinelor încep să le lipsească produsele alimentare. Ziarele duc lipsă de hîrtie. Peste un milion de persoane din nordul Angliei au probleme cu apa potabilă și cu căldura (datorită grevei muncitorilor de la aprovizionare). Comerțul exterior este, practic, nul de aproximativ o săptămînă. Dacă greva continuă — declara ministrul finanțelor la sfîrșitul săptămînii trecute — mai mult de un milion de șomeri se vor adăuga, în cîteva zile, celor 1,5 milioane șomeri deja înregistrați. La cererea premierului, toți miniștrii și-au anulat „week-end"-ul ; „Sunday Telegraph" scria că faptul „nu s-a mai petrecut de la criza Suezului".

Fundamentul acestei situații explozive il formează politica salarială a guvernului care insistă ca sporirile să nu depășească 5 la sută. Șoferii de pe camioane solicită 23 la sută ; muncitorii de la căile ferate — 40 la sută ; alte sectoare — sporiri asemănătoare. Recunoscînd gravitatea crizei, guvernul a creat, în fiecare regiune, „comitete de urgență". Dacă situația se va prelungi, s-ar putea introduce „starea de urgență" pe întreg teritoriul. Ar însemna un grav eșec pentru laburiști care, întotdeauna, au declarat că se pot înțelege cu sindicatele și că nu vor ajunge la o stare de lucruri asemănătoare celei din 1974.

S. Ț.

urmă, și, în special, după declanșarea grevelor în sectorul petrolier, într-un grav impas ; efectele acestei situații au fost resimțite de toate sferele vieții economice și sociale. „Întreaga industrie iraniană este, practic, paralizată de greve și lipsa combustibilului — a remarcat actualul ministru al economiei și finanțelor, Rostam Pirasteh. Repunerea în lucru va cere timp, iar, pentru moment, oprirea investițiilor străine și naționale face ca șomajul să atingă proporții catastrofale". Totuși — a considerat ministrul iranian al economiei — situația nu trebuie dramatizată", deoarece o reglementare a situației create în urma grevei petroliștilor — problema cea mai dificilă și mai urgentă de rezolvat — ar restabili, în opinia lui, încrederea cercurilor financiare. El a arătat, de altfel, că Iranul posedă încă rezerve monetare în valoare de 11—12 miliarde dolari, și a exprimat intenția pregătirii, în scurt timp, a unui proiect de relansare a industriei.

Știri sosite de curînd din Iran atestă reluarea activității în rafinăriile petroliere de la Teheran, Tabriz, Shiraz și Kermanchah. Potrivit cifrelor publicate la sfîrșitul săptămînii trecute de Compania națională a petrolului, producția de petrol s-ar fi dublat în numai cîteva zile. De asemenea, ziarul „Kayhan" din Teheran a anunțat că, în următoarele zile, exporturile de țiței vor fi reluate în anumite limite. În prezent, sînt purtate negocieri — în care revine un rol important forțelor de opoziție — cu muncitorii din transporturi pentru asigurarea aprovizionării cu combustibil a întregii țări. Recent, conducerea Consorțiului companiilor petroliere străine interesate în exploatarea petrolului iranian s-a întrunit la Londra pentru examinarea situației. Pe de altă parte, se mențin în grevă lucrătorii din telecomunicații, funcționarii din diferite sectoare. La Teheran și în alte localități, manifestațiile au continuat, dar fără a fi caracterizate de violența din săptămînile precedente. Semnificativ pentru atenuarea demonstrațiilor de protest a fost faptul că, pe 13 și 14 ianuarie, după șase luni, universitățile și o serie de școli superioare din capitală și alte mari orașe și-au reluat activitatea fără ca evenimentul să dea naștere la incidente.

În aceste condiții, a revenit parlamentului iranian să-și spună cuvîntul asupra programului noului guvern și, implicit, să-l asigure de sprijinul său. Cuvîntul „sprijin" a revenit, de altfel, cu insistență în luările de cuvînt sau comentariile pe marginea situației iraniene din ultima vreme. De fiecare dată, a fost subliniată necesitatea imperioasă a asistenței ce trebuie acordată de toți factorii responsabili — politici, economici, militari — încercărilor de restabilire a unei situații normale, de reinstaurare a calmului și ordinii în țară.

Pe de altă parte, ayatollahul Khomeiny a anunțat, de la reședința sa din apropiere de Paris, înființarea unui „Consiliu islamic al revoluției în Iran", care ar avea drept obiectiv instalarea unui guvern de tranziție și organizarea de alegeri pentru o Adunare Constituantă, însărcinată cu aprobarea unei noi Constituții.

M. Ionescu

ITALIA

Ora opțiunilor decisive

„Anul cel mai lung din istoria republicii", „anul Italiei", „un an memorabil, în rău, ca și în bine" — sînt cîteva din calificativele cu care 1978 a fost evaluat de presa italiană și internațională. O privire mai atentă dincolo de cortina scenei politice italiene îndreptățește, în bună măsură, asemenea definiții și lasă loc afirmației că anul care abia a început are toate premisele să nu fie un an de tranziție...

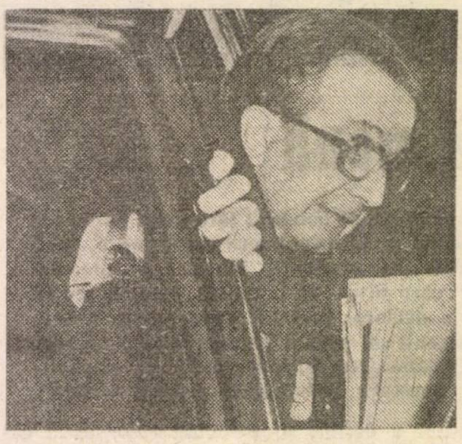

Premierul Giulio Andreotti a obținut, în sfîrșit, aprobarea de către guvernul său a „planului trienal". Ultimul cuvînt revine partidelor și sindicatelor

Participarea comuniștilor la conducerea treburilor țării — o necesitate stringentă. În imagine : Enrico Berlinguer, secretarul general al P.C.I.

1978 a fost anul uneia dintre cele mai grave crize de guvern, anul răpirii și asasinării lui Aldo Moro, al escaladei terorismului, al demisiei — fără precedent — a președintelui republicii, anul unor semnificative „teste" electorale. Dar acest „dramatic și amar" an 1978, cum îl caracterizează președintele P.C.I., Luigi Longo, a fost și anul intrării istorice, după treizeci de ani, a comuniștilor în majoritatea parlamentară, un an în care forțele democratice ale țării s-au regăsit, sub semnul urgențelor, pe terenul solidarității naționale. „Am trăit — scria «Corriere della Sera» — momente tragice, dar am evitat catastrofa. Încercările prin care am trecut și pe care le-am depășit ne determină să privim spre anul care a început fără iluzii, dar și fără spaime. Trebuie să înfruntăm încercări poate mai drastice, dar avem oarecari speranțe de a le putea depăși".

Redresare economică, redresare socială și morală ; sînt cele trei puncte de plecare de care vor depinde definițiile pe care, în 1980, le va primi anul politic italian ce abia a demarat.

MARATONUL „PLANULUI PANDOLFI". Amînată de la 3 la 5 ianuarie, dezbaterea guvernamentală asupra „planului trienal" (1979—1981) de dezvoltare a Italiei a avut loc abia la 10 ianuarie, prelungindu-se pînă spre miezul zilei de 11. Elaborat, dezbătut și, în sfîrșit, aprobat de membrii cabinetului Andreotti, „planul Pandolfi" (după numele ministrului trezoreriei care, în august, a formulat termenii unei „baze de discuții") urmează să fie trimis, săptămîna aceasta, la sediile forțelor politice și sociale. În imposibilitate de a face o analiză tehnică a documentelor (planul n-a fost încă dat publicității, deși anumite paragrafe „au scăpat" — întîmplător se spune — pe porțile palatului Chigi), comentatorii se limitează să reliefeze implicațiile lui politice. Simple speculații deocamdată.

Odată textul cunoscut, se va vedea dacă el va fi într-adevăr nou, așa cum s-a promis, adică dacă guvernul a ținut seama de diversele poziții manifestate în timpul lungii dezbateri ce a avut loc între partide și mișcarea sindicală pe marginea opțiunilor prioritare de politică economică, necesare pentru crearea de noi locuri de muncă, în special în Mezzogiorno. Conținutul cu care au fost umplute paginile „planului Pandolfi" va reprezenta — se consideră la Roma — o piatră de încercare pentru guvern și, în perspectivă, pentru însăși noua majoritate parlamentară, născută în martie anul trecut.

Premise ale unei însănătoșiri socio-economice există. Anul 1978 le-a creat : rata inflației a scăzut de la 18 la 12,5 la sută, deficitul balanței de plăți a fost stăvilit. „Pentru prima oară în zece ani, viteza noastră de cădere s-a redus" — scrie „Corriere della Sera". Optimismul este, însă, prudent. Fiindcă bilanțul pe 1978 este și un bilanț al posibilităților pierdute, disparitatea rezultatelor — de la un sector la altul — fiind adesea enormă. Un exemplu : în primele 11 luni ale lui '78, schimburile comerciale cu străinătatea înregistrau prima balanță activă după 36 de ani — 190 miliarde lire. Pe ramuri, diferențele sînt, însă, „abisale" (L'Unità) : industria chimică are o balanță negativă de 900 miliarde, importurile agro-alimentare — 4 000 miliarde, sursele de energie rămîn dependente de import, în Italia „mai mult decît în oricare din celelalte țări membre ale Pieței comune" — nota același ziar.

Or, principalul obiectiv al „planului trienal" este menținerea Italiei la nivelul celorlalte țări vest-europene industrializate și aceasta printr-un ritm de creștere a produsului intern brut de 4 la sută anual. Totodată, se prevede crearea a 550 000 noi locuri de muncă pînă în 1981, în special în industrie, stoparea inflației pînă la 7 la sută și investiții de ordinul a 160 000 miliarde lire, dintre care o mare parte în favoarea sudului subdezvoltat. Un sector privilegiat de investiții — agricultura, cu cele 400 000 de noi hectare irigate. „E mai ușor de zis decît de făcut" — sînt de părere sindicatele, care speră să afle, în cursul discuțiilor cu guvernul, cum, prin ce mijloace, acesta va reuși să finanțeze ambițioasele proiecte conținute de plan.

Document de politică economică, „planul trienal" are calitatea de a fi deschis — în decurs de cinci luni — o dezbatere importantă la nivel național, de finalizarea căreia depinde soarta așa-numitului „cadru politic" italian. Un „cadru politic" care, deși original și pozitiv, nu este mai puțin conflictual. Dimpotrivă, de peste doi ani — mai exact de la alegerile de la 20 iunie 1976, cînd aproape 35 la sută din electorat s-a pronunțat în favoarea participării la conducerea țării a principalului detașament al clasei muncitoare, partidul comunist — nu puține au fost — și sînt — forțele ce încearcă să manevreze întoarcerea la vremuri revolute. Pe acest fundal, imprevizibilă rămîne ceea ce numeam „redresarea morală" a Italiei, intrată, încă din primele zile ale noului an, în vizorul terorismului neofascist.

O CRIZĂ „PILOTATĂ"? Luni, presa italiană era, aproape unanim, de părere că o criză de guvern plutește în aer. Evitabilă, în primele zile ale anului, o ruptură între partidele ce compun noua majoritate este, acum, avută în vedere de către observatorii politici. Faptul se datorează unor încercări ale conducerii democrației creștine de revenire la pozițiile tradiționale, exprimate, de astă dată, prin asumarea unor decizii proprii, fără să mai țină seama de partenerii politici care îi permit, pe cale parlamentară, să guverneze. Cabinetul Andreotti, compus numai din democrat-creștini, nu numai că nu oglindește fizionomia unei largi și complexe majorități, dar a mai și creat nemulțumiri datorită contradictoriei sale comportări în cazul aderării la S.M.E. (sistemul monetar vest-european), ca și al foarte recentei fraze, spuse la Washington, de Benigno Zaccagnini, secretarul general democrat-creștin, prin care acesta îl asigura pe președintele Carter că „partidul comunist nu va intra în guvern". Motiv suficient pentru ca „L'Unità", comentînd declarația, să deplore, în editorialul din 14 ianuarie, faptul că P.C.I. nu mai are „un interlocutor valabil" și să-i reproșeze conducerii democrat-creștine „slăbiciunea și politica sa oscilantă". O politică pe care, cîndva, Amintore Fanfani o caracteriza cum nu se poate mai bine vorbind despre „reversibilitatea democrației creștine". „Reversibilitate" ce i-a îndemnat, de multe ori în istorie, pe democrat-creștini să se îndrepte pe poziții de dreapta. Și, mereu, realitatea a evidențiat eroarea. Ultima oară s-a întîmplat la alegerile din iunie 1976, cînd problema recunoașterii rolului și importanței Partidului Comunist Italian, a contribuției sale, devenită indispensabilă pentru depășirea dificultăților și înaintarea țării pe calea progresului, democrația creștină n-a mai putut-o eluda. „Stilul retro — scria, în acest sens, Claudio Petruccioli în «L'Unità» — poate prinde în vestimentație sau muzică și poți întîlni smoking-uri care rup uniformitatea «blue jeans»-ilor. Dar regulile politicii nu consimt la reveniri. Azi, aici, nu se poate vorbi de un guvern capabil să apere democrația, să reactiveze dezvoltarea, să însănătoșească structurile productive, birocratice și statale, dacă nu se acordă mișcării muncitorești rolul ce-i revine".

Dezbaterea asupra „planului trienal" se anunță a fi dramatică. Și decisivă. Propunerea făcută la început de an, de către Pietro Longo, secretarul general al P.S.D.I., privind declanșarea unei „crize pilotate", prin care guvernul Andreotti să-și schimbe compoziția actuală printr-o formație la care să participe democrat-creștini și tehnicieni aparținînd celorlalte partide, pare depășită. Inevitabilitatea unor alegeri anticipate planează asupra Italiei. Or, o nouă confruntare electorală ar duce fie la constituirea unei majorități mai omogene, fie la un statu quo al raportului de forțe. În acest al doilea caz, partidele „arcului constituțional" s-ar vedea în situația de a relua o conviețuire anterior refuzată. Avînd ca fundal marile probleme rămase nerezolvate din anii care au trecut, ca și scadențele de pe frontul muncii (în 1979, zece milioane de muncitori din cele mai diverse sectoare așteaptă reînnoirea contractelor de muncă), o nouă confruntare cu urnele riscă să pericliteze starea țării.

Dar, la Roma, deciziile n-au fost încă luate. Reuniunile conducerilor principalelor două partide — democrația creștină și partidul comunist — vor aduce, desigur, clarificările așteptate.

Rodica Dumitrescu

Un „ianuarie de foc"

„Vom face din ianuarie o lună de flăcări și foc" — anunța, laconic, un mesaj găsit, la sfîrșitul lunii decembrie, la locul unui atentat. Promisiunea a fost ținută. De la 1 ianuarie, o nouă „strategie a tensiunii", alimentată de neofasciști, și-a făcut apariția pe străzile Romei. Dezordonat dar eficace, acest nou terorism are de pe acum un bilanț elocvent: în mai puțin de 24 de ore, cinci atentate incendiare în săli de cinema, situate în diverse cartiere ale orașului; un incendiu, soldat cu cîțiva răniți, la librăria „Feltrinelli", la cîțiva metri de Piazza della Repubblica, în plin centrul Romei; o bombă aruncată asupra a doi tineri comuniști, o alta împotriva locuinței unui redactor de la cotidianul „Il Tempo"; doi morți și șapte răniți după atentatul postului de radio „Città Futura"; devastarea a zeci de sedii ale partidelor democratice. Semnînd toate aceste acte de violență și teroare, organizația neofascistă „NAR" (Nucleele armate revoluționare) și alte sigle de paternitate similară au anunțat „noi zile violente" pentru locuitorii Romei, devenită „centrul nervos" al acestei strategii a tensiunii. Un nou val de terorism, declanșat de organizațiile neofasciste, care, reduse la tăcere din 1974 (în decurs de patru ani, poliția a arestat 1600 de persoane), s-au reorganizat, pentru a-și face și mai bine auzită vocea violenței. Născute din fuziunea unei aripi a „Ordinii Noi" (celebră prin asasinarea magistratului Vittorio Occorsio) cu „Lupta studențească", „NAR" este, deocamdată, un mic nucleu ce poate degenera însă într-o puternică și bine organizată rețea subversivă. Cu atît mai periculoasă cu cît își racolează membrii din rîndul tinerilor între 16 și 19 ani și se instalează la periferia marilor orașe — Roma în mod special.

Dacă obiectivul „NAR" era acela de a transforma din nou Roma într-un cîmp de bătaie, acesta pare, din păcate, a fi fost atins — afirmă observatorii vieții politice italiene, care se întreabă, în același timp, de ce sprijin — direct sau indirect — se bucură terorismul fascist. Răspunsul se orientează, inevitabil, spre raporturile dintre M.S.I./D.N. (Mișcarea Socială Italiană/Dreapta Națională) și grupările situate la dreapta sa. Încercarea secretarului general al acestui partid, neofascistul Giorgio Almirante, de a da formațiunii sale o imagine neextremistă a eșuat demult. De altfel, în rîndurile propriului partid, poziția lui Almirante se află în declin în fața ofensivei tînărului său concurent, Pino Rauti, considerat drept șeful spiritual al tuturor mișcărilor neofasciste italiene, mai mult sau mai puțin clandestine.

În urma ultimelor incidente, ministrul de interne, Virginio Rognoni, a reafirmat hotărîrea guvernului de a face față acestui nou val de „terorism și intimidări", provocat „de grupări neofasciste". „Nici o slăbiciune, nici o neglijență — a declarat Rognoni — nu vor putea fi imputate forțelor de ordine", în bătălia împotriva subversiunii. „L'Unità", organul P.C.I., pune în evidență „reapariția, în trombă, a acestui terorism fascist pe care unii, cu prea mare grabă, îl considerau drept neglijabil". Provocărilor parafasciste, Italia — scrie „L'Unità" — trebuie să le dea „un răspuns politic de masă", un răspuns care să sprijine guvernul în acțiunea de apărare, „cu o mai mare eficacitate și hotărîre, a coabitării democratice și securității cetățenilor". La rîndul său, „Il Popolo", organul democrației creștine, pune accentul asupra „gravității" și pericolului reprezentat de violența de extremă dreapta, care n-a dispărut și care, azi, se pregătește pentru o cotitură periculoasă"...

R. D.

Terorismul în cifre

Recent, Comitetul Central al P.C. Italian, Secția probleme ale statului, a dat publicității, la Roma, o „statistică a terorismului italian". Cîteva cifre ne reține atenția. Astfel, în 1978, au fost înregistrate în Italia 2 365 atentate și acte de violență. (În 1977, cifra era de 2 124). Bilanțul morților este de 37 persoane. (În 1977 — 31). Din cele 37 de victime, 15 au fost ucise la Roma. 14 aparțineau forțelor de poliție. „Brigăzile roșii" au revendicat 16 din cele 37 de asasinate. Numărul răniților a fost, în 1978, de 412. Din cele 1 528 de atentate cu dinamită, 111 au fost îndreptate împotriva oficiilor de poliție și 333 împotriva sediilor politice și sindicale (115 democrat-creștine, 91 comuniste, 45 neofasciste, 22 socialiste). Orașele cele mai „violente" au fost, în ordine, Roma, Milano, Bologna, Torino, Padova. În nordul industrializat al țării, s-au înregistrat 1 142 atentate și acte de violență, în centru — 889, în sud, 321. Siglele grupărilor teroriste au atins cifra record de 209.

Provocărilor neofasciste — „un răspuns politic de masă"

NICOSIA

Spre reluarea negocierilor intercomunitare?

Negocierile pentru soluționarea politică a problemei cipriote, întrerupte din aprilie 1977, vor fi reluate în viitorul apropiat? Răspunsul părților interesate la recentele propuneri ale secretarului general al O.N.U., Kurt Waldheim, pare încurajator, deși unele dificultăți subzistă.

Președintele Spyros Kyprianou (stînga) și Rauf Denktaș: răspuns favorabil la propunerea de reluare a convorbirilor intercomunitare, pe baza ideilor și sugestiilor prezentate de către secretarul general al O.N.U.

„Guvernul cipriot este de acord cu reluarea imediată a convorbirilor intercomunitare, pe baza propunerilor prezentate de către secretarul general al O.N.U." — a arătat, la 10 ianuarie, președintele Spyros Kyprianou. Potrivit unui purtător de cuvînt oficial, el a făcut această declarație în cursul unei întrevederi cu diplomatul salvadorian Reynaldo Galino-Pohl, reprezentant special al Națiunilor Unite în Cipru. La o convorbire similară, Rauf Denktaș, liderul comunității ciprioto-turce din insulă, a comunicat, în aceeași zi, acordul părții turco-cipriote cu privire la reluarea negocierilor intercomunitare. Concomitent, însă, el a exprimat unele rezerve față de propunerile avansate.

Survenind în contextul reactivării eforturilor privind soluționarea politică a problemei cipriote, atît din partea O.N.U., cît și a unor guverne, propunerile lui Kurt Waldheim urmăresc — potrivit agențiilor de presă — angajarea unor „negocieri efective", în viitorul apropiat, sub auspiciile sale și pe o bază substanțială de acord, realizată în prealabil. Aceasta, între altele, ar urma să-și găsească expresia în stabilirea unor principii și a unei „agende fixe" a convorbirilor, cu alte cuvinte, a unui cadru de negocieri reciproc acceptabil și a unui inventar precis de probleme ce vor fi abordate.

Din relatările agențiilor de presă, se desprinde, ca un aspect esențial al ideilor și sugestiilor sale, necesitatea desfășurării dialogului intercipriot „în cadrul rezoluțiilor votate de Națiunile Unite"; acestea, se știe, prevăd respectarea independenței, suveranității, integrității teritoriale și nealinierii Republicii Cipru, retragerea trupelor străine din insulă și reîntoarcerea la căminele lor a celor aproximativ 200 000 refugiați ciprioți-greci după evenimentele din iulie—august 1974.

Ordinea de zi propriu-zisă a noii runde a convorbirilor intercomunitare comportă, în viziunea lui Kurt Waldheim, examinarea aspectelor teritoriale și constituționale ale situației din Cipru, precum și a problemei demilitarizării insulei (amintim că o propunere, în acest sens, a fost făcută de către președintele Spyros Kyprianou, la sesiunea specială a O.N.U. asupra dezarmării). Discutarea tuturor aspectelor menționate ar urma să aibă la bază cele patru principii fundamentale ale unei reglementări convenite, la 12 februarie 1977, de către fostul președinte Makarios și Rauf Denktaș:

— Ciprul va fi o republică federală, independentă, bicomunitară și nealiniată;

— importanța teritoriului care va fi administrat de către fiecare comunitate ar urma să fie examinată ținîndu-se seama de un criteriu de viabilitate economică;

— puterile și atribuțiile guvernului central al viitorului stat federal vor trebui să fie stabilite în așa fel încît prin ele să se asigure unitatea țării;

— libertatea de mișcare, libertatea de stabilire și de proprietate pentru toți cetățenii ciprioți pe întreg teritoriul viitorului stat federal (solicitate de partea greco-cipriotă, ca o garanție a unității) vor face obiectul unor discuții speciale între cele două comunități.

Acest cadru general de soluționare este însoțit, în formula prezentată de Kurt Waldheim, de propunerea concretă privind întoarcerea la căminele lor a locuitorilor ciprioți-greci din Famagusta (circa 35 000 de persoane), deîndată ce negocierile intercomunitare vor fi reluate.

Agențiile U.P.I. și „France Presse" menționează că, exprimîndu-și acordul față de reluarea negocierilor intercomunitare, Rauf Denktaș s-a opus, în special, unei asemenea prevederi. Reîntoarcerea locuitorilor greco-ciprioți în orașul-port Famagusta va trebui să depindă, în opinia sa, de realizarea unui acord global asupra problemei cipriote și să fie o parte componentă a acestuia. Liderul comunității cipriote-turce a mai exprimat „rezerve" asupra desfășurării convorbirilor intercomunitare „în cadrul rezoluțiilor O.N.U.", pe care, de mai multe ori în trecut, le-a considerat ca favorizînd comunitatea ciprioto-greacă.

Conform procedurii respectate după eșecul ultimei runde a convorbirilor intercipriote (Viena, 31 martie — 7 aprilie 1977), Kurt Waldheim a prezentat propunerile sale celor două comunități, urmînd ca negocierile să fie reluate numai dacă se realizează, în prealabil, o anumită bază de înțelegere asupra problemelor controversate. Răspunsurile primite corespund acestei exigențe? După opinia unor comentatori, rezervele exprimate de Rauf Denktaș (atît cele amintite, cît și altele, cum ar fi cererea ca guvernul cipriot să renunțe a recurge la instanțele internaționale în legătură cu indiferent ce aspect privind problema cipriotă) ar face „aleatorie" reconvocarea imediată a convorbirilor. Totuși, în urma consultărilor reprezentantului Națiunilor Unite din Cipru, un purtător de cuvînt al secretarului general al O.N.U. insista asupra evoluțiilor înregistrate în ultimul timp, adăugînd că actualele contacte vor fi continuate. Calificînd propunerile lui Kurt Waldheim drept „idei preliminare și sugestii", purtătorul de cuvînt a menționat că reacțiile celor două comunități față de ele „formează, în prezent, obiectul unui examen atent".

Cu satisfacție, au fost primite răspunsurile celor două comunități de către guvernul american (care a prezentat, în noiembrie 1978, un plan propriu de reluare a negocierilor) și de către Marea Britanie, țară-garantă, alături de Grecia și Turcia, a acordurilor de la Zürich și Londra privind Ciprul. În declarația sa, purtătorul de cuvînt al Departamentului de Stat și-a exprimat speranța că sugestiile americane (vezi „Lumea" 52/1978) vor constitui „un element de discuții utile la masa negocierilor".

Fără îndoială, acordul de principiu al celor două comunități pentru reluarea negocierilor intercipriote constituie o evoluție capabilă să trezească speranțe, acum, la început de an. Și aceasta, cu atît mai mult cu cît toate părțile interesate împărtășesc opinii comune asupra necesității unei soluționări negociate, ca și asupra faptului că dialogul intercomunitar, sub auspiciile O.N.U., rămîne calea cea mai bună pentru realizarea unei reglementări juste, durabile, a problemei cipriote, care să salvgardeze interesele fundamentale ale Republicii Cipru, drepturile legitime ale celor două comunități din insulă.

Urmează, firește, ca, în funcție de concluziile pe marginea actualelor consultări, secretarul general al O.N.U. să stabilească o dată — mai mult sau mai puțin apropiată — pentru reluarea dialogului intercipriot.

I. Madoșa